

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.11.2000
COM(2000) 742 τελικό

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ**

**ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Πίνακας περιεχομένων	2
Κατάλογος πινάκων	5
Συντομογραφίες που χρησιμοποιούνται στο κείμενο	6
1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ	9
2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	11
3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ	13
3.1. Στόχος και πεδίο εφαρμογής του ΕνΔΤΚ	13
3.2. Κάλυψη, συντελεστές στάθμισης και τιμές του ΕνΔΤΚ	14
3.3. Υπολογισμός του ΕνΔΤΚ	14
4. ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΤΚ ΑΠΟ ΤΗΝ EUROSTAT	16
5. ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ	18
5.1. Σταθμίσεις	18
5.2. Κάλυψη αγαθών και υπηρεσιών	19
5.3. Γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη	22
5.4. Ταξινόμηση αγαθών και υπηρεσιών	23
5.5. Τιμές τιμολογίων	24
5.6. Ασφαλίσεις	25
5.6.1. Ασφαλιστικοί συντελεστές στάθμισης	26
5.6.2. Τιμές ασφάλισης	27
5.7. Υγεία, εκπαίδευση και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας	27
5.8. Κατευθυντήριες γραμμές για εκτελεστικά μέτρα του ΕνΔΤΚ	28
5.8.1. Κατευθυντήριες γραμμές για αναθεωρήσεις του ΕνΔΤΚ	28
5.8.2. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των μειώσεων τιμών στον ΕνΔΤΚ	30
5.8.3. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των παρατηρήσεων για απορριφθείσες τιμές	30
5.8.4. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση του εξοπλισμού επεξεργασίας δεδομένων και κυρίως των προσωπικών υπολογιστών στους ΕνΔΤΚ	31
6. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ	31
6.1. Καταλληλότητα	32

6.2.	Αξιοπιστία.....	33
6.2.1.	Αντιπροσωπευτικότητα	33
6.2.2.	Ακρίβεια	35
6.3.	Συγκρισιμότητα.....	36
6.3.1.	Συγκρισιμότητα ως προς τη χρήση διαφορετικών μαθηματικών τύπων.....	36
6.3.2.	Συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών.....	36
6.4.	Η λειτουργία των προτύπων του ΕνΔΤΚ	38
6.4.1.	Εννοιολογικά προβλήματα σχετικά με τεχνικώς "δύσκολες" ομάδες ειδών.....	41
6.4.2.	Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες.....	41
6.4.3.	Ποιότητα των συντελεστών στάθμισης.....	49
6.4.4.	Τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού (ΤΝΚΔΝ).....	49
6.4.5.	Μακροοικονομικός μαθηματικός τύπος δείκτη (κοινή περίοδος αναφοράς).....	56
6.4.6.	Στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη.....	59
6.4.7.	Ελάχιστα πρότυπα δειγματοληψίας	62
6.4.8.	Το επίπεδο στο οποίο η μακροοικονομική ομαδοποίηση μετατρέπεται σε στοιχειώδη ομαδοποίηση.....	69
6.4.9.	Ελάχιστα πρότυπα τιμών και διόρθωσης της ποιότητας	69
6.4.10.	Βάση δεδομένων για τη διόρθωση της ποιότητας	71
6.4.11.	Έμμεσοι δείκτες ποιότητας (ΕΔΠ).....	72
6.4.12.	Διαχείριση των ελλειψουσών παρατηρήσεων	72
6.4.13.	Εποχικά είδη	73
6.4.14.	Μέτρηση και επεξεργασία τιμών	73
α)	Τιμές τιμολογίου	73
β)	Μειώσεις τιμών	74
γ)	Χρόνος εισαγωγής των τιμών αγοραστή στον ΕνΔΤΚ.....	74
δ)	Πολιτική αναθεωρήσεων.....	75
6.5.	Συνοχή	75
6.5.1.	Ταξινόμηση.....	75
6.5.2.	Ορισμοί συνεπείς με τους εθνικούς λογαριασμούς (ΕΛ).....	76
6.6.	Επικαιρότητα και ακρίβεια	76
6.7.	Δυνατότητα πρόσβασης και σαφήνεια.....	78

7.	ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΔΤΚ.....	80
7.1.	Παρακολούθηση της συμμόρφωσης.....	80
7.2.	Συμβουλευτικός φορέας.....	82
8.	ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΕ	82
8.1.	Εισαγωγή	82
8.2.	Στρατηγική εφαρμογής.....	83
8.3.	Το σχέδιο Phare.....	84
8.3.1.	Δοκιμαστικό σχέδιο για τις στατιστικές τιμών	84
8.3.2.	Πρόγραμμα κατάρτισης.....	85
9.	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ.....	85
10.	ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ από τους ΧΡΗΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	86
10.1.	Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.....	86
10.2.	Γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	87
10.3.	Η διάθεση του ΕνΔΤΚ στον Τύπο	89
11.	ΔΑΠΑΝΕΣ.....	91
12.	ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	91
12.1.	Μελλοντική συνεργασία με τα κράτη μέλη.....	91
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι	95
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....	96
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ.....	108

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1 Υποδείκτες πλήρως εφαρμοσμένοι το Δεκέμβριο του 1999.....	20
Πίνακας 2 Κύριες ενδεχόμενες πηγές διαφορών που έχουν εντοπιστεί.....	40
Πίνακας 3 Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες έναντι αντικαταστάσεων	44
Πίνακας 5 Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες που προτείνει η Eurostat.....	48
Πίνακας 6 Μεταβολές στην κάλυψη με το δείκτη Ιανουαρίου 2000	53
Πίνακας 7 Ετήσια ποσοστά μεταβολής (διαφορά σε ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ του ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει και του ΕνΔΤΚ που εξαιρεί τη διευρυμένη κάλυψη)	55
Πίνακας 8 Περίοδοι αναφοράς των συντελεστών στάθμισης.....	58
Πίνακας 9 Μαθηματικοί τύποι που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών.....	60
Πίνακας 10 Μέσος όρος των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών ανά μήνα για τους 12 αμέσως επόμενους μήνες.....	64
Πίνακας 11 Παρακολούθηση του μέσου όρου των τιμών ανά στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος όρο ανά μήνα	66
Πίνακας 12 Ισχύουσα κατάσταση και μελλοντικές εργασίες	93

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A	Αυστρία
B	Βέλγιο
CEIES	Ευρωπαϊκή Συμβουλευτική Επιτροπή Στατιστικής Πληροφόρησης στον Οικονομικό και Κοινωνικό Τομέα
COICOP	Ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης με βάση το σκοπό
D	Γερμανία
DK	Δανία
EL	Ελλάδα
ES	Ισπανία
F	Γαλλία
FIN	Φινλανδία
I	Ιταλία
IRL	Ιρλανδία
L	Λουξεμβούργο
N	Νορβηγία
NL	Κάτω Χώρες
P	Πορτογαλία
PC	Προσωπικός υπολογιστής
Phare	Σχέδιο δράσης για μια συντονισμένη ενίσχυση στην Πολωνία και την Ουγγαρία (που επεκτάθηκε στη συνέχεια στις υπόλοιπες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης)
S	Σουηδία
SDDS	Ειδικά πρότυπα μετάδοσης δεδομένων
TV	Τηλεόραση
UK	Ηνωμένο Βασίλειο
UNSD	Στατιστική Υπηρεσία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών
ΓΜ	Γεωμετρικός μέσος
ΔΚΖ	Δείκτης κόστους ζωής
ΔΝΤ	Διεθνές Νομισματικό Ταμείο
ΔΤΚ	Δείκτης τιμών καταναλωτή
ΔΤΚΕΟΧ	Δείκτης τιμών καταναλωτή Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου
ΔΤΚΝΕ	Δείκτης τιμών καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης
ΕΔΠ	Έμμεσοι δείκτες ποιότητας
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΕ	Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων
ΕΚ	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
ΕΚΤ	Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα
ΕΛ	Εθνικός λογαριασμός
ΕΜΥΧΔ	Εμμέσως μετρούμενες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης
ΕνΔΤΚ	Εναρμονισμένοι δείκτες τιμών καταναλωτή
ΕΝΕ	Οικονομικής και Νομισματική Ένωση
ΕΟ	Επιχειρησιακή ομάδα
ΕΟΠ	Έρευνα οικογενειακού προϋπολογισμού
ΕΟΧ	Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος
ΕΠΣ	Ερωτηματολόγιο παρακολούθησης της συμμόρφωσης
ΕΣΚΤ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Κεντρικών Τραπεζών
ΕΣΛ	Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών
ΕΣΠ	Επιτροπή Στατιστικού Προγράμματος
ΕΣΥ	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
ΕυρΔΤΚ	Ευρωπαϊκός δείκτης τιμών καταναλωτή
ΗΠΑ	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
ΙΑΔ	Ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης
ΙΔΚ	Ιδιοκατοικούμενες κατοικίες
ΚΜ	Κράτος μέλος
ΛΑΜΤ	Λόγος των αριθμητικών μέσων τιμών
ΜΑΔ	Μονάδες αγοραστικής δύναμης
ΜΚΙΕΝ	Μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά
ΟΕ	Ομάδα εργασίας
ΟΗΕ	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
ΟΟΣΑ	Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης
ΠΣΠ	Προοπτική συνολικής ποιότητας
ΣΣΜ	Στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη
ΤΚΔΝ	Τελική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού
ΤΝΚΔΝ	Τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού
ΥΧ	Υποψήφια χώρα
ΩΚΤ	Ωρα Κεντρικής Ευρώπης

**ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΑΡΜΟΝΙΣΗ ΤΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ ΣΤΗΝ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**

1. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου¹, οι εναρμονισμένοι δείκτες τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) παράγονται και δημοσιεύονται με κοινή βάση αναφοράς το 1996=100, κοινή κάλυψη των καταναλωτικών αγαθών και υπηρεσιών και κοινή ταξινόμηση από το Μάρτιο του 1997.

Το Φεβρουάριο του 1998, η Επιτροπή (Eurostat) υπέβαλε έκθεση στο Συμβούλιο {COM(1998)104 τελικό} (αποκαλούμενη εφεξής: η έκθεση) για τους ΕνΔΤΚ που θεσπίστηκαν, ιδίως δε για την αξιοπιστία τους και για τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις συγκρισιμότητας. Η εν λόγω έκθεση ανέφερε ότι οι δείκτες αυτοί έγιναν αποδεκτοί τόσο από την Επιτροπή όσο και από το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ίδρυμα (ΕΝΙ) ως δείκτες που παρέχουν ικανοποιητικές μετρήσεις για την αξιολόγηση της σύγκλισης. Ωστόσο, η Eurostat και οι κύριοι χρήστες επεδίωκαν περαιτέρω βελτιώσεις της ποιότητας και της συγκρισιμότητας των ΕνΔΤΚ για τη χρήση τους στη νομισματική πολιτική και στην παρακολούθηση του πληθωρισμού στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση. Η έκθεση διατύπωνε συγκεκριμένα ανησυχίες σχετικά με τις διορθώσεις της ποιότητας, τις μεθόδους δειγματοληψίας και την κάλυψη αγαθών και υπηρεσιών. Κατά τα δύο έτη που πέρασαν από την εν λόγω έκθεση, η Επιτροπή (Eurostat), σε συνεργασία με τις Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες, επικέντρωσε το ενδιαφέρον της στα θέματα αυτά καθώς και στην παρουσίαση επίκαιρων και περιεκτικών δεικτών στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και σε άλλους χρήστες.

Οι αρχικοί ΕνΔΤΚ, αν και αρκετά περιεκτικοί ως προς την κάλυψη, αποτελούσαν ως επί το πλείστον τον κοινό παρονομαστή των εθνικών δεικτών τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ). Έκτοτε, ύστερα από σημαντική προσπάθεια και με τη συνεργασία των κρατών μελών, η κάλυψη επεκτάθηκε σε όλες σχεδόν τις καταναλωτικές δαπάνες. Ειδικότερα, καλύπτονται πλέον ευρέως οι δύσκολοι τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας, καθώς και η ασφάλιση και οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Οι εν λόγω τομείς και η γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη συμπεριλαμβάνονται σύμφωνα με συμφωνηθέντες ορισμούς, γεγονός που διασφαλίζει τη συγκρισιμότητα παρά τις σημαντικές θεσμικές διαφορές.

Άλλες βελτιώσεις ως προς τη συγκρισιμότητα προήλθαν από συμφωνίες για τον τρόπο χειρισμού των τιμολογίων, όπως στους τομείς της ηλεκτρικής ενέργειας και της τηλεφωνίας, και από τη βούληση των κρατών μελών να αναπροσαρμόσουν τους συντελεστές στάθμισης και να συμπεριλάβουν τιμές νέων αγαθών, όπως η κινητή τηλεφωνία και οι προσωπικοί υπολογιστές. Μολονότι οι κανονισμοί δεν επιβάλλουν ως απαίτηση στα κράτη μέλη την ετήσια πλήρη αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης, τρία κράτη μέλη πέρασαν ήδη σε ετήσια αναπροσαρμογή και κάποια άλλα είτε εξετάζουν το θέμα είτε μελετούν το ενδεχόμενο πρόωρης αναπροσαρμογής. Ως αποτέλεσμα, οι ΕνΔΤΚ διαθέτουν πιο ενημερωμένους και πιο κατάλληλους συντελεστές στάθμισης σε σχέση με τους ΔΤΚ πριν από την εναρμόνιση.

Δεν υπάρχει μέχρι στιγμής συναίνεση ως προς το εάν οι ιδιοκατοικούντες θίγονται από πληθωρισμό που θα έπρεπε να καλύπτεται από τους ΕνΔΤΚ, πέραν αυτού των τιμών επισκευών και συντήρησης. Εξετάσθηκε το ενδεχόμενο δημιουργίας ενός δείκτη καθαρής

¹ ΕΕ L 257 της 27.10.1995, σ. 1.

δαπάνης απόκτησης ιδιοκατοικούμενων κατοικιών (τιμές αγοράς κατοικιών), το οποίο όμως θεωρήθηκε ότι προσκρούει σε σημαντικές πρακτικές δυσκολίες σε αρκετά κράτη μέλη. Ανάλογα με την οπτική γωνία του καθενός, το ζήτημα των δαπανών στις οποίες υποβάλλονται οι ιδιοκατοικούντες, πέραν των δαπανών σε χρήμα, είτε δεν αποτελεί θέμα πληθωρισμού τιμών καταναλωτή είτε αποτελεί πρόβλημα που δεν επιδέχεται πρακτική επίλυση.

Το πρόβλημα της διόρθωσης της ποιότητας αποδείχτηκε δυσεπίλυτο, γεγονός μάλλον αναμενόμενο. Σημειώθηκε, πάντως, κάποια αργή πρόοδος, όπως η καθιέρωση έμμεσων δεικτών ποιότητας (ΕΔΠ) σε πειραματική βάση ως πρακτικό εργαλείο παρακολούθησης. Οι ανησυχίες ότι οι ΔΤΚ μεροληπτούν προς τα άνω εξαιτίας της αδυναμίας να ληφθεί υπόψη η μεταβολή ποιότητας, ιδίως σε αγαθά υψηλής τεχνολογίας όπως οι προσωπικοί υπολογιστές, εντάθηκαν μετά την έκθεση της 'επιτροπής Boskin' το Δεκέμβριο του 1996 για τον ΔΤΚ των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και την έκθεση Hoffmann για τον γερμανικό ΔΤΚ (1998). Η Επιτροπή (Eurostat) εξέτασε λεπτομερέστερα τη σχετική επιχειρηματολογία.

Ωστόσο, αν και η Επιτροπή (Eurostat) αναγνωρίζει ότι η μεταβολή της ποιότητας είναι σημαντικό θέμα, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η θέση περί συστηματικής μεροληψίας κάθε ΔΤΚ δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί ελλείψει συμφωνίας ως προς το τι συνιστά μεταβολή της ποιότητας ή ως προς τις κατάλληλες λειτουργικές μεθόδους που πρέπει να εφαρμόζονται προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τέτοιες μεταβολές. Το επιχείρημα της έκθεσης Boskin, που βασίζεται στη θεωρία του δείκτη κόστους ζωής, αν και παρουσιάζει ενδιαφέρον, δεν ισχύει για τον ΕνΔΤΚ, ο οποίος είναι ένας δείκτης τύπου Laspeyres για τη μέτρηση του πληθωρισμού, και οι υποθέσεις που βασίζουν αυτή τη θεωρία δεν ισχύουν γενικά. Η Επιτροπή (Eurostat) παρακολουθεί πάντως στενά τις προσπάθειες του Γραφείου Στατιστικών Εργασίας των ΗΠΑ (BLS) να αναπτύξει διορθώσεις της ποιότητας για προσωπικούς υπολογιστές και άλλα καταναλωτικά αγαθά και υπηρεσίες.

Επίσης, εξακολουθεί να επιδιώκει συμφωνία με τα κράτη μέλη ως προς τη λήψη πρακτικών μέτρων για τη βελτίωση των διορθώσεων της ποιότητας. Συγκρίσεις των πραγματικών διορθώσεων μεταξύ των κρατών κατέδειξαν ενίοτε μεγάλες και απαράδεκτες διαφορές σε επίπεδο υποδεικτών, γεγονός για το οποίο ενημερώθηκαν τα κράτη μέλη.

Σε ό,τι αφορά τις μεθόδους δειγματοληψίας, η συνεργασία με τα κράτη μέλη έχει μάλλον σημειώσει μεγαλύτερη πρόοδο, παρά το γεγονός ότι και εδώ υπάρχει έλλειψη κατάλληλου θεωρητικού πλαισίου. Μολονότι η θεωρία της στατιστικής δειγματοληψίας είναι καλά ανεπτυγμένη, η εφαρμογή της σε δείκτες τιμών, όπου η μεταβολή των τιμών πρέπει να μετρηθεί στο πλαίσιο μιας δυναμικής οικονομίας, προσκρούει σε θεωρητικά ζητήματα που δεν έχουν ακόμη επιλυθεί. Εξάλλου, για λόγους οικονομίας, τα περισσότερα κράτη μέλη εφαρμόζουν μεθόδους κατευθυνόμενης και όχι πιθανοστικής δειγματοληψίας. Οι κανονιστικής φύσεως προσπάθειες κατευθύνονται κυρίως προς την κατάλληλη εκπροσώπηση των διαθέσιμων αγαθών και υπηρεσιών. Μερικά κράτη μέλη μελετούν επίσης τα ενδεχόμενα οφέλη από τη βελτίωση της πληροφόρησης επί των τιμών με τη μορφή της 'σάρωσης των δεδομένων' στα ταμεία των πολυκαταστημάτων.

Από την έναρξη του τρίτου σταδίου της ONE τον Ιανουάριο 1999, η έμφαση μετατοπίζεται από τους εθνικούς ΕνΔΤΚ προς τον Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης (ΔΤΚΝΕ), ο οποίος βρίσκεται στο επίκεντρο του ενδιαφέροντος της ΕΚΤ στο πλαίσιο της αξιολόγησής της όσον αφορά τη σταθερότητα των τιμών στη ευρωζώνη. Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει πλέον το ΔΤΚΝΕ μαζί με τους μηνιαίους ΕνΔΤΚ και ένα ευρύ

φάσμα υποδεικτών περίπου 18 ημέρες νωρίτερα από την προθεσμία που ορίζει ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου. Οι δείκτες είναι διαθέσιμοι στη βάση δεδομένων NewCronos της Επιτροπής (Eurostat) και στην ιστοσελίδα της και συνοδεύονται από βοηθητικά στοιχεία που επεξηγούν τις μεθόδους κατάρτισης. Οι υποψήφιες χώρες, χάρη στη βοήθεια εμπειρογνομόνων της Επιτροπής (Eurostat) και των κρατών μελών, έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο στην κατάρτιση δεικτών τιμών καταναλωτή σύμφωνα με τους όρους του ΕνΔΤΚ. Οι εν λόγω δείκτες είναι επίσης διαθέσιμοι.

Η Επιτροπή (Eurostat) φρονεί ότι οι ΕνΔΤΚ αποτελούν σημαντικό επίτευγμα κοινής προσπάθειας που επέφερε σημαντική βελτίωση στις μετρήσεις του πληθωρισμού, όχι μόνο για την πληροφόρηση των υπεύθυνων χάραξης της νομισματικής πολιτικής στη Νομισματική Ένωση, αλλά και για τις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Ωστόσο, πρέπει να γίνουν πολλά ακόμη προκειμένου να εξασφαλιστεί η συνολική αξιοπιστία, καταλληλότητα και συγκρισιμότητα των δεικτών. Το προβλεπόμενο πρόγραμμα εργασιών με τα κράτη μέλη στοχεύει, επομένως, στην παγίωση και στην ερμηνεία (με πρακτικές κατευθυντήριες γραμμές) των υφιστάμενων προτύπων και επίσης στην ανάπτυξη των αναγκαίων νέων προτύπων στα θέματα στα οποία εξακολουθεί να υπάρχει πιθανότητα να προκύψουν συστηματικές διαφορές, όπως στο θέμα της διόρθωσης της ποιότητας. Ακόμη, στοχεύει στην ανάπτυξη λειτουργικών συστημάτων παρακολούθησης που να είναι σε θέση να εγγυώνται στους χρήστες ότι όλοι οι ΕνΔΤΚ και ο ΔΤΚΝΕ ανταποκρίνονται στα ισχύοντα πρότυπα και σε εκείνα που πρόκειται να συμφωνηθούν.

2. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 23 Οκτωβρίου 1995, το Συμβούλιο Υπουργών εξέδωσε κανονισμό² που ορίζει τη νομική βάση για την καθιέρωση μιας εναρμονισμένης μεθόδου για την κατάρτιση των δεικτών τιμών καταναλωτή (ΔΤΚ) στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Οι ΕνΔΤΚ λειτούργησαν ως κριτήριο για την είσοδο στην Οικονομικής και Νομισματικής Ένωση (ΕΝΕ) και αποτελούν τη βάση για την κατάρτιση του Ευρωπαϊκού Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕυρΔΤΚ) και του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης (ΔΤΚΝΕ), ο οποίος χρησιμοποιείται για την επίσημη μέτρηση του πληθωρισμού στη ζώνη του ευρώ. Επομένως, κατά την έναρξη του έργου της εναρμόνισης, η σημαντικότερη χρήση των ΕνΔΤΚ συνίστατο στην εφαρμογή του κριτηρίου σύγκλισης για τη σταθερότητα των τιμών στο πλαίσιο της προετοιμασίας για το τρίτο στάδιο της ΕΝΕ. Σύμφωνα προς αυτό, η διεργασία εναρμόνισης κατά την εν λόγω περίοδο επικεντρώθηκε σε μέτρα για την εξάλειψη ή τη μείωση σημαντικών μακροπρόθεσμων επιπτώσεων (μη συγκρίσιμες περιπτώσεις), καθώς οι επιπτώσεις αυτές ήταν πολύ πιθανό να διαστρεβλώσουν τις εκτιμήσεις για τη διαρκή σταθερότητα των τιμών. Η προσέγγιση αυτή συνάδει με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σύμφωνα με την οποία "ο πληθωρισμός υπολογίζεται βάσει του δείκτη τιμών καταναλωτή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών".

Η 1^η Ιανουαρίου 1999 ήταν μια ιστορική ημερομηνία για τη διαδικασία της ευρωπαϊκής οικονομικής ολοκλήρωσης. Το τρίτο στάδιο της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης άρχισε με τη συμμετοχή 11 χωρών στο ενιαίο νόμισμα. Μετά την ημερομηνία αυτή εφαρμόζεται ενιαίο επιτόκιο στη ζώνη του ευρώ, το οποίο καθορίζεται από την Ευρωπαϊκή

² Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου (ΕΕ L 257 της 27.10.1995, σ. 1).

Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Όπως προβλέπεται από τη συνθήκη, η διατήρηση της σταθερότητας των τιμών είναι ο πρωταρχικός στόχος του Ευρωπαϊκού Συστήματος Κεντρικών Τραπεζών (ΕΣΚΤ). Ο Wim Duisenberg, πρόεδρος της ΕΚΤ, ανακοίνωσε τον Οκτώβριο του 1998³ ότι θα ισχύσει μια ευέλικτη στρατηγική νομισματικής πολιτικής, η οποία θα διασφαλίζει τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ και θα στηρίζεται σε μια νομισματική αξία αναφοράς και σε ένα σύνολο άλλων δεικτών (*"η σταθερότητα των τιμών ορίζεται ως μια ετήσια αύξηση του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή για τη ζώνη του ευρώ κατώτερη του 2%"*)⁴.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου για τους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή (ΕνΔΤΚ) (στο εξής θα αναφέρεται ως κανονισμός-πλαίσιο) ορίζει μια **κλιμακωτή προσέγγιση**, κάθε στάδιο της οποίας προϋποθέτει συγκεκριμένα εκτελεστικά μέτρα που έχουν θεσπισθεί με τη μορφή κανονισμών της Επιτροπής. Όσον αφορά τη διεργασία υλοποίησης των ΕνΔΤΚ, πρέπει να τονιστεί ότι ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου προβλέπει μια διαδικασία βάσει της οποίας η Επιτροπή Στατιστικού Προγράμματος (ΕΣΠ) ενεργεί ως κανονιστική επιτροπή. (Η ΕΣΠ αποτελείται από τους Γενικούς Διευθυντές των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών.)

Στο πλαίσιο αυτό, καταρτίστηκαν κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές και μη υποχρεωτικού χαρακτήρα δηλώσεις ορθής πρακτικής σε συνεργασία με τα κράτη μέλη για την εκπόνηση των ΕνΔΤΚ. Μέχρι σήμερα, έχουν εγκριθεί δέκα λεπτομερείς κανονισμοί που θεσπίζουν συγκεκριμένα εκτελεστικά μέτρα για την κατάρτιση ΕνΔΤΚ.

Ο πρώτος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής για τα αρχικά εκτελεστικά μέτρα καλύπτει έξι τεχνικούς τομείς: αρχική κάλυψη, νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες, στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη και ελάχιστα πρότυπα για τη διόρθωση της ποιότητας, δειγματοληψία και τιμές. Ο δεύτερος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής αναφέρεται στους ΕνΔΤΚ καθώς και στη διαβίβαση των υποδεικτών τους στην Eurostat και τη διάδοση τους από αυτήν. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2454/97 της Επιτροπής ορίζει ελάχιστα πρότυπα για την ποιότητα των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ.

Επιπλέον, δύο εκτελεστικοί κανονισμοί του Συμβουλίου (Κανονισμοί (ΕΚ) αριθ. 1687/98 και 1688/98 του Συμβουλίου) επεκτείνουν την κάλυψη του ΕνΔΤΚ έως το Δεκέμβριο του 1999 και το Δεκέμβριο του 2000 αντίστοιχα.

Ο τέταρτος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2646/98 της Επιτροπής ορίζει τα ελάχιστα πρότυπα για τη διαμόρφωση των τιμολογίων και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για τη ρύθμιση των ασφαλίσεων.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/1999 της Επιτροπής αναπροσαρμόζει την ταξινόμηση που ορίζει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής. Ο πιο πρόσφατος κανονισμός, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 του Συμβουλίου, ορίζει τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των προϊόντων στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας στον ΕνΔΤΚ. Στη συνεδρίαση της ΕΣΠ τον Μάιο 2000, η ΕΣΠ γνωμοδότησε θετικά για δύο ακόμη σχέδια κανονισμών (το σχέδιο κανονισμού για την αντιμετώπιση των μειωμένων τιμών στον ΕνΔΤΚ και το σχέδιο κανονισμού για το χρονοδιάγραμμα

³ Βλέπε το κείμενο που διανεμήθηκε στη *συνέντευξη Τύπου της ΕΚΤ*, Φρανκφούρτη, 13.10.1998.

⁴ Wim Duisenberg, στη *συνέντευξη Τύπου της ΕΚΤ*, Φρανκφούρτη, 13.10.1998.

εισαγωγής των τιμών αγοραστή στον ΕνΔΤΚ). Ο πλήρης κατάλογος των νομικών πράξεων που αφορούν τον ΕνΔΤΚ περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι της παρούσας έκθεσης.

Όπως έχει ήδη τονιστεί στην πρώτη έκθεση, η κατάρτιση ενός δείκτη τιμών καταναλωτή είναι ένα πολύπλοκο και λεπτό εγχείρημα. Πολλές από τις απαραίτητες αλλαγές συμφωνήθηκαν κατόπιν μακροχρόνιων συζητήσεων και απαιτήθηκε σημαντική προετοιμασία πριν από την υλοποίησή τους.

Η πρώτη έκθεση αναφερόταν στην κατάσταση των ΕνΔΤΚ ως το τέλος του 1997 ύστερα από την έγκριση των τριών πρώτων εκτελεστικών κανονισμών.

Η παρούσα έκθεση, που στηρίζεται στα ανωτέρω, επικεντρώνεται στις βελτιώσεις που επιτεύχθηκαν από τότε όσον αφορά το σχεδιασμό του δείκτη, επεξεργάζεται δε περαιτέρω θέματα ποιότητας του δείκτη. Επιπλέον, παρέχει μια γενική επισκόπηση του προβλεπόμενου προγράμματος εργασιών ως το 2002.

3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

3.1. Στόχος και πεδίο εφαρμογής του ΕνΔΤΚ

Ο ΕνΔΤΚ καταρτίζεται σε κάθε κράτος μέλος βάσει μιας εναρμονισμένης μεθόδου που έχει αναπτυχθεί από στατιστικούς που ειδικεύονται στον τομέα των τιμών της ΕΕ υπό την καθοδήγηση της Eurostat. Είναι το κύριο μέτρο της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Ο ΕνΔΤΚ χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση της σύγκλισης στην ΕΕ, οι δε χρηματοπιστωτικές αγορές υποδέχονται ευμενώς τους δείκτες αυτούς, καθώς παρέχουν συγκρίσιμες μετρήσεις για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Σύμφωνα με τη συνθήκη του Μάαστριχτ, ο στόχος του ΕνΔΤΚ είναι ο υπολογισμός του πληθωρισμού για τον οποίο χρησιμοποιείται ο δείκτης τιμών καταναλωτή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές μεταξύ των εθνικών ορισμών. Ωστόσο, δεν λαμβάνεται υπόψη το γεγονός ότι δεν υπάρχει ένας γενικά αποδεκτός ορισμός του "πληθωρισμού". Υπάρχουν μόνο γενικοί ορισμοί, από τους οποίους ο ευρύτερα αποδεκτός είναι ενδεχομένως αυτός που ορίζει ότι "ο πληθωρισμός είναι μια σταθερή αύξηση του γενικού επιπέδου των τιμών". Με βάση τον εν λόγω ορισμό, καθώς και τη γνώμη και τις ανάγκες των κύριων χρηστών, αποφασίστηκε ο υπολογισμός του ΕνΔΤΚ ως δείκτη τιμών τύπου Laspeyres ο οποίος βασίζεται στις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται προς αγορά στην οικονομική επικράτεια του κράτους μέλους με σκοπό την άμεση ικανοποίηση της καταναλωτικής ζήτησης. Με βάση την έννοια αυτή και με αναφορά στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ 95), η κάλυψη του ΕνΔΤΚ ορίζεται ως η "τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών", η οποία αναφέρεται τόσο στα αγαθά, τις υπηρεσίες, τον πληθυσμό και τη γεωγραφική έκταση που πρέπει να καλύπτονται όσο και στις τιμές και τους συντελεστές στάθμισης που πρέπει να χρησιμοποιούνται.

Επομένως, ο ΕνΔΤΚ είναι δυνατόν να περιγραφεί ως δείκτης τύπου Laspeyres ή δείκτης "πληθωρισμού τιμών καταναλωτή" ή "καθαρής τιμής" που μετρά τη μέση μεταβολή των τιμών με βάση τη μεταβολή των δαπανών για τη διατήρηση του καταναλωτικού προτύπου των νοικοκυριών και τη σύνθεση του πληθυσμού των καταναλωτών στην περίοδο βάσης ή περίοδο αναφοράς.. "Καθαρή" σημαίνει, κατά κυριολεξία, ότι πρόκειται μόνο για τις μεταβολές τιμών που αντικατοπτρίζονται στη μέτρηση μεταξύ της τρέχουσας περιόδου και της περιόδου βάσης ή περιόδου αναφοράς. Ο ΕνΔΤΚ δεν είναι δείκτης κόστους ζωής. Δεν

είναι, δηλαδή, μέτρο της μεταβολής του ελάχιστου κόστους για την επίτευξη του ίδιου "επιπέδου ζωής" (δηλαδή της σταθερής χρησιμότητας) που προκύπτει από δύο διαφορετικά καταναλωτικά πρότυπα τα οποία εφαρμόζονται στις δύο συγκρινόμενες χρονικές περιόδους και στο πλαίσιο των οποίων μπορεί να εντάσσονται στο δείκτη παράγοντες διαφορετικοί από τις μεταβολές της καθαρής τιμής.

3.2. Κάλυψη, συντελεστές στάθμισης και τιμές του ΕνΔTK

Η "κάλυψη" του ΕνΔTK ορίζεται ως τα αγαθά και οι υπηρεσίες που περιλαμβάνονται στην τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού. Ταξινομείται με βάση τις τετραψήφιες κατηγορίες και υποκατηγορίες της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔTK (Ταξινόμηση της ατομικής κατανάλωσης με βάση το σκοπό προσαρμοσμένη στις ανάγκες των ΕνΔTK).

Η "τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού" ορίζεται ως το μέρος της τελικής καταναλωτικής δαπάνης, η οποία πραγματοποιείται:

- από τα νοικοκυριά ανεξαρτήτως εθνικότητας ή καθεστώτος μόνιμης κατοικίας,
- για νομισματικές συναλλαγές,
- στην οικονομική επικράτεια του κράτους μέλους,
- για αγαθά και υπηρεσίες που χρησιμοποιούνται για την άμεση ικανοποίηση των αναγκών ή των επιθυμιών του ατόμου, και
- σε μία ή και στις δύο συγκρινόμενες χρονικές περιόδους.

Οι "τιμές" που χρησιμοποιούνται στον ΕνΔTK είναι οι τιμές που πληρώνουν τα νοικοκυριά για την αγορά ατομικών αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο νομισματικών συναλλαγών. Η τιμή αγοραστή είναι η πραγματική τιμή για τα προϊόντα που πληρώνει ο αγοραστής τη στιγμή της αγοράς. Συμπεριλαμβάνονται τυχόν φόροι, εξαιρουμένων των επιδοτήσεων των προϊόντων, καθώς και οι εκ των υστέρων μειώσεις από τις κανονικές τιμές ή δαπάνες λόγω εκπτώσεων για αγορές σε μεγάλες ποσότητες ή εκτός περιόδων αιχμής. Εξαιρούνται οι δαπάνες για τόκους ή υπηρεσίες που προστίθενται στο πλαίσιο πιστωτικών ρυθμίσεων. Εξαιρούνται τυχόν πρόσθετες δαπάνες που προκύπτουν από την αδυναμία πληρωμής εντός της περιόδου εξόφλησης που ορίζεται κατά το χρόνο πραγματοποίησης των αγορών.

Οι "συντελεστές στάθμισης" του ΕνΔTK είναι οι συγκεντρωτικές δαπάνες των νοικοκυριών για οποιοδήποτε σύνολο αγαθών και υπηρεσιών οι οποίες καλύπτονται από τον ΕνΔTK και εκφράζονται ως ποσοστό της συνολικής δαπάνης για το σύνολο των καλυπτόμενων αγαθών και υπηρεσιών.

3.3. Υπολογισμός του ΕνΔTK

Η σχετική κατανομή των καταναλωτικών δαπανών για επιμέρους προϊόντα ποικίλλει από χώρα σε χώρα. Για το λόγο αυτό, δεν υπάρχει ομοιόμορφο καλάθι που να ισχύει για όλα τα κράτη μέλη. Οι δαπάνες ιδιοκατοικούμενης κατοικίας, οι οποίες εκφράζονται ως τεκμαρτά ενοίκια ή πληρωμές τόκων για στεγαστικά δάνεια, δεν θεωρούνται μέρος της πληθωριστικής διεργασίας και επομένως εξαιρούνται από τους ΕνΔTK.

Οι συντελεστές στάθμισης που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση των ΕνΔΤΚ μπορούν να συνδέονται με μια περίοδο αναφοράς μέχρι επτά ετών πριν από το τρέχον έτος. Ωστόσο, πρέπει να γίνονται αναπροσαρμογές κάθε έτος για ιδιαίτερα μεγάλες μεταβολές των προτύπων των δαπανών, ώστε να ελαχιστοποιούνται τυχόν διαφορές που οφείλονται σε διαφορετικές συχνότητες αναπροσαρμογής.

Προκειμένου οι ΕνΔΤΚ να συμβαδίζουν γενικά μεταξύ τους και να αναπροσαρμόζονται με βάση τις εξελίξεις της αγοράς, πρέπει να ενσωματώνονται σε αυτούς νέα προϊόντα που αποτελούν πλέον σημαντικό μέρος της κατανάλωσης. Οι ΕνΔΤΚ πρέπει να βασίζονται σε πρόσφορες διαδικασίες δειγματοληψίας, οι οποίες λαμβάνουν υπόψη τις εθνικές διαφοροποιήσεις των προϊόντων και των τιμών. Τα δείγματα πρέπει να αναπροσαρμόζονται ορθά, ώστε να αποφεύγεται ιδίως η πρακτική βάσει της οποίας οι ελλείπουσες τιμές θεωρούνται απλώς ίσες με τις τελευταίες παρατηρηθείσες τιμές. Προκειμένου να μετράται η καθαρή μεταβολή της τιμής, οι τιμές που περιλαμβάνονται στους ΕνΔΤΚ θα πρέπει να διορθώνονται ώστε να αντισταθμίζονται οι μεταβολές της ποιότητας. Ορισμένες ακατάλληλες πρακτικές, όπως η αυτόματη σύνδεση, πρέπει να αποκλείονται στο πλαίσιο αυτό.

Επιπλέον, οι ΕνΔΤΚ πρέπει να καταρτίζονται βάση ειδικού μαθηματικού τύπου. Ο ΔΤΚΝΕ υπολογίζεται ως σταθμικός μέσος όρος των ΕνΔΤΚ των 11 χωρών της ζώνης του ευρώ. Ο δείκτης υπολογίζεται ως ετήσιος αλυσωτός δείκτης που επιτρέπει τη μεταβολή των σταθμίσεων των χωρών κατ' έτος. Η στάθμιση ενός κράτους μέλους είναι το ποσοστό που του αναλογεί βάσει της τελικής νομισματικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών στο σύνολο της ΕΝΕ. Οι σταθμίσεις των χωρών που χρησιμοποιήθηκαν το 2000 είναι δεδομένα εθνικών λογαριασμών για το 1998 αναπροσαρμοσμένα στις τιμές του Δεκεμβρίου του 1999. Οι σταθμίσεις σε εθνικά νομίσματα μετατρέπονται σε ευρώ με τη χρήση των αμετακλήτως «κλειδωμένων» τιμών μετατροπής.

Ο Ευρωπαϊκός Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕυρΔΤΚ) υπολογίζεται ως ετήσιος αλυσωτός δείκτης για τα 15 κράτη μέλη της ΕΕ ως το 1998. Από το 1999, ο ΕυρΔΤΚ υπολογίζεται ως ετήσιος αλυσωτός δείκτης για τη ζώνη του ευρώ, τη Δανία, την Ελλάδα, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΔΤΚΕΟΧ) περιλαμβάνει επίσης την Ισλανδία και τη Νορβηγία. Οι σταθμίσεις των χωρών για τον ΕυρΔΤΚ και το ΔΤΚΕΟΧ προκύπτουν από την αξία της τελικής νομισματικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών σε εθνικά νομίσματα που μετατρέπονται σε μονάδες αγοραστικής δύναμης (ΜΑΔ). Η στάθμιση μιας χώρας της ζώνης του ευρώ αντικατοπτρίζει το μερίδιό της στο σύνολο της ΕΕ και του ΕΟΧ.

Τεχνικές σημειώσεις για τον ΕνΔΤΚ και το ΔΤΚΝΕ παρέχονται στο δελτίο Τύπου της Eurostat αριθ. 21/97 της 5^{ης} Μαρτίου 1997 καθώς και στα υπομνήματά της αριθ. 8/98 της 4^{ης} Μαΐου 1998 και αριθ. 2/00 της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2000 (που περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο των κανονισμών για τον ΕνΔΤΚ). Περισσότερες λεπτομέρειες περιέχονται στην έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εναρμόνιση των δεικτών τιμών καταναλωτή, COM(1998)104 τελικό.

4. ΔΙΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΕΝΔΤΚ ΑΠΟ ΤΗΝ EUROSTAT

Η ανάλυση των πηγών των πληθωριστικών πιέσεων απαιτεί την υποδιαίρεση των ΕνΔΤΚ σε συνιστώσες που αντιστοιχούν σε διαφορετικές ομάδες προϊόντων. Οι 100 ή περίπου υποδείκτες και συντελεστές στάθμισης που δημοσιεύονται από την Eurostat βασίζονται στην ταξινόμηση COICOP/ΕνΔΤΚ, δηλαδή μια έκδοση της διεθνούς ταξινόμησης της ατομικής κατανάλωσης με βάση το σκοπό, προσαρμοσμένης στις ανάγκες των ΕνΔΤΚ.

Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει κάθε μήνα:

- τους ΕνΔΤΚ για το σύνολο των ειδών και για όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ, καθώς και για την Ισλανδία και τη Νορβηγία,
- τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕυρΔΤΚ),
- το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης (ΔΤΚΝΕ),
- το Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΔΤΚΕΟΧ),
- περίπου 100 υποδείκτες, τους αντίστοιχους συντελεστές στάθμισης και τους σταθμικούς μέσους όρους (ΕυρΔΤΚ, ΔΤΚΝΕ και ΔΤΚΕΟΧ),
- τους συντελεστές στάθμισης των χωρών που αντιστοιχούν στη δαπάνη των νοικοκυριών στο σύνολο της ΕΕ, της ΕΝΕ και του ΕΟΧ.

Επιπλέον, η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιεύει ορισμένα μεγέθη που καλούνται "ειδικά συγκεντρωτικά μεγέθη" και έχουν αναπτυχθεί σε συνεργασία με τη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων και την ΕΚΤ. Τα μεγέθη αυτά μετρούν τον πληθωρισμό για ομάδες προϊόντων, αγαθών ή υπηρεσιών που συνήθως έχουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την οικονομική ανάλυση. Τα ειδικά συγκεντρωτικά μεγέθη ενδέχεται να αναπτυχθούν περισσότερο στο μέλλον, ανάλογα με τις ανάγκες των χρηστών. Επί του παρόντος, δημοσιεύονται τα ακόλουθα ειδικά συγκεντρωτικά μεγέθη:

- Αγαθά (όλα τα είδη εκτός από τις υπηρεσίες),
- Βιομηχανικά αγαθά,
- Μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά,
- Μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά, μόνο διαρκή,
- Μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά, μόνο ημιδιαρκή,
- Μη ενεργειακά βιομηχανικά αγαθά, μόνο μη διαρκή,
- Ενέργεια,
- Τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων του αλκοόλ και του καπνού,
- Μη μεταποιημένα τρόφιμα,
- Μεταποιημένα τρόφιμα, συμπεριλαμβανομένων του αλκοόλ και του καπνού,

- Υπηρεσίες (όλα τα είδη εκτός από τα αγαθά),
- Όλα τα είδη εκτός από την ενέργεια,
- Δείκτης για όλα τα είδη εκτός από την ενέργεια, τα τρόφιμα, το αλκοόλ και τον καπνό,
- Όλα τα είδη εκτός από την ενέργεια και τα μη μεταποιημένα τρόφιμα,
- Εποχικά τρόφιμα,
- Όλα τα είδη εκτός από τα εποχικά τρόφιμα,
- Όλα τα είδη εκτός από την ενέργεια και τα εποχικά τρόφιμα,
- Ενέργεια και εποχικά τρόφιμα,
- Υγρά καύσιμα και καύσιμα και λιπαντικά εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς,
- Όλα τα είδη εκτός από τα υγρά καύσιμα και τα καύσιμα και λιπαντικά εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς,
- Όλα τα είδη εκτός από το αλκοόλ και τον καπνό,
- Ενέργεια και μη μεταποιημένα τρόφιμα,
- Όλα τα είδη εκτός από τα είδη στέγασης και ύδρευσης, το ηλεκτρικό ρεύμα, το φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα,
- Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο, στερεά καύσιμα και θερμική ενέργεια,
- Εκπαίδευση, υγεία και κοινωνική προστασία,
- Όλα τα είδη εκτός από την εκπαίδευση, την υγεία και την κοινωνική προστασία.

Για τους ΕνΔΤΚ και τους υποδείκτες τους διατίθενται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- το μηνιαίο επίπεδο των δεικτών,
- το μηνιαίο ποσοστό μεταβολής,
- το ετήσιο ποσοστό μεταβολής,
- ο ετήσιος μέσος δείκτης και
- το ετήσιο μέσο ποσοστό μεταβολής.

Οι πληροφορίες ενημερώνονται σε μηνιαία βάση και διατίθενται σε όλους τους χρήστες μέσω της βάσης δεδομένων της Eurostat "NewCronos". Επιπλέον, η ιστοσελίδα για τους δείκτες ευρώ στην ηλεκτρονική σελίδα της Eurostat περιλαμβάνει τα τρέχοντα ποσοστά μεταβολής. Οι πληροφορίες διατίθενται επίσης από το δίκτυο Data Shop της Eurostat.

5. ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Μετά την κατάρτιση της τελευταίας έκθεσης της Επιτροπής προς το Συμβούλιο, σημειώθηκαν νέες βελτιώσεις στους ακόλουθους τομείς:

5.1. Σταθμίσεις

Ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου απαιτεί την τακτική αναπροσαρμογή των σταθμίσεων του ΕνΔΤΚ ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα, πρέπει όμως να αποφεύγεται, για λόγους κόστους, η διενέργεια ερευνών οικογενειακών προϋπολογισμών συχνότερα από μία φορά ανά πενταετία. Επιπλέον, απαιτεί τη θέσπιση εκτελεστικών μέτρων για να διατηρηθεί η "αξιοπιστία και η καταλληλότητα" των ΕνΔΤΚ. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2454/97 της Επιτροπής σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα για την ποιότητα των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ επιδιώκει την ικανοποίηση των εν λόγω απαιτήσεων με την ελάχιστη δυνατή επιβάρυνση των κρατών μελών και τη μέγιστη δυνατή ελευθερία ως προς τις χρησιμοποιούμενες μεθόδους. Ο κανονισμός στοχεύει στην εξασφάλιση της ελάχιστης εγγύησης της ποιότητας των σταθμίσεων για την κατάρτιση του ΕνΔΤΚ και ελαχιστοποιεί τις διαφορές μεταξύ των ΕνΔΤΚ που οφείλονται στη διαφορετική συχνότητα αναπροσαρμογής.

Οι δείκτες τιμών καταναλωτή δεν επηρεάζονται σημαντικά από τις αλλαγές των συντελεστών στάθμισης. Η επιβολή του κόστους της υψηλής ακρίβειας για το σύνολο των συντελεστών στάθμισης με συχνές και πλήρεις αναπροσαρμογές δεν αποτελεί αποδεκτή λύση για τον κανονισμό που διέπει τις σταθμίσεις. Ωστόσο, ήταν αναγκαίο να δοθεί κάποια εγγύηση ότι οι μεγάλες διαφορές στη συχνότητα των αναπροσαρμογών δεν θα οδηγήσουν σε μη συγκρισιμότητα. Ο κανονισμός ορίζει ένα ελάχιστο πρότυπο σύμφωνα με το οποίο οι χρησιμοποιούμενοι συντελεστές στάθμισης δύνανται να σχετίζονται εν γένει με μια περίοδο αναφοράς μέχρι επτά ετών πριν από το τρέχον έτος. Ωστόσο, πρέπει να πραγματοποιούνται πιο συχνές αναπροσαρμογές εάν υπάρχουν σημαντικές μεταβολές στα πρότυπα δαπανών. Είναι, επομένως, επιβεβλημένος ο ετήσιος έλεγχος των συντελεστών στάθμισης που κρίνονται ως οι πιο καίριοι για την αξιοπιστία και την καταλληλότητα και κατ' επέκταση για τη συγκρισιμότητα του συνολικού ΕνΔΤΚ. Πρόκειται πρωτίστως για τους συντελεστές στάθμισης που αφορούν τους υποδείκτες ή τις κύριες συνιστώσες τους εφόσον οι "αποκλίνουσες" μεταβολές τιμών συνοδεύονται από σημαντικές αλλαγές στην αγορά.

Αποκλίνουσες εξελίξεις τιμών είναι εκείνες που διαφέρουν εμφανώς από το συνολικό μέσο όρο, δύνανται δε να ανιχνευτούν μέσω των τιμών που συλλέγονται για το δείκτη. Οι σημαντικές εξελίξεις στην αγορά μπορούν να ανιχνευθούν μέσω της τακτικής συλλογής πληροφοριών, η οποία αποτελεί μέρος της διαδικασίας κατάρτισης του δείκτη. Ο κανονισμός δεν απαιτεί τη διενέργεια νέων ερευνών, αλλά επιδιώκει τη βέλτιστη χρήση των διαθέσιμων από τα κράτη μέλη στατιστικών πληροφοριών. Δεν απαιτεί έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών συχνότερα από μία φορά ανά πενταετία, επιτρέπει όμως στα κράτη μέλη να διεξάγουν μικρές ετήσιες έρευνες με σκοπό τη χρησιμοποίηση των αποτελεσμάτων τους για την αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης όποτε υπάρχουν αξιόπιστα αποδεικτικά στοιχεία που επιβεβαιώνουν τις μεταβολές. Επιτρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη πληροφορίες που προέρχονται από εθνικούς λογαριασμούς, έρευνες αγοράς και άλλες πηγές. Τα κράτη μέλη δεν υποχρεούνται να λαμβάνουν υπόψη τις εντελώς πρόσφατες εξελίξεις,

δηλαδή τις εξελίξεις που συμβαίνουν κατά τη διετία πριν από την αναθεώρηση, μολονότι αυτό θα ήταν επιθυμητό αν είναι γνωστό ότι έχουν σημειωθεί σημαντικές εξελίξεις.

Όταν ένας συντελεστής στάθμισης κρίνεται ανεπαρκής, τα κράτη μέλη θα πρέπει να βελτιώνουν την εκτίμηση και να προβαίνουν στην κατάλληλη αναπροσαρμογή, η οποία, αν υπερβαίνει τη 0,1 ποσοστιαία μονάδα κατά μέσο όρο σε διάστημα ενός έτους σε σχέση με το προηγούμενο έτος, θα ισχύει από το δείκτη του επόμενου Ιανουαρίου. Ο στόχος είναι να εξασφαλιστεί ότι οι αναπροσαρμοσμένοι συντελεστές στάθμισης αποτελούν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις που μπορούν να γίνουν βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την ποιότητα των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ και για τις κοινές περιόδους αναφοράς των ΕνΔΤΚ παρέχουν οι παράγραφοι 6.4.3 και 6.4.5. Οι πλήρεις κατάλογοι των ειδών και των συντελεστών στάθμισης περιλαμβάνονται αντίστοιχα στα παραρτήματα II και III της παρούσας έκθεσης.

5.2. Κάλυψη αγαθών και υπηρεσιών

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής ορίζει την αρχική κάλυψη των ΕνΔΤΚ από τον Ιανουάριο του 1997. Η αρχική κάλυψη του ΕνΔΤΚ δεν κάλυπτε πλήρως ορισμένες δύσκολες κατηγορίες, όπως είναι οι υπηρεσίες στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης, για τις οποίες υπάρχουν σημαντικές θεσμικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής όσον αφορά την κάλυψη των αγαθών και υπηρεσιών και θεσπίζει μια σταδιακή διαδικασία για την επέκταση της κάλυψης του ΕνΔΤΚ. Το πρώτο στάδιο επέκτασης της κάλυψης τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 1999, τα αποτελέσματά της δε επέρχονται αρχής γενομένης από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000. Το επόμενο στάδιο ρυθμίζεται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 της Επιτροπής και θα ολοκληρωθεί με τη δημοσίευση του δείκτη του Ιανουαρίου του 2001. Οι ακόλουθοι υποδείκτες πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή το Δεκέμβριο του 2000, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 της Επιτροπής:

- (α) Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας που παρέχονται στην οικία, όπως καθαρισμός οικίας, γεύματα, μεταφορά ατόμων με ειδικές ανάγκες·
- (β) Νοσοκομειακές υπηρεσίες (μέρος) (COICOP/ΕνΔΤΚ 06.3)·
- (γ) Οίκοι ευγηρίας, ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Με την έννοια "τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού" ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου ορίζει τόσο τα προς κάλυψη αγαθά και υπηρεσίες όσο και τις τιμές που χρησιμοποιούνται στον ΕνΔΤΚ. Οι τιμές πρέπει να είναι αυτές που πληρώνει στην πραγματικότητα ο αγοραστής για ένα προϊόν χωρίς τις επιστροφές, τις επιδοτήσεις και τις εκπτώσεις. Ο κανονισμός βασίζεται στους ορισμούς που περιλαμβάνονται στο ευρωπαϊκό σύστημα λογαριασμών (ΕΣΛ 95).

Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τη σταδιακή διαδικασία επέκτασης της κάλυψης των προϊόντων του ΕνΔΤΚ:

Πίνακας 1 Υποδείκτες πλήρως εφαρμοσμένοι το Δεκέμβριο του 1999

04.	ΣΤΕΓΑΣΗ, ΥΔΡΕΥΣΗ, ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΡΕΥΜΑ, ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ ΚΑΙ ΑΛΛΑ ΚΑΥΣΙΜΑ	
04.1.1.	Πραγματικά μισθώματα που πληρώνουν οι μισθωτές	Επεκτάθηκαν το 1999 με σκοπό την εναρμονισμένη αντιμετώπιση των επιδοτήσεων
04.1.2.	Άλλα πραγματικά μισθώματα	
04.4.1.	Υδρευση	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν επίσης δαπάνες που αντιμετωπίζονται ως φόροι και που εξαιρούνται μόνο εάν χρηματοδοτούνται από τη φορολογία
04.4.2.	Αποκομιδή απορριμμάτων	
04.4.3.	Αποχέτευση	
06.	ΥΓΕΙΑ	
06.1.1.	Ιατρικά προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν την καθαρή δαπάνη των καταναλωτών για αγαθά και υπηρεσίες υγείας στο πλαίσιο του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης
06.2.1.	Ιατρικές υπηρεσίες	Θα εφαρμοστεί το Δεκέμβριο 1999 με τη χρήση της έννοιας της καθαρής καταναλωτικής δαπάνης
06.2.2.	Οδοντιατρικές υπηρεσίες	Βλέπε 06.2.1.
06.2.3.	Παραϊατρικές υπηρεσίες	Βλέπε 06.2.1.
09.	ΑΝΑΨΥΧΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ	
09.5.1.	Βιβλία	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν την καθαρή καταναλωτική δαπάνη για εκπαιδευτικά αγαθά και υπηρεσίες
09.5.4.	Χαρτικά είδη και είδη σχεδίου	
10.	ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	
10.1.1.	Εκπαίδευση πριν από την πρωτοβάθμια και πρωτοβάθμια εκπαίδευση	Βλέπε 06.2.1.
10.1.2.	Δευτεροβάθμια εκπαίδευση	Βλέπε 06.2.1.
10.1.3.	Τριτοβάθμια εκπαίδευση	Βλέπε 06.2.1.

(συνέχεια)

10.1.4.	Εκπαίδευση το επίπεδο της οποίας δεν μπορεί να καθορισθεί	Επεκτάθηκε για να καλύπτει την καθαρή καταναλωτική δαπάνη για υπολογιστές, γλώσσες, και άλλα παρόμοια μαθήματα
11.	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ ΚΑΙ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ	
11.1.2.	Καντίνες	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν την καθαρή καταναλωτική δαπάνη για καντίνες και καταλύματα οικοτροφείων, πανεπιστημίων και άλλων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
11.2.0.	Υπηρεσίες καταλυμάτων	
12.	ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	
12.4.0	Υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας (*)	Βλέπε 06.2.1.
12.5.2	Ασφάλιση σχετικά με την κατοικία	Επεκτάθηκε για να καλύπτει τις δαπάνες παροχής υπηρεσιών για όλα τα είδη ασφάλειας που αγοράζονται από τους μισθωτές κατά πυρός, κλοπής, κ.λπ. αντί να περιλαμβάνει μόνο την ασφάλιση του περιεχομένου.
12.5.3	Ασφαλίσεις σχετικές με την υγεία	Εφαρμόστηκαν το Δεκέμβριο του 1999 για την κάλυψη της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας και ατυχημάτων.
12.5.4	Ασφαλίσεις σχετικές με τις μεταφορές	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν επίσης ασφάλειες ταξιδιών και αποσκευών.
12.5.5	Άλλες ασφαλίσεις	Εφαρμόστηκαν το Δεκέμβριο του 1999 για να καλύπτουν ασφάλειες όπως αστική ευθύνη για τραυματισμό και ζημιές σε τρίτους ή την περιουσία τους που δεν οφείλονται σε εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς.
12.6	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.	Επεκτάθηκαν για να καλύπτουν τραπεζικές υπηρεσίες και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
(*) Ο υποδείκτης θα εφαρμοστεί μερικώς το Δεκέμβριο του 2000.		

5.3. Γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη

Ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου ορίζει ότι ο ΕνΔΤΚ θα βασίζεται στις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται προς αγορά στην οικονομική επικράτεια του κράτους μέλους με σκοπό την άμεση ικανοποίηση της καταναλωτικής ζήτησης. Όσον αφορά την οικονομική επικράτεια και τους ενδιαφερόμενους καταναλωτές, ήταν αναγκαίος ένας εναρμονισμένος ορισμός της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης του ΕνΔΤΚ, ώστε να επιτευχθεί η συγκρισιμότητα και να αποφευχθούν κενά ή αλληλοεπικαλύψεις κατά την ενσωμάτωση των ΕνΔΤΚ στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΔΤΚΕΟΧ), στον Ευρωπαϊκό Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕυρΔΤΚ) ή στο Δείκτη Τιμών Καταναλωτή της Νομισματικής Ένωσης (ΔΤΚΝΕ).

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1688/98 του Συμβουλίου ορίζει ότι ο ΕνΔΤΚ πρέπει να καλύπτει όλες τις τελικές νομισματικές καταναλωτικές δαπάνες που πραγματοποιούνται στην οικονομική επικράτεια ενός κράτους μέλους. Ειδικότερα, η κάλυψη του ΕνΔΤΚ πρέπει να περιλαμβάνει τη δαπάνη των αλλοδαπών επισκεπτών ("έννοια εντοπιότητας") και τη δαπάνη των ατόμων που διαμένουν σε ιδρύματα, αλλά να εξαιρεί τη δαπάνη των μόνιμων κατοίκων όταν βρίσκονται στην αλλοδαπή. Η κάλυψη πρέπει να αναφέρεται στη δαπάνη όλων των ιδιωτικών νοικοκυριών ανεξάρτητα από την περιοχή στην οποία διαμένουν — αστική ή αγροτική — ή τη θέση τους όσον αφορά στην κατανομή του εισοδήματος. Η δαπάνη που πραγματοποιείται για επιχειρηματικούς σκοπούς πρέπει να εξαιρείται.

Η "έννοια της εντοπιότητας" επιλέχθηκε κυρίως με σκοπό ο ΔΤΚΝΕ να παρέχει ένα μέτρο για τη σταθερότητα των τιμών στη ζώνη του ευρώ. Ο στόχος είναι η μέτρηση των μεταβολών των τιμών στη ζώνη του ευρώ με ενσωμάτωση των μεταβολών των τιμών στο πλαίσιο καθεμιάς από τις επικράτειες των μεμονωμένων κρατών μελών. Οι μεταβολές δαπανών και τιμών που απαιτείται να μετρώνται στην οικονομική επικράτεια ενός κράτους μέλους πρέπει να περιλαμβάνουν τις μεταβολές που επηρεάζουν τους αλλοδαπούς επισκέπτες και να εξαιρούν τις μεταβολές που επηρεάζουν τους μόνιμους κατοίκους όταν βρίσκονται στην αλλοδαπή.

Η κάλυψη του ΕνΔΤΚ ορίζεται ως το σύνολο των αγαθών και των υπηρεσιών που περιλαμβάνονται στην τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού. Εφόσον ο τομέας των νοικοκυριών συμπεριλαμβάνει τα άτομα που διαμένουν σε ιδρύματα, οι συντελεστές στάθμισης του ΕνΔΤΚ θα πρέπει να καλύπτουν τις δαπάνες τους.

Για λόγους συγκρισιμότητας, ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1688/98 του Συμβουλίου απαιτεί διορθώσεις όσον αφορά τη γεωγραφική και πληθυσμιακή κάλυψη. Σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό, οι καταρτιζόμενοι ΕνΔΤΚ που χρησιμοποιούν σταθμίσεις υποδεικτών οι οποίοι αντικατοπτρίζουν την τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη ενός υποσυνόλου των νοικοκυριών, και όχι του συνόλου τους, θεωρούνται συγκρίσιμοι εφόσον η διαφορά αυτή είναι στην πράξη μικρότερη του ενός χιλιοστού της συνολικής δαπάνης που καλύπτεται από τον ΕνΔΤΚ.

Οι απαιτήσεις του κανονισμού εφαρμόστηκαν το Δεκέμβριο του 1999.

5.4. Ταξινόμηση αγαθών και υπηρεσιών

Η ταξινόμηση του ΕνΔΤΚ αναπροσαρμόστηκε με τη δημοσίευση του δείκτη του Ιανουαρίου του 2000. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/1999 της Επιτροπής ορίζει τη νέα ταξινόμηση COICOP/ΕνΔΤΚ σύμφωνα με την τελική έκδοση της ταξινόμησης COICOP, όπως αυτή ορίστηκε από τον ΟΗΕ το 1999, και αντικαθιστά την ταξινόμηση που περιλαμβάνει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής, η οποία βασιζόταν σε προσωρινή έκδοση της COICOP. Η νέα έκδοση αναπροσάρμοσε τον κατάλογο και τη σύνθεση των υποδεικτών των ΕνΔΤΚ. Όσον αφορά τον ΕνΔΤΚ, ορισμένοι υποδείκτες της COICOP έπρεπε να παραλειφθούν διότι δεν συμπεριλαμβάνονταν στην κάλυψη του ΕνΔΤΚ, π.χ. ναρκωτικές ουσίες ή τεκμαρτά μισθώματα από ιδιοκατοίκηση. Επιπλέον, ορισμένες τάξεις της ταξινόμησης COICOP (τετραψήφιο επίπεδο) συνδυάστηκαν με στόχο να εξασφαλιστεί ότι ο συντελεστής στάθμισης θα είναι άνω του 1 τοις 1000 στα περισσότερα κράτη μέλη.

Οι δείκτες που επηρεάζονται κυρίως από τη μεταβολή στην ταξινόμηση είναι οι ακόλουθοι:

08.2.0	Εξοπλισμός τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας
08.3.0	Υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας
09.1	Οπτικοακουστικός και φωτογραφικός εξοπλισμός και εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών
09.1.5	Επισκευή οπτικοακουστικού και φωτογραφικού εξοπλισμού και εξοπλισμού επεξεργασίας πληροφοριών
09.2	Άλλα σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού
09.2.1/2	Σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής κλειστών και ανοικτών χώρων, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών οργάνων
09.2.3	Συντήρηση και επισκευή άλλων σημαντικών διαρκών αγαθών αναψυχής και πολιτισμού
09.3	Άλλα είδη και εξοπλισμός αναψυχής, κήποι και οικιακά ζώα συντροφιάς
09.3.1	Παιχνίδια και χόμπι
09.3.2	Εξοπλισμός για αθλητισμό, κατασκήνωση και αναψυχή στην ύπαιθρο
09.3.3	Κήποι, φυτά και λουλούδια
09.3.4/5	Οικιακά ζώα συντροφιάς και συναφή προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των κτηνιατρικών και άλλων υπηρεσιών για οικιακά ζώα συντροφιάς
09.4	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες
09.4.1	Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες
09.4.2	Πολιτιστικές υπηρεσίες

09.5.1	Βιβλία
09.5.2	Εφημερίδες και περιοδικά
09.5.3/4	Διάφορα έντυπα και χαρτικά και είδη σχεδίου
12.3.1	Κοσμήματα και ρολόγια κάθε είδους
12.3.2	Άλλα προσωπικά είδη

Μολονότι δεν υφίσταται σχετική υποχρέωση, ορισμένα κράτη μέλη ήταν πρόθυμα να παράσχουν στοιχεία για το 1999. Οι αναδρομικές σειρές δεν περιλαμβάνονται στις επίσημες σειρές ΕνΔΤΚ για το 1999, καθώς δεν αποτελούν μέρος της αρχικής κάλυψης. Ωστόσο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό των ετήσιων ποσοστών πληθωρισμού για τις προσφάτως εισαχθείσες διακρίσεις κατά το έτος 2000.

5.5. Τιμές τιμολογίων

Ως τιμολόγιο ορίζεται ένας κατάλογος προκαθορισμένων τιμών και όρων για την αγορά και την κατανάλωση ενός και του αυτού αγαθού ή υπηρεσίας ή παρόμοιων αγαθών και υπηρεσιών που έχουν οριστεί κεντρικά από έναν προμηθευτή, από το κράτος ή από κάποια συμφωνία με σκοπό να επηρεαστούν τα καταναλωτικά πρότυπα μέσω κατάλληλα διαφοροποιημένων τιμών και όρων σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των καταναλωτών, το επίπεδο, τη δομή ή το χρόνο της κατανάλωσης. Τα τιμολογημένα αγαθά και οι υπηρεσίες αφορούν σημαντικό μέρος της συνολικής δαπάνης που καλύπτεται από τους ΕνΔΤΚ. Καθώς υπήρχε σημαντικό περιθώριο για διαδικαστικές διαφορές όσον αφορά στην κατάρτιση των δεικτών τιμών τέτοιων αγαθών και υπηρεσιών, η διαμόρφωση των τιμολογίων εκτιμήθηκε ως σημαντική πιθανή πηγή μη συγκρισιμότητας. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2646/98 της Επιτροπής ορίζει τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των τιμολογίων στον ΕνΔΤΚ.

"Τιμολόγια" υφίστανται για είδη όπως τα γραμματόσημα, τα τηλέφωνα, το φυσικό αέριο, το ηλεκτρικό ρεύμα, καθώς και για τις εθνικές ή τοπικές μεταφορές. Διαφέρουν από άλλες τιμές διότι ορίζονται κεντρικά, είναι μη διαπραγματεύσιμα και διαφοροποιημένα. Η δομή των τιμολογίων διακρίνεται από τις διαφορετικές τιμές για διαφορετικούς τύπους καταναλωτών, διαφορετικά επίπεδα και διαφορετικό χρόνο κατανάλωσης. Το κύριο πρόβλημα όσον αφορά την αντιμετώπιση των τιμολογίων στον ΕνΔΤΚ είναι ότι οι προμηθευτές μπορούν να αλλάζουν τη δομή των τιμολογίων ή μιας μόνο τιμής ενός τιμολογίου στο βαθμό που οι καταναλωτές πείθονται ή υποχρεούνται να προβούν σε νέες επιλογές όσον αφορά την κατανάλωσή τους. Για παράδειγμα ένας προμηθευτής τηλεφωνικών υπηρεσιών μπορεί να καθιερώσει χαμηλό τιμολόγιο για το σαββατοκύριακο με σκοπό τη μείωση της συμφόρησης κατά τις εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας.

Ο κανονισμός ρυθμίζει τη νομική πτυχή της πρόσβασης στα απαιτούμενα στοιχεία, ορισμένα από τα οποία είναι ευαίσθητα από εμπορική άποψη, καθώς και τη στατιστική πτυχή της χρήσης των δεδομένων αυτών για την κατάρτιση των ΕνΔΤΚ:

- (α) Διευκρινίζει την υποχρέωση των προμηθευτών να παρέχουν στα κράτη μέλη τα αναγκαία στοιχεία. Η νομική βάση παρέχεται ήδη από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου.

- (β) Ορίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται κατά την κατάρτιση ενός δείκτη τιμών εφόσον υπάρξουν αλλαγές στη δομή του τιμολογίου. Η αρχή που διέπει τη σχετική διαδικασία είναι η έννοια του ορισμένου καλαθιού του Laspeyres με καταναλωτικά πρότυπα που αναπροσαρμόζονται όποτε απαιτείται, ώστε να προσδιορίζεται η άμεση επίπτωση της μεταβολής του τιμολογίου στον πληθυσμό του δείκτη. Ο ΕνΔΤΚ πρέπει να αντικατοπτρίζει τις μεταβολές τιμών με βάση τις μεταβληθείσες δαπάνες για τη διατήρηση του καταναλωτικού προτύπου που επέλεξαν τα νοικοκυριά πριν από τη συγκεκριμένη μεταβολή στο τιμολόγιο. Ο σκοπός της αρχής αυτής είναι να αποφευχθεί η εμφάνιση των μεταβολών στο καταναλωτικό πρότυπο λόγω μεταβολής στο τιμολόγιο.

Ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ το Δεκέμβριο του 1998.

5.6. Ασφαλίσεις

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής, οι ΕνΔΤΚ κάλυπταν μέχρι το Δεκέμβριο του 1999 ασφαλίσεις περιεχομένων σχετικές με την κατοικία και ασφαλίσεις ειδών με κινητήρα. Από το Δεκέμβριο του 1999, με τα αποτελέσματα να επέρχονται από το δείκτη του 2000, οι ΕνΔΤΚ καλύπτουν όλες τις ασφαλίσεις σχετικά με την κατοικία που καταβάλλονται συνήθως από το μισθωτή και όχι μόνο την ασφάλιση περιεχομένου. Επιπλέον, από το Δεκέμβριο του 1999 οι ΕνΔΤΚ καλύπτουν την ιδιωτική ασφάλιση υγείας, την αστική ευθύνη και την ασφάλεια ταξιδιών [εκτεταμένη κάλυψη σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου]. Η ασφάλιση ζωής εξαιρείται από την κάλυψη του ΕνΔΤΚ.

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής, "οι συντελεστές στάθμισης και οι τιμές για ασφάλιση δεν θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αποζημιώσεις. Ωστόσο, ένας δείκτης τιμών των ακαθάριστων ασφαλιστρών μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως προσεγγιστική εκτίμηση για τις αλλαγές στα καθαρά ασφάλιστρα". Καθώς ο εν λόγω ορισμός αφήνει σημαντικό περιθώριο για διαδικαστικές διαφορές, το 1999 εγκρίθηκε ένας πρόσθετος κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής για την εναρμόνιση της αντιμετώπισης των ασφαλίσεων στον ΕνΔΤΚ. Σύμφωνα με την έννοια της ΤΝΚΔΝ, ο κανονισμός διατηρεί την "έννοια της καθαρής καταναλωτικής δαπάνης" στις ασφαλίσεις. Η "έννοια της καθαρής καταναλωτικής δαπάνης" αντικατοπτρίζει τη χρήση του ΕνΔΤΚ ως μέσο μέτρησης του πληθωρισμού των τιμών καταναλωτή για τις τιμές που πραγματικά χρεώνονται. Ο καταναλωτής καταβάλλει με τη σύναψη του ασφαλιστήριου συμβολαίου το χρηματικό ποσό που αντιστοιχεί στην υπηρεσία αναδιανομής του κινδύνου που παρέχει η ασφαλιστική εταιρεία. Ο καταναλωτής καταβάλλει ένα σταθερό ασφάλιστρο για το συμβόλαιο, η δε ασφαλιστική εταιρεία συλλέγει τα ασφάλιστρα από όλα τα ασφαλισμένα νοικοκυριά, κάνει επενδύσεις και αποζημιώνει τους δικαιούχους που έχουν υποστεί ζημία ή απώλεια. Τέτοιες πληρωμές εκ μέρους της ασφαλιστικής εταιρείας για επισκευές ή αντικαταστάσεις καθίστανται μέρος του εισοδήματος του νοικοκυριού.

Οι έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών καλύπτουν όλες τις δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται από αποζημιώσεις. Για το λόγο αυτό, η χρήση της "καθαρής καταναλωτικής δαπάνης" αποτρέπει την πιθανότητα αλληλοεπικαλύψεων ή κενών και εξασφαλίζει ότι ο συνολικός ΕνΔΤΚ μετρά τις μεταβολές των τιμών των υπηρεσιών ασφάλισης και ότι οι άλλοι υποδείκτες, ιδίως όσοι αφορούν την αγορά και την επισκευή οχημάτων, τις μεγάλες

οικιακές συσκευές και άλλα διαρκή είδη, μετρούν τις μεταβολές των τιμών για την επισκευή και αντικατάσταση τέτοιων προϊόντων.

5.6.1. Ασφαλιστικοί συντελεστές στάθμισης

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής, οι σταθμίσεις πρέπει να αντανakλούν τις αποκαλούμενες "ασφαλιστικές δαπάνες", οι οποίες υπολογίζονται έμμεσα ως εξής:

Ακαθάριστα ασφαλιστρα (χωρίς φόρο ασφάλισης)

+/- Μεταβολές των αναλογιστικών αποθεματικών εκτός από αυτά που αφορούν τους κινδύνους που σχετίζονται με τις ασφάλειες ζωής

= Πραγματικά εισπραχθέντα ασφαλιστρα

+ Προσαυξήσεις ασφαλίσεων

- Οφειλόμενες αποζημιώσεις

+/- Μεταβολές τεχνικών προβλέψεων για την κάλυψη εκκρεμών κινδύνων που σχετίζονται με τις ασφάλειες ζωής

= Σχετική ασφαλιστική δαπάνη (χωρίς φόρο ασφάλισης)

(+ Φόρος ασφάλισης)

= Σχετική ασφαλιστική δαπάνη

Οι προσαυξήσεις ασφαλίσεων λαμβάνουν υπόψη το εισόδημα που προέρχεται από επενδύσεις της ασφαλιστικής εταιρείας. Η ασφαλιστική δαπάνη προκύπτει από την αφαίρεση των αποπληρωμένων αποζημιώσεων και των μεταβολών των αναλογιστικών αποθεματικών από τα ακαθάριστα ασφαλιστρα συν τις προσαυξήσεις. Οι μεταβολές των αναλογιστικών αποθεματικών οφείλονται σε ποσά που διατίθενται από την ασφαλιστική εταιρεία για τη δημιουργία τεχνικών προβλέψεων σχετικά με την κάλυψη εκκρεμών κινδύνων, π.χ. προβλέψεων σχετικά με την ηλικία προκειμένου για την ασφάλιση υγείας. Οι τεχνικές προβλέψεις είναι σημαντικές για ασφάλειες που καλύπτουν σημαντικούς κινδύνους.

Ο κανονισμός ορίζει επιπλέον ότι οι συντελεστές στάθμισης πρέπει να βασίζονται στο μέσο όρο της δαπάνης για περίοδο τριών ετών. Στόχος είναι η χρήση σταθερότερων εκτιμήσεων για τις ασφαλιστικές δαπάνες και η ελαχιστοποίηση του κινδύνου εμφάνισης αρνητικών συντελεστών στάθμισης, καθώς οι μεταβολές στην ποσότητα των επιστροφών και των αποζημιώσεων κατόπιν φυσικών καταστροφών ή σημαντικών ατυχημάτων κατανέμονται συνήθως σε μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Σύμφωνα με το ΕΣΛ 95, οι πληρωμές ως αποτέλεσμα απαιτήσεων θεωρούνται τρέχουσες μεταβιβάσεις από τις ασφαλιστικές εταιρείες στους δικαιούχους ασφαλιστηρίων συμβολαίων και άλλα μέρη που συνδέονται με την απαίτηση και, επομένως, εντάσσονται στο διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών. Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής για την αντιμετώπιση των ασφαλίσεων ορίζει ρητώς ότι οι συντελεστές στάθμισης άλλων υποδεικτών (π.χ. εκείνων που αφορούν την αγορά ή επισκευή οχημάτων, τις μεγάλες οικιακές συσκευές και άλλα διαρκή αγαθά)

πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται από αποζημιώσεις, εφόσον αυτές πραγματοποιούνται από ή εκ μέρους του τομέα των νοικοκυριών. Για παράδειγμα, σε περίπτωση επισκευής της βλάβης ενός αυτοκινήτου, η δαπάνη πρέπει να αντικατοπτρίζεται στο συντελεστή στάθμισης της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ 07.2.3 "Συντήρηση και επισκευή". Το ίδιο ισχύει εάν το κόστος της επισκευής καταβάλλεται απευθείας από την ασφαλιστική εταιρεία, δεδομένου ότι η τελευταία θεωρείται ότι ενεργεί υπέρ του ασφαλισμένου.

5.6.2. Τιμές ασφάλισης

Καθώς η "έννοια της καθαρής καταναλωτικής δαπάνης" (δηλαδή η ασφαλιστική δαπάνη) δεν εφαρμόζεται σε ατομικό επίπεδο κατά την τιμολόγηση, δεδομένου ότι οι σχετικές πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες κάθε μήνα, παρακολουθούνται τα ακαθάριστα ασφάλιστρα. Τα ακαθάριστα ασφάλιστρα ή η αξία του ασφαλισμένου αγαθού ενσωματώνονται συχνά στο ΔΤΚ ή σε άλλο δείκτη τιμών ή κόστους, γεγονός που πρέπει να αντικατοπτρίζεται στον ΕνΔΤΚ. Τα ακαθάριστα ασφάλιστρα δεν πρέπει να αναπροσαρμόζονται, με αποτέλεσμα να αποκλείεται η εν λόγω ενσωμάτωση σε κάποιο δείκτη.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής τέθηκε σε ισχύ τον Ιούλιο του 1999.

Η Eurostat δεν έχει ακόμη ζητήσει από τα κράτη μέλη να υποβάλουν εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού για τις ασφαλίσεις. Η κατάρτιση σχεδίων για συμπληρωματικές κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις ασφαλίσεις τελεί υπό εξέλιξη. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές στοχεύουν στην παροχή πρακτικών οδηγιών σε ορισμένους τομείς που παρουσιάζουν τεχνικές δυσκολίες.

5.7. Υγεία, εκπαίδευση και υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής, όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου, ορίζει ότι η εκτεταμένη κάλυψη στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας πρέπει να εφαρμοστεί το Δεκέμβριο του 1999 και να αρχίσει να ισχύει με το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000. Επομένως, οι μεθοδολογικές λεπτομέρειες για την ένταξή τους θα πρέπει να οριστούν σύμφωνα με τη διαδικασία της επιτροπολογίας. Το χρονοδιάγραμμα ένταξης των νοσοκομειακών υπηρεσιών και των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας που παρέχονται στην οικία, στους οίκους ευγηρίας και στα ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες πρέπει να οριστεί σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 του Συμβουλίου ορίζει τις μεθοδολογικές λεπτομέρειες ένταξης και το χρονοδιάγραμμα για τις προαναφερθείσες υπηρεσίες. Ο κανονισμός επαναλαμβάνει ότι οι τιμές αγοραστή των αγαθών και των υπηρεσιών στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας που χρησιμοποιούνται στον ΕνΔΤΚ είναι, σύμφωνα με τα προκαθορισμένα πρότυπα και το ΕΣΛ 95, τα ποσά που καταβάλλουν οι καταναλωτές χωρίς τις επιστροφές. Οι επιστροφές ορίζονται ως "πληρωμές που καταβάλλονται στα νοικοκυριά από κρατικές μονάδες, υπηρεσίες κοινωνικής ασφάλισης ή μη κερδοσκοπικά ιδρύματα που εξυπηρετούν νοικοκυριά (MKIEN) ως άμεσες συνέπειες αγορών ατομικά ορισμένων αγαθών και υπηρεσιών, που αρχικά πληρώνονται από τα νοικοκυριά. Οι πληρωμές απαιτήσεων από ασφαλιστικές εταιρείες στα νοικοκυριά δεν αποτελούν επιστροφές".

Οι σχετικοί υποδείκτες του ΕνΔΤΚ υπολογίζονται με τη χρήση μαθηματικού τύπου συνεπούς προς τον τύπο του Laspeyres που χρησιμοποιείται για άλλους υποδείκτες, δηλαδή πρέπει να αντικατοπτρίζουν τη μεταβολή της τιμής με βάση τη μεταβληθείσα δαπάνη διατήρησης του καταναλωτικού προτύπου των νοικοκυριών και τη σύνθεση του πληθυσμού των καταναλωτών κατά τη βασική περίοδο αναφοράς. Σύμφωνα με την αρχή του Laspeyres και τις σχετικές διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2646/98 της Επιτροπής για τις τιμές τιμολογίων, ο κανονισμός ορίζει ότι μεταβολές στις τιμές αγοραστή, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις μεταβολές στους κανόνες που τις καθορίζουν, εκφράζονται ως μεταβολές τιμών στον ΕνΔΤΚ και ότι οι μεταβολές στις τιμές αγοραστή που προκύπτουν από τις μεταβολές στα εισοδήματα των αγοραστών εκφράζονται ως μεταβολές τιμών στον ΕνΔΤΚ (οι οποίες καλούνται "εξαρτημένες από το εισόδημα τιμές").

Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν διαδικασίες που διαφέρουν από τις περιγραφείσες. Υποχρεούνται να παρέχουν στην Επιτροπή (Eurostat) περιγραφή των διαδικασιών που έχουν επιλέξει πριν τις χρησιμοποιήσουν. Οι παρεχόμενες πληροφορίες πρέπει να είναι επαρκείς για την αξιολόγηση της λειτουργίας των εν λόγω διαδικασιών. Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτής περιέχονται στην παρούσα έκθεση (βλέπε παράγραφο 6.4.).

Οι διατάξεις του κανονισμού εφαρμόστηκαν από τα κράτη μέλη το Δεκέμβριο του 1999 και άρχισαν να παράγουν αποτελέσματα από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000, εξαιρουμένων των κατωτέρω, τα οποία πρόκειται να εφαρμοστούν το Δεκέμβριο του 2000 και να ισχύσουν από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001:

- (α) νοσοκομειακές υπηρεσίες (μέρος) (COICOP/ΕνΔΤΚ 06.3);
- (β) υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας που παρέχονται στην οικία, όπως καθαρισμός οικίας, γεύματα, μεταφορά ατόμων με ειδικές ανάγκες (μέρος της COICOP/ΕνΔΤΚ 12.4.0);
- (γ) οίκοι ευγηρίας, ιδρύματα για άτομα με ειδικές ανάγκες (μέρος της COICOP/ΕνΔΤΚ 12.4.0).

5.8. Κατευθυντήριες γραμμές για εκτελεστικά μέτρα του ΕνΔΤΚ

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Eurostat και οι Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες συμφώνησαν να μη καταφεύγουν σε νομοθετικές πράξεις για την εφαρμογή του κανονισμού-πλαισίου του Συμβουλίου για τους ΕνΔΤΚ αλλά να χρησιμοποιούν κατευθυντήριες γραμμές, ως ταχύ, μη γραφειοκρατικό, πρακτικό και ευέλικτο μέσο για τη διατήρηση και βελτίωση της συγκρισιμότητας και της ποιότητας των ΕνΔΤΚ βραχυπρόθεσμα. Επί του παρόντος, υπάρχουν τέσσερις κατευθυντήριες γραμμές για εκτελεστικά μέτρα που αφορούν τους ΕνΔΤΚ. Οι περισσότερες από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θεωρούνται σαφώς προπομποί μεταγενέστερων κανονισμών της Επιτροπής.

5.8.1. Κατευθυντήριες γραμμές για αναθεωρήσεις του ΕνΔΤΚ

Οι κατευθυντήριες γραμμές για την αναθεώρηση των σειρών του ΕνΔΤΚ συμφωνήθηκαν από την ΕΣΠ το Δεκέμβριο του 1997, θέτουν δε ορισμένες γενικές αρχές. Επιτεύχθηκε ειδικότερα συναίνεση όσον αφορά τις σημαντικότερες πτυχές:

- (α) Αναθεωρησιμότητα: είναι γενικώς αποδεκτό ότι οι επισήμως δημοσιευμένες σειρές ΕνΔΤΚ είναι δυνατόν να αναθεωρηθούν. Η έκταση της αναθεώρησης κάθε σειράς ΕνΔΤΚ συμφωνείται με την Eurostat.
- (β) Διόρθωση λαθών: εάν εντοπίζεται λάθος στον υπολογισμό του δείκτη, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει αμέσως και με δική του πρωτοβουλία να παρέχει στην Eurostat τις λεπτομερείς πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ακρίβεια του ΕνΔΤΚ και να συμφωνεί με την Eurostat όσον αφορά την έκταση και το χρόνο διενέργειας της αναθεώρησης. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να γνωστοποιεί στην Eurostat τις ενέργειες στις οποίες προβαίνει για την αποτροπή της εμφάνισης παρόμοιων περιστατικών στο μέλλον.
- (γ) Μεταβολές των εθνικών κανόνων: οι εν λόγω αναθεωρήσεις πρέπει να υλοποιούνται στο βαθμό που τα κράτη μέλη κρίνουν ότι απαιτείται αναθεώρηση λόγω μεταβολών στο σύστημα κανόνων που εφαρμόζεται σε εθνικό επίπεδο με στόχο τη βελτίωση της ακρίβειας ενός ΕνΔΤΚ. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος παρέχει στην Eurostat τις λεπτομερείς πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ακρίβεια του ΕνΔΤΚ και συμφωνεί με την Eurostat όσον αφορά την έκταση και το χρόνο διενέργειας της αναθεώρησης.
- (δ) Νέες ή βελτιωμένες πληροφορίες: οι εν λόγω αναθεωρήσεις πρέπει να υλοποιούνται στο βαθμό που απαιτείται αναθεώρηση λόγω νέων ή βελτιωμένων πληροφοριών με σκοπό τη βελτίωση της ακρίβειας ενός ΕνΔΤΚ. Το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος παρέχει στην Eurostat τις λεπτομερείς πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των επιπτώσεων στην ακρίβεια του ΕνΔΤΚ και συμφωνεί με την Eurostat όσον αφορά την έκταση και το χρόνο διενέργειας της αναθεώρησης.
- (ε) Μεταβολές οφειλόμενες σε διατάξεις των κανονισμών της ΕΕ ή σε κατευθυντήριες γραμμές για τους ΕνΔΤΚ: οι εν λόγω αναθεωρήσεις πρέπει να υλοποιούνται σύμφωνα με τους δεδομένους όρους, στο βαθμό που κρίνονται αναγκαίες οι αναθεωρήσεις των ΕνΔΤΚ, ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις που θέτουν οι υφιστάμενοι και μελλοντικοί κανονισμοί της ΕΕ και οι συμφωνηθείσες κατευθυντήριες γραμμές που αφορούν την εφαρμογή των ΕνΔΤΚ. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να διατίθενται οι λεπτομερείς πληροφορίες που απαιτούνται προκειμένου να καθίσταται σαφές ότι οι αναθεωρήσεις συνάδουν με τις σχετικές απαιτήσεις.

Εκτός από τις εν λόγω γενικές αρχές, συναίνεση έχει επιτευχθεί και σε πιο τεχνικά ζητήματα, όπως ο χρόνος, η αναγγελία των αναθεωρήσεων, η δημοσιοποίηση των αναθεωρήσεων κ.ά.

Η τροποποίηση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών τελεί επί του παρόντος υπό συζήτηση, διότι θεωρήθηκε ότι απαιτούνται εναρμονισμένοι κανόνες για τις αναθεωρήσεις, ιδίως όταν πραγματοποιούνται σημαντικές αλλαγές όσον αφορά τη μέθοδο ή την κάλυψη. Η συζήτηση είχε ως αφετηρία τις εμπειρίες που προέκυψαν από την εφαρμογή των κανονισμών (π.χ. σχετικά με την επέκταση της κάλυψης με το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000).

5.8.2. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των μειώσεων τιμών στον ΕνΔΤΚ

Οι κατευθυντήριες γραμμές περιέχουν δύο "κανονιστικά" άρθρα και ένα άρθρο με πρακτικά παραδείγματα διαφόρων συνδυασμών μείωσης τιμής.

Οι κατευθυντήριες γραμμές καθορίζουν τις μειώσεις τιμών που πρέπει να λαμβάνουν υπόψη οι ΕνΔΤΚ. Πρέπει να λαμβάνονται υπόψη (δηλαδή να αφαιρούνται) μειώσεις τιμών σε ατομικά αγαθά και υπηρεσίες που διατίθενται στο σύνολο των πιθανών καταναλωτών χωρίς η διάθεσή τους να πραγματοποιείται με ειδικούς όρους (αμερόληπτες) και είναι απαιτητές (α) κατά το χρόνο της αγοράς ή (β) μέσα σε τέτοιο χρονικό διάστημα από την αγορά ώστε να αναμένεται ότι θα έχουν πιθανώς σημαντική επίδραση στις ποσότητες που οι αγοραστές προτίθενται να αγοράσουν. Ειδικότερα, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στον ΕνΔΤΚ μειώσεις στις τιμές ατομικών αγαθών και υπηρεσιών που είναι πιθανό ή αναμενόμενο ότι θα διατεθούν εκ νέου σε κανονικές τιμές ή θα διατεθούν εκ νέου σε άλλες αγορές σε κανονικές τιμές. Σε περίπτωση αλλαγής των προδιαγραφών, οι κατευθυντήριες γραμμές παραπέμπουν στους όρους που αφορούν τη διόρθωση της ποιότητας σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής. Οι όροι αυτοί συμπληρώνονται από περιγραφή του ενδεικνυόμενου τρόπου αντιμετώπισης των κινήτρων.

Επιπλέον, οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν πρακτικά παραδείγματα και γενικές οδηγίες σχετικά με τον πρόσφορο τρόπο αντιμετώπισης των ειδικών κατηγοριών μείωσης τιμών.

5.8.3. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση των παρατηρήσεων για απορριφθείσες τιμές

Οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις παρατηρήσεις για απορριφθείσες τιμές καθορίζουν τις διαδικασίες που πρέπει να εφαρμόζονται για την επικύρωση και τη διόρθωση των παρατηρήσεων των τιμών. Οι κατευθυντήριες γραμμές ορίζουν ότι πρέπει να γίνονται γενικά αποδεκτές οι τιμές που αναφέρουν οι συλλέκτες τιμών. Η απόρριψη ή η διόρθωση των αναφερθεισών τιμών, για παράδειγμα η διόρθωση μιας ασυνήθιστα υψηλής ή χαμηλής μεταβολής τιμής, δεν πρέπει να γίνεται με διαδικασίες αυτόματης επικύρωσης, αλλά μόνο με αναφορά σε συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις παρατηρήσεις μεμονωμένων τιμών, όπως συμβαίνει με μια επαναλαμβανόμενη παρατήρηση. Εάν, ως αποτέλεσμα της διαδικασίας επικύρωσης, η αναφερθείσα τιμή πρέπει να απορριφθεί, εφαρμόζονται οι κανόνες για τις ελλείπουσες τιμές.

Σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, εναπόκειται στα κράτη μέλη η χρήση και διαφορετικών από τις περιγραφείσες μεθόδων. Όταν ένα κράτος μέλος δεν χρησιμοποιεί τις περιγραφείσες μεθόδους, η Eurostat δύναται να ζητήσει από αυτό αποδείξεις ότι ο ΕνΔΤΚ που προκύπτει δεν διαφέρει συστηματικά έναντι των λοιπών ΕνΔΤΚ που καταρτίζονται σύμφωνα με τις περιγραφείσες μεθόδους κατά περισσότερο από 0,1 ποσοστιαία μονάδα κατά μέσο όρο σε διάστημα ενός έτους σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

5.8.4. Κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση του εξοπλισμού επεξεργασίας δεδομένων και κυρίως των προσωπικών υπολογιστών στους ΕνΔΤΚ

Η εμπειρία των τελευταίων ετών καταδεικνύει ότι η εξέλιξη των τιμών για τον εξοπλισμό επεξεργασίας δεδομένων τείνει να διαφέρει πάρα πολύ από την εξέλιξη όλων των άλλων ειδών του ΕνΔΤΚ λόγω της ταυτόχρονης σημαντικής αύξησης της σχετικής σημασίας του εν λόγω εξοπλισμού στη συνολική καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών. Λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων αυτών και των σημαντικών εθνικών διαφορών μεταξύ των υφιστάμενων πρακτικών των ΕνΔΤΚ όσον αφορά στην αντιμετώπιση του εξοπλισμού επεξεργασίας δεδομένων, υπήρξε άμεση ανάγκη για τη θέσπιση κοινού πλαισίου σχετικά με τον καθορισμό και την εφαρμογή των εθνικών κανόνων, ώστε να εξασφαλίζεται η συγκρισιμότητα, η αξιοπιστία και η καταλληλότητα των ΕνΔΤΚ.

Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον εξοπλισμό επεξεργασίας δεδομένων στοχεύουν στον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο ο εξοπλισμός επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να εντάσσεται στον ΕνΔΤΚ. Οι ΕνΔΤΚ των κρατών μελών πρέπει να καλύπτουν τους προσωπικούς υπολογιστές και τα συναφή είδη. Εάν οι άμεσοι πωλητές αποτελούν σημαντική πηγή προμήθειας τέτοιου εξοπλισμού, θα πρέπει να καλύπτονται μαζί με τα άλλα σημεία πώλησης. Η συλλογή των τιμών είναι δυνατόν να βασίζεται στους σχετικούς πίνακες των ειδικών περιοδικών ή και στην άμεση παρατήρηση σε σημεία λιανικής πώλησης.

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2454/97 της Επιτροπής ορίζει την ετήσια αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης σε επίπεδο υποδεικτών. Οι κατευθυντήριες γραμμές για τον εξοπλισμό επεξεργασίας δεδομένων επεκτείνουν τον έλεγχο των συντελεστών στάθμισης στον ειδικό αυτό τομέα στο επίπεδο των κύριων στοιχείων του υποδείκτη για τον εξοπλισμό επεξεργασίας δεδομένων. Αυτά τα κύρια στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνονται σε ένα δείκτη κύριων στοιχείων για προσωπικούς υπολογιστές.

6. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ

Η ποιότητα μπορεί να θεωρηθεί ως "κατάλληλότητα για τον επιδιωκόμενο σκοπό". Η έννοια αυτή μπορεί να γίνει κατανοητή ως η ικανότητα ενός ΕνΔΤΚ να εξυπηρετεί το σκοπό για τον οποίο σχεδιάστηκε, δηλαδή την παροχή κυρίως κατάλληλης και συγκρίσιμης μέτρησης του πληθωρισμού και της σύγκλισης στην ΕΕ, ειδικότερα δε στο πλαίσιο της νομισματικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ. Η καταλληλότητα ή η ικανότητα εξυπηρέτησης του εν λόγω σκοπού καθορίζονται από το σύνολο των ιδιοτήτων και των χαρακτηριστικών του, δηλαδή από τις εφαρμοσμένες έννοιες, μεθόδους, ορισμούς και πρακτικές και τη συνέπειά τους προς τον αντίστοιχο σκοπό.

Δεδομένου ότι οι ΕνΔΤΚ φέρονται να μετρούν τον πληθωρισμό των τιμών καταναλωτή της ΕΕ σε συγκρίσιμη βάση, η συγκρισιμότητα μπορεί να θεωρηθεί καίρια πτυχή της ποιότητας. Πρέπει να τονιστούν επίσης ορισμένες ακόμη σημαντικές πτυχές που συνθέτουν τη συνολική ποιότητα του ΕνΔΤΚ, π.χ. η καταλληλότητα, η αξιοπιστία και η επικαιρότητα του δείκτη.

6.1. Καταλληλότητα

Η καταλληλότητα αναφέρεται στο σκοπό του ΕνΔΤΚ. Όπως σημειώνεται στην ανωτέρω παράγραφο 3.1, σκοπός του ΕνΔΤΚ είναι η μέτρηση του πληθωρισμού ανεξάρτητα από το κόστος ζωής. Δεν πρέπει, επομένως, να ασκείται κριτική στον ΕνΔΤΚ από τη δεύτερη αυτή οπτική γωνία. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια έχει ασκηθεί έντονη κριτική περί της δήθεν μεροληψίας των ΔΤΚ χωρίς να αναγνωρίζεται το γεγονός ότι υπάρχουν όρια ως προς το τι μπορεί να ειπωθεί με οποιονδήποτε βαθμό βεβαιότητας. Αν ο στόχος έχει καθοριστεί με ακρίβεια, είναι αδύνατο να διαπιστωθεί ο βαθμός επίτευξής του. Οι ΔΤΚ είναι συγκρίσιμοι μεταξύ τους, μπορεί δε να υποστηριχθεί ότι πρέπει να εξαλειφθούν ορισμένες διαφορές, όπως έγινε κατά τη διαδικασία της εναρμόνισης. Δεν υπάρχει, όμως, εν χρήσει ορισμός για το μη μεροληπτικό δείκτη βάσει του οποίου πρέπει να κρίνονται όλοι οι άλλοι ΔΤΚ. Κάθε ΔΤΚ διαμορφώθηκε κατά τη διάρκεια μιας μεγάλης χρονικής περιόδου, στο πλαίσιο της οποίας οι υπεύθυνοι για την κατάρτιση του δείκτη μεριμνούσαν για την επίλυση των λειτουργικών προβλημάτων με τη μεγαλύτερη δυνατή συνέπεια και συνοχή. Το σημερινό εννοιολογικό πλαίσιο κάθε ΔΤΚ είναι, επομένως, άμεσα συνυφασμένο με την ιστορία του. Εν τω μεταξύ, έχουν καταβληθεί προσπάθειες για τη σύσταση εναλλακτικών εννοιολογικών πλαισίων, τα οποία θα στηρίζονται στην οικονομική και στη στατιστική θεωρία. Οι ιδέες αυτές επηρέασαν το σχεδιασμό του δείκτη αλλά δεν καθόρισαν, ως επί το πλείστον, τη σημερινή επιχειρησιακή πρακτική.

Τόσο η συνθήκη όσο και ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου ορίζουν τον ΕνΔΤΚ. Η συνθήκη απαιτεί ένα δείκτη πληθωρισμού τιμών καταναλωτή και ο κανονισμός του Συμβουλίου ορίζει ότι πρέπει να είναι ένας δείκτης τύπου Laspeyres που θα μετρά τη μέση μεταβολή των τιμών των αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται προς αγορά στην οικονομική επικράτεια των κρατών μελών. Σύμφωνα με τους όρους της συνθήκης, ο ορισμός αυτός είναι καρπός συμφωνίας μεταξύ της Eurostat και των κύριων χρηστών και, επομένως, αποτελεί έναν ευρύ λειτουργικό ορισμό του "πληθωρισμού".

Υπάρχουν και θα υπάρχουν πάντοτε, δεδομένης της δυναμικής φύσης των ευρωπαϊκών οικονομιών, πολλά ανεπίλυτα λειτουργικά προβλήματα που προξενούν ανησυχίες όσον αφορά το ενδεχόμενο μεροληψίας και τις πιθανότητες πραγματικής μεροληψίας.

Η μείωση της μεροληψίας μπορεί να επιτευχθεί μόνο με προοδευτική βελτίωση των υφιστάμενων πρακτικών μέσα σε ένα εξελισσόμενο εννοιολογικό πλαίσιο, στη διαμόρφωση του οποίου καλούνται να συνεισφέρουν η οικονομική και η στατιστική θεωρία.

Όπως αναφέρεται στην προηγούμενη έκθεση προς το Συμβούλιο, η έκθεση Boskin⁵ για τους ΔΤΚ των ΗΠΑ αμφισβητεί την εν γένει αξιοπιστία των ΔΤΚ σε σχέση με την πιθανότητα μεροληψίας⁶. Η εν λόγω έκθεση υποστηρίζει ότι ο ΔΤΚ των ΗΠΑ χαρακτηρίζεται από αυξημένη μεροληψία, κυρίως διότι θεωρήθηκε αποτυχημένη η προσπάθεια διόρθωσης που καταβλήθηκε λόγω της μεταβολής της ποιότητας σε αγαθά και υπηρεσίες (ιδίως στους τομείς της υψηλής τεχνολογίας όπου ανήκουν οι προσωπικοί υπολογιστές και οι χειρουργικές επεμβάσεις). Μολονότι απορρίπτει την

⁵ Boskin, M. J. et. al., *Towards a more accurate measure of the cost of living*, Δεκέμβριος 1996.

⁶ Βλέπε επίσης την προηγούμενη έκθεση [COM(1998)104 τελικό], σ. 30.

άποψη περί δυνατότητας προσδιορισμού του μεγέθους ή της κατεύθυνσης της μεροληψίας ως προς το θέμα αυτό χωρίς τον καθορισμό και την κατάρτιση ενός πραγματικού δείκτη, η ομάδα εργασίας για τους ΕνΔΤΚ αναγνωρίζει εξ αρχής ότι η αντιμετώπιση της μεταβολής της ποιότητας είναι η πιθανότερη πηγή μεροληψίας και μη συγκρισιμότητας.

Τίθεται πάντως ένα σημαντικό ζήτημα ορολογίας. Όσον αφορά τους ΕνΔΤΚ, η "μεροληψία εγκυρότητας" στο λεξιλόγιο της Eurostat μπορεί να περιγραφεί ως η συστηματική διαφορά ανάμεσα στην απαίτηση για το δείκτη, όπως αυτή διατυπώνεται στο νομικό πλαίσιο του ΕνΔΤΚ, και στον ορισμό του δείκτη. Είναι η διαφορά μεταξύ "έννοιας" και "ορισμού", π.χ. η διαφορά μεταξύ της ιδανικής "καθαρής τιμής του ΕνΔΤΚ" και των συγκεκριμένων ΕνΔΤΚ όπως ορίζονται από την Eurostat και τα κράτη μέλη. Αντίθετα, η μεροληψία στο λεξιλόγιο της επιτροπής Boskin λαμβάνει ως σημείο αναφοράς το δείκτη κόστους ζωής (ΔΚΖ). Η χρησιμότητα μπορεί να βασίζεται σε δαπάνες στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνονται κατ' ανάγκην δαπάνες ή τιμές αγοραστή που επωμίζονται οι καταναλωτές. Πρόκειται ενδεχομένως για δαπάνες ευκαιρίας ή για φυσική κατανάλωση που αποτιμώνται σε πλασματικές τιμές και που ενδέχεται να μην καταλήξουν ποτέ σε πραγματική δαπάνη. Οι δαπάνες αυτές δεν αφορούν τις νομισματικές συναλλαγές και δεν σχετίζονται με τη μέτρηση του πληθωρισμού που απαιτείται για τη νομισματική πολιτική. Η θεωρία της χρησιμότητας διατυπώνει υποθέσεις σχετικά με τη φύση του καταναλωτή και τους αφανείς μηχανισμούς με τους οποίους διαμορφώνονται οι τιμές. Μολονότι η προσέγγιση που αφορά το δείκτη Laspeyres δεν προβαίνει σε τέτοιες υποθέσεις, είναι, πάντως, αποδεκτό ότι η συμφωνία σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της μεταβολής της ποιότητας συνεπάγεται υποχρεωτικά την εννοιολογική επεξεργασία της καταναλωτικής εκτίμησης σχετικά με τη διαφορά των προϊόντων και τον τρόπο μέτρησής της.

Η καταλληλότητα ενός ΔΤΚ ως πρόσφορου μέσου μέτρησης του πληθωρισμού στο εν λόγω λεξιλόγιο σημαίνει ουσιαστικά την καταλληλότητα ενός ΔΤΚ να προσεγγίζει όσο το δυνατόν περισσότερο ένα μη καθορισμένο ΔΚΖ. Η προσέγγιση αυτή δεν φαίνεται εφαρμόσιμη στους ΕνΔΤΚ καθώς υποδηλώνει, σε αντίθεση με το πνεύμα και το γράμμα του νομικού πλαισίου για τον ΕνΔΤΚ, ότι υπάρχει μεροληψία εγκυρότητας στον ΕνΔΤΚ τόσο ως προς την έννοια όσο και ως προς τον ορισμό.

6.2. Αξιοπιστία

6.2.1. Αντιπροσωπευτικότητα

Σφάλματα και μεροληψίες μπορούν να προκύψουν επίσης από τη διαφορά μεταξύ του ορισμού και του σχεδιασμού του δείκτη ("διαδικαστική μεροληψία"). Αυτό εξαρτάται από το βαθμό στον οποίο οι επιλεγείσες μέθοδοι μπορούν να ανταποκριθούν πρακτικά στον απαιτούμενο ορισμό. Είναι προφανές ότι, στις περισσότερες περιπτώσεις, συγκεκριμένες διαδικασίες καταλήγουν σε αποτελέσματα που από συστηματικής απόψεως διαφέρουν από τα αποτελέσματα εναλλακτικών μεθόδων μέτρησης. Από την άλλη πλευρά, μια συγκεκριμένη διαδικασία ενδέχεται, σε ορισμένες περιπτώσεις, να εμφανίσει μεροληπτικά αποτελέσματα, π.χ. η ανά τρίμηνο συλλογή των τιμών ενδέχεται να μειώσει τη μεροληψία έναντι ενός μηνιαίου δείκτη όταν οι τιμές παρουσιάζουν αύξηση.

Η διαφορά ανάμεσα στο σχέδιο του δείκτη και στο δείκτη που καταρτίστηκε και εφαρμόζεται στην πράξη οδηγεί ενδεχομένως σε τυχαία σφάλματα. Τα σφάλματα που προκύπτουν από τη συνεχή αδυναμία τήρησης των προκαθορισμένων διαδικασιών ενδέχεται να οδηγήσουν σε συστηματικά σφάλματα όσον αφορά τον ΕνΔΤΚ. Ωστόσο, τα επιχειρησιακά σφάλματα, από τη φύση τους, είναι πιθανότερο να προκαλέσουν διάφορες αναμενόμενες τυχαίες επιπτώσεις, π.χ. σφάλματα που διαπράττουν οι συλλέκτες τιμών κατά την αντιγραφή ή την καταγραφή.

Η επιτροπή Boskin αναφέρει στην έκθεσή της ως παράδειγμα το γεγονός ότι οι δείκτες που αφορούν τους προσωπικούς υπολογιστές παρουσιάζουν πιθανώς αυξημένη μεροληψία. Είναι όμως εξίσου πιθανό οι δείκτες που αφορούν τα είδη ένδυσης να παρουσιάζουν μειωμένη μεροληψία, παρά το γεγονός ότι ο συντελεστής στάθμισης των ειδών ένδυσης υπερβαίνει κατά πολύ το συντελεστή στάθμισης των προσωπικών υπολογιστών. Η άποψη της Επιτροπής (Eurostat) είναι ότι κάθε ΔΤΚ περιέχει στην πράξη περιπτώσεις μεροληψίας, οι οποίες, όμως, διαφέρουν ως προς το είδος, έχουν διαφορετικές επιπτώσεις ανάλογα με τον τύπο του προϊόντος και είναι απίθανο να έχουν την ίδια κατεύθυνση. Η Επιτροπή (Eurostat) αρνείται συνεπώς να προσδώσει συγκεκριμένη μορφή σε οποιοδήποτε είδος μεροληψίας.

Ο Hill⁷ αποπειράθηκε να αποσαφηνίσει τις σχέσεις μεταξύ των ΔΤΚ που στοχεύουν στη μέτρηση του πληθωρισμού τιμών καταναλωτή και εκείνων που στοχεύουν στη μέτρηση των μεταβολών του κόστους ζωής (ΚΖ). Κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αμφότεροι οι στόχοι οδηγούν στην πράξη στον ίδιο τύπο δείκτη, αρκεί να ακολουθείται η "βέλτιστη πρακτική". Οι δείκτες που "μεροληπτούν" ως μέσα μέτρησης των δεικτών κόστους ζωής μπορούν να θεωρηθούν εξίσου "μεροληπτικά" μέσα μέτρησης του πληθωρισμού. Εξάλλου, στο δεύτερο μέρος της ομιλίας αποδεικνύεται ότι ενδέχεται να υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά την κάλυψη, ή πεδίο, μεταξύ των δεικτών που στοχεύουν στη μέτρηση του πληθωρισμού των τιμών και εκείνων που μετρούν τις μεταβολές του κόστους ζωής, γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει σε αποτελέσματα με σημαντικές αποκλίσεις, ιδίως μακροπρόθεσμα. Δεν είναι ακόμη δυνατή η επίτευξη συναίνεσης ως προς το πεδίο ενός ΔΤΚ. [Ο Diewert⁸ κατέληξε σε παρόμοιο συμπέρασμα σχετικά με το πρόβλημα του τύπου σε ομιλία του στη συνεδρίαση της Ομάδας της Οττάβα το 1999].

Υπάρχει, πάντως, συμφωνία τόσο ως προς το πεδίο του ΕνΔΤΚ όσο και ως προς τη μορφή του. Το πεδίο εφαρμογής του δείκτη καθορίζεται στον κανονισμό του Συμβουλίου και η παρούσα κάλυψη προσεγγίζει την εν λόγω απαίτηση. Έχουν ληφθεί μέτρα προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι τα δείγματα των παρατηρήσεων τιμών αντιπροσωπεύουν πλήρως το σύνολο των συναλλαγών στο εσωτερικό της κάλυψης. Το πρότυπο του σταθερού καλαθιού αγαθών και υπηρεσιών έχει γίνει αποδεκτό περισσότερο ως μέσο μέτρησης του πληθωρισμού παρά ως έννοια της σταθερής χρησιμότητας. Ο πληθωρισμός είναι ένα νομισματικό φαινόμενο που αφορά μόνο τις νομισματικές συναλλαγές και τις πραγματικές τιμές αγοραστή.

⁷ *Inflation, the Cost of Living and the Domain of a Consumer Price Index*, ομιλία του προσκεκλημένου ομιλητή Peter Hill στη ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟΛΟΓΩΝ στο πλαίσιο της κοινής συνεδρίασης των ΟΕΕ/ΔΟΕ για τους δείκτες τιμών καταναλωτή, (Γενεύη, 3-5 Νοεμβρίου 1999).

⁸ Diewert, Erwin, *The consumer price index and index number purpose*, ομιλία στο πλαίσιο της πέμπτης συνεδρίασης της διεθνούς ομάδας εργασίας για τους δείκτες τιμών (Ομάδα της Οττάβα), Ρέικιαβικ, Ισλανδία, Αύγουστος 1999, αναθεωρήθηκε το Δεκέμβριο του 1999.

6.2.2. Ακρίβεια

Η θεωρία δειγματοληψίας παρέχει τη βάση για τον υπολογισμό των σφαλμάτων συγκεκριμένων σχεδίων δειγμάτων. Η τελευταία έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο παρέχει μια επισκόπηση των μεθόδων δειγματοληψίας που χρησιμοποιούνται σε κάθε κράτος μέλος. Η έκθεση αναφέρει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη ακολουθούν κάποια μορφή κατευθυνόμενης δειγματοληψίας και όχι μία τυχαία ή πιθανοθεωρητική δειγματοληψία και υπογραμμίζει ότι η θεωρία για τους ΔΤΚ δεν έχει αναπτυχθεί πλήρως, εν μέρει λόγω της δυσκολίας καθορισμού ενός συγκεκριμένου πληθυσμού και εν μέρει διότι κατά κανόνα χρησιμοποιούνται τα σχέδια κατευθυνόμενων δειγμάτων παρά τα πιθανοθεωρητικά δείγματα.

Ωστόσο, τα ελάχιστα πρότυπα δειγματοληψίας για τον ΕνΔΤΚ (άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής) δεν ασχολούνται ρητά με "σφάλματα δειγματοληψίας" κατά την καθιερωμένη έννοια της στατιστικής θεωρίας, δηλαδή με την αβεβαιότητα που οφείλεται σε τυχαία ή σχετική διακύμανση της διαδικασίας δειγματοληψίας.

Τέτοια σφάλματα δειγματοληψίας θεωρούνταν, ιδίως κατά την έναρξη του έργου της εναρμόνισης, δευτερεύουσας σημασίας σε σύγκριση με τις πιθανότητες μεροληψίας λόγω αλλοίωσης της αντιπροσώπευσης. Κατά συνέπεια, το πρότυπο επιτάσσει γενικότερα τα δείγματα-στόχοι του ΕνΔΤΚ να "έχουν επαρκή στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη για να αντιπροσωπεύεται η ποικιλία των ειδών στο εσωτερικό της κατηγορίας και επαρκείς τιμές στο εσωτερικό κάθε στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους για να λαμβάνονται υπόψη οι διακυμάνσεις των κινήσεων των τιμών του πληθυσμού".

Το 1999 συστάθηκε μια ειδική επιχειρησιακή ομάδα (ΕΟ) (Task Force) με σκοπό την ανάλυση των διαφόρων διαδικασιών που εφαρμόζουν τα κράτη μέλη και την εναρμόνιση των μεθόδων δειγματοληψίας. Η εν λόγω επιχειρησιακή ομάδα υποστηρίζει ότι πρέπει να αντιμετωπιστεί πιο θετικά η προσομοίωση των σφαλμάτων δειγματοληψίας, ιδίως μετά τις θετικές εμπειρίες στη Γαλλία, τη Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο, χώρες οι οποίες προβαίνουν στην προσέγγιση ή προσομοίωση των δειγματοληπτικών διακυμάνσεων που αφορούν τους εθνικούς τους ΔΤΚ. Το κοινό έδειξε ότι εκτιμά τις ασκήσεις αυτές.

Η επιχειρησιακή ομάδα παρουσίασε ένα πρώτο σχέδιο κανονισμού σχετικά με δειγματοληψίες, το οποίο συζητήθηκε στη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας για τους ΕνΔΤΚ την άνοιξη του 2000. Το σχέδιο υποστηρίζει ότι οι αρχές της θεωρίας της δειγματοληψίας πρέπει να αποτελέσουν τη βάση των ελάχιστων προτύπων σχετικά με τη δειγματοληψία των ΕνΔΤΚ. Συνηγορεί ακόμη υπέρ του υπολογισμού των σφαλμάτων δειγματοληψίας. Ωστόσο, δεδομένου ότι τέτοιες εκτιμήσεις χαρακτηρίζονται από έλλειψη εγκυρότητας σε ό,τι αφορά τα σχέδια κατευθυνόμενων δειγμάτων, η Eurostat κρίνει ότι είναι καλύτερο να αναζητηθούν λιγότερο περιεκτικά και δαπανηρά αποδεικτικά στοιχεία για την επίτευξη της ακρίβειας. Κατά συνέπεια, ο στόχος θα προσανατολίζεται στην ικανοποίηση των αιτήσεων για έλεγχο των δεδομένων ενώ ταυτόχρονα θα συνεχίζεται η προσπάθεια εξεύρεσης πιο εξελιγμένων μέτρων ακρίβειας.

Η επιχειρησιακή ομάδα επεξεργάζεται επί του παρόντος την τελική έκθεση που θα υποβάλει στη συνεδρίαση της ομάδας εργασίας τον Οκτώβριο του 2000. Η έκθεση αναμένεται ότι θα επεξεργάζεται περαιτέρω το ζήτημα της ακρίβειας.

6.3. Συγκρισιμότητα

6.3.1. Συγκρισιμότητα ως προς τη χρήση διαφορετικών μαθηματικών τύπων

Σύμφωνα με τον κανονισμό-πλαίσιο του Συμβουλίου, οι ΕνΔΤΚ θα πρέπει να είναι δείκτες τύπου Laspeyres. Μολονότι οι ΕνΔΤΚ και οι ΔΤΚ που παράγονται από τα κράτη μέλη ενδέχεται να διαφέρουν ως προς τις λεπτομέρειες, μπορούν γενικά να χαρακτηριστούν ως δείκτες τύπου Laspeyres. Οι ΕνΔΤΚ που παράγονται από τα κράτη μέλη διαφέρουν ως προς τη συχνότητα αναπροσαρμογής των σταθμίσεων. Όπως αναφέρθηκε ήδη στο κεφάλαιο 5, οι περισσότερες χώρες εφαρμόζουν έναν "τύπο δείκτη σταθερής βάσης", αναπροσαρμόζοντας τις σταθμίσεις ανά διαστήματα τριών έως πέντε ετών. Η Γαλλία, η Ιταλία, η Αυστρία, η Σουηδία, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Νορβηγία βασίζουν τους σχετικούς υπολογισμούς σε ένα δείκτη με ετήσια αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης.

Προκειμένου να επιτευχθεί ένα συνεκτικό σύνολο ΕνΔΤΚ με υποδείκτες που λαμβάνουν υπόψη τις ομαδοποιήσεις διαφόρων υποδεικτών, ομάδων χωρών, του συνόλου της ΕΝΕ, της ΕΕ ή του ΕΟΧ, ήταν αναγκαία η παρουσίαση των ΕνΔΤΚ σαν να είχαν όλοι υπολογιστεί με τον ίδιο τρόπο. Για το λόγο αυτό, ήταν αναγκαίο να εφαρμοστεί μια κοινή περίοδος αναφοράς δείκτη και μια κοινή περίοδος αναφοράς συντελεστών στάθμισης. Ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου ορίζει την περίοδο αναφοράς δείκτη ως 1996=100. Προκειμένου να υπάρξει μια κοινή περίοδος αναφοράς συντελεστών στάθμισης, οι συντελεστές στάθμισης των ειδών για το σύνολο των κρατών μελών πρέπει να εκφράζονται στις ίδιες τιμές. Αυτό πραγματοποιείται με αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης ανά τιμή τον Ιανουάριο του τρέχοντος έτους στις τιμές που αναφέρονται στο Δεκέμβριο του προηγούμενου έτους.

Με την εφαρμογή των δύο κανονισμών του Συμβουλίου για την επέκταση της κάλυψης τον Ιανουάριο 2000, οι περίοδοι αναφοράς δείκτη των νέων υποδεικτών που εισήχθησαν τότε ορίστηκαν στο Δεκέμβριο του 1999=100 σε σύγκριση με την περίοδο αναφοράς δείκτη των ήδη υφιστάμενων υποδεικτών που είναι 1996=100. Για το λόγο αυτό, το διάγραμμα δεικτών που δημοσιεύθηκε τον Ιανουάριο 2000 για τους υποδείκτες αυτούς αντικατοπτρίζει τη μεταβολή στα επίπεδα των τιμών μετά το Δεκέμβριο του 1999. Καθώς οι ΕνΔΤΚ ενσωματώθηκαν βάσει ενός τύπου αλυσωτού δείκτη, η διευρυμένη κάλυψη εντάχθηκε στον ΕνΔΤΚ χωρίς να προκύψει κανένα υπολογιστικό πρόβλημα. Οι δείκτες υψηλότερου επιπέδου ενσωματώνονται στο έτος 2000 μέσω σύνδεσης των σταθμικών μέσων όρων των δεικτών κατώτερου επιπέδου από το Δεκέμβριο του 1999 και μετά με το επίπεδο του αντίστοιχου συγκεντρωτικού μεγέθους του Δεκεμβρίου του 1999. Αυτό σημαίνει ότι ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής του δείκτη για όλα τα είδη τον Απρίλιο του 2000, για παράδειγμα, είναι η μεταβολή από τον Απρίλιο του 1999 έως το Δεκέμβριο του 1999 (βάσει της παλαιάς κάλυψης) σε συνδυασμό με τη μεταβολή που επήλθε από το Δεκέμβριο του 1999 έως τον Απρίλιο του 2000 (βάσει της νέας κάλυψης).

6.3.2. Συγκρισιμότητα μεταξύ των κρατών μελών

Η συγκρισιμότητα είναι μια σχετική έννοια, καθώς αφορά τις συστηματικές διαφορές μεταξύ των ΕνΔΤΚ που προκύπτουν από διαφορές ως προς τους ορισμούς, τις μεθόδους και τις πρακτικές, οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν μεροληψία όταν η σχετική διαφορά αναφέρεται στο γνωστό ιδεατό ή ορθό ορισμό, μέθοδο ή πρακτική.

Το κανονιστικό πλαίσιο σχεδιάστηκε για να εξασφαλίζει τη συγκρισιμότητα, την αξιοπιστία και την καταλληλότητα των ΕνΔΤΚ μέσω μιας διαδικασίας βάσει της οποίας οι πρακτικές που ακολουθούνται για την κατάρτιση οποιουδήποτε δείκτη κρίνονται συγκρινόμενες με εναλλακτικές πρακτικές που ακολουθούνται για την κατάρτιση των ΕνΔΤΚ γενικά. Προκειμένου οι εν λόγω κρίσεις να μην περιορίζονται σε συγκεκριμένες περιπτώσεις και να μην είναι αυθαίρετες, κατέστη αναγκαία η ύπαρξη μιας διαδικασίας λήψης αποφάσεων που θα εγγυάται σε κάποιο βαθμό τη βελτίωση της ποιότητας των ΕνΔΤΚ. Η διαδικασία αυτή απαιτεί την αξιολόγηση των επιπτώσεων των διαφόρων πρακτικών που αφορούν τον ΕνΔΤΚ, ένα κατώφλι που να καθορίζει πότε είναι αναγκαία η ανάληψη δράσης και μια διαδικασία επιλογής των προτεινόμενων ή αποδεκτών πρακτικών.

Έχει σε μεγάλο βαθμό αποδειχτεί ότι η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ αποτελεί μια αποτελεσματική πλατφόρμα για την επίτευξη συναίνεσης ως προς τις προτιμητέες πρακτικές και τους λόγους της προτίμησης αυτής ή, όποτε αυτό δεν είναι εφικτό, λαμβάνονται αποφάσεις για τις πρακτικές που πρέπει να χρησιμοποιούνται ως σημεία αναφοράς ("τυποποιημένη πρακτική αναφοράς" ή "ελάχιστα πρότυπα").

Η εν λόγω προσέγγιση προτείνει επίσης έναν τρόπο αξιολόγησης της συμμόρφωσης όχι μόνο σε σχέση με την απαίτηση για συγκρισιμότητα, αλλά, σε κάποιο βαθμό, και με την απαίτηση για αξιοπιστία. Είναι σαφές ότι για λειτουργικούς σκοπούς είναι αναγκαία ή ύπαρξη ορισμένων κριτηρίων, ώστε να καταστεί δυνατή η διάκριση μεταξύ συγκρίσιμων και μη συγκρίσιμων πρακτικών. Ο κανονισμός-πλαίσιο (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου δεν θεσπίζει τέτοιο κανόνα.

Οι ΕνΔΤΚ πρέπει να είναι αρκούντως ακριβείς, διότι τόσο οι ίδιοι οι δείκτες όσο και οι εναρμονισμένοι ρυθμοί πληθωρισμού που βασίζονται σ' αυτούς εκφράζονται με ακρίβεια ενός δεκαδικού ψηφίου. Το κατώτατο όριο για την αποδοχή μη συγκρίσιμων πρακτικών πρέπει να είναι 0,1% του μέσου ετήσιου ΕνΔΤΚ. Στην πράξη, έχει συμφωνηθεί μια διαφορά 0,1% του ετήσιου ποσοστού μετρηθέντος πληθωρισμού για τη λήψη συγκεκριμένων εκτελεστικών μέτρων που εφαρμόζονται κατά περίπτωση και, σε ό,τι αφορά την κάλυψη, ο κανόνας είναι το ένα τοις χιλίοις για τους συντελεστές στάθμισης του ΕνΔΤΚ. Έχουν αναπτυχθεί ή αναπτύσσονται κατάλληλα στατιστικά μέτρα και δοκιμασίες για τον εντοπισμό των πραγματικών επιπτώσεων των διαφορών στις τρέχουσες πρακτικές που ισχύουν για τους ΕνΔΤΚ, όπως είναι ο έλεγχος των "κρίσιμων συντελεστών στάθμισης" και των "τυποποιημένων δεικτών αναφοράς".

Ωστόσο, πρέπει να τονιστεί ότι η απουσία ποσοτικών εκτιμήσεων αξιοπιστίας οφείλεται σε εγγενείς σημαντικές δυσκολίες. Δεν υπάρχει τρόπος συνεπούς ενσωμάτωσης των συστηματικών διαφορών που προέρχονται από διαφορετικές πηγές σε ένα μοναδικό πλαίσιο, καθώς τα αποδεικτικά στοιχεία για τη συσχέτιση των εν λόγω επιπτώσεων είτε είναι ανεπαρκή είτε δεν υπάρχουν καθόλου. Το θεωρητικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται η τρέχουσα κατάρτιση δεικτών είναι ελλιπές και δεν εξασφαλίζονται οι σημαντικοί πόροι που απαιτούνται για την υλοποίηση ιδεωδών πρακτικών ελλείψει πραγματικών αποδεικτικών στοιχείων για την ύπαρξη μεροληψίας. Ωστόσο, δεν τίθεται θέμα εφησυχασμού: ακόμη και η ύπαρξη ελάχιστων αποδεικτικών στοιχείων είναι προτιμότερη από την παντελή απουσία τους. Οι ενδελεχείς συγκρίσεις μεταξύ των ΕνΔΤΚ που επιτεύχθηκαν στο πλαίσιο της εναρμόνισης είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος εξεύρεσης των εν λόγω αποδεικτικών στοιχείων. Τυποποιημένες πρακτικές αναφοράς προσδιορίζονται όταν οι υφιστάμενες πρακτικές ενδέχεται να προκαλέσουν επιπτώσεις που υπερβαίνουν το

κατώτατο όριο του 0,1%, αυτές δε οι πρακτικές, βάσει συμφωνίας μεταξύ των ειδικών σε θέματα εθνικών ΔΤΚ, χαρακτηρίζονται από ελάχιστη μεροληψία ή είναι οι καλύτερες μεταξύ των διαθέσιμων πρακτικών.

6.4. Η λειτουργία των προτύπων του ΕνΔΤΚ

Κατά την έναρξη του έργου της εναρμόνισης, η προσέγγιση της Eurostat συνίστατο κατ' αρχάς στην κατάρτιση ενός καταλόγου με τις πιθανές διαφορές βάσει των πηγών μη συγκρισιμότητας που είχαν εντοπιστεί. Στον εν λόγω κατάλογο προστέθηκαν και άλλες πηγές μη συγκρισιμότητας που προέκυψαν από τις συνεχιζόμενες συζητήσεις στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας. Βάσει των πηγών αυτών, εγκρίθηκαν αρκετοί κανονισμοί και συμφωνήθηκαν νέες κατευθυντήριες γραμμές.

Ο πίνακας 2 συνοψίζει τις κύριες ενδεχόμενες πηγές διαφορών που έχουν εντοπιστεί.

Το έργο της εναρμόνισης έχει ήδη επικεντρώσει την προσοχή του στα περισσότερα από τα εν λόγω θέματα εντός του καθορισμένου κανονιστικού πλαισίου. Έχει επιτύχει μέχρι στιγμής να αποκλείσει τις πρακτικές που θεωρούνται ως οι πιθανότερες πηγές ενδεχόμενης μεροληψίας.

Στα μέσα 1999, η Eurostat απέστειλε στα κράτη μέλη ένα "ερωτηματολόγιο παρακολούθησης της συμμόρφωσης" (ΕΠΣ). Το εν λόγω ερωτηματολόγιο κάλυπτε όλους τους κανονισμούς που είχαν εγκριθεί έως τότε και ζητούσε από τα κράτη μέλη να παράσχουν λεπτομερείς πληροφορίες ως προς τη συμμόρφωσή τους. Οι ερωτήσεις συνδέονταν άμεσα με τις απαιτήσεις που περιείχαν οι κανονισμοί. Το ερωτηματολόγιο χωριζόταν σε πέντε στάδια λαμβάνοντας υπόψη το φόρτο εργασίας που προκλήθηκε στα κράτη μέλη. Το χρονοδιάγραμμα προγραμματίστηκε για την περίοδο μεταξύ του τέλους του Μαΐου του 1999 και του τέλους του Ιανουαρίου 2000.

Ορισμένες πληροφορίες, όπως π.χ. οι απαντήσεις στις ερωτήσεις για τα "νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες", δεν ήταν αυστηρά συγκρίσιμες για διάφορους λόγους, παρανοήσεις καθώς και λόγω μη διαθεσιμότητας των δεδομένων, και δεν ήταν, επομένως, δυνατόν να χρησιμοποιηθούν στην παρούσα έκθεση. Εξάλλου, δεν κατέστη δυνατόν να απαντήσουν όλα τα κράτη μέλη εγκαίρως στο ερωτηματολόγιο. Υπολείπονται ακόμη ορισμένες απαντήσεις για το τρίτο στάδιο, οι οποίες έπρεπε να είχαν δοθεί τον Οκτώβριο του 1999. Οι απαντήσεις που θα δοθούν για το σύνολο των σταδίων του ερωτηματολογίου θα χρησιμοποιηθούν για την κατάρτιση στατιστικών δοκιμασιών στο εγγύς μέλλον.

Οι επόμενες παράγραφοι παρέχουν μια επισκόπηση της λειτουργίας των προτύπων στα κράτη μέλη, καθώς και της εν εξελίξει συζήτησης στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας και των ειδικευμένων επιχειρησιακών ομάδων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου για την επέκταση της κάλυψης των προϊόντων και το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1688/98 του Συμβουλίου για την επέκταση της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης, η Επιτροπή (Eurostat) θα αξιολογήσει τη λειτουργία των εν λόγω διατάξεων και θα υποβάλει έκθεση προς το Συμβούλιο εντός δύο ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος των δύο κανονισμών (Αύγουστος του 1998). Η έκθεση θα περιέχει ιδίως αξιολόγηση της λειτουργίας της έννοιας "τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού" σε σχέση με άλλες εναλλακτικές έννοιες. Επιπλέον, η Επιτροπή (Eurostat) θα αξιολογήσει τη λειτουργία των διαδικασιών που ορίζει ο

κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 του Συμβουλίου σχετικά με την αντιμετώπιση των προϊόντων στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας.

Τα αποτελέσματα της εν λόγω αξιολόγησης παρατίθενται στην παράγραφο 6.4.4.

Πίνακας 2 Κύριες ενδεχόμενες πηγές διαφορών που έχουν εντοπιστεί

<i>Πηγή</i>	<i>Μακροπρόθεσμες συνέπειες</i>	<i>Βραχυπρόθεσμες συνέπειες</i>	<i>Ελάχιστο πρότυπο</i>	
Διόρθωση ποιότητας	(+++)	(+)	Ναι	Κανονισμός
Τύπος στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών	(++)	(+)	Ναι	Κανονισμός
Βαθμός επικαιρότητας των συντελεστών στάθμισης των ομάδων ειδών	(++)	(+)	Ναι	Κανονισμός
Ελλείπουσες παρατηρήσεις, υποκαταστάσεις	(++)	(+)	Ναι	Κανονισμός
Κατάρτιση βασικού δείκτη	(++)	(0)	Εν μέρει	Κανονισμός
Προετοιμασία - δημοσίευση δεδομένων	(+)	(+)	Ναι	Κατευθυντήρια γραμμή
Ένταξη/εξαίρεση ομάδων ειδών	(+)	(0)	Ναι	Κανονισμός
Μεταβολή της βάσης των τιμών των συντελεστών στάθμισης	(+)	(0)	Ναι	Κανονισμός
Αριθμός στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών	(0)	(++)	Εν μέρει	Κανονισμός
Αντιπροσωπευτικά είδη έναντι τυχαίας δειγματοληψίας	(0)	(++)	Όχι	Εκκρεμεί
Περιφερειακές διαφορές	(0)	(++)	Εμμέσως	Κανονισμός
Τύποι σημείων πώλησης	(0)	(++)	Εμμέσως	Κανονισμός
Σφάλματα δειγματοληψίας	(0)	(++)	Όχι	Εκκρεμεί
Εκπτώσεις (*)	(0)	(0)	Ναι	Κατευθυντήρια γραμμή
(*) Το αποτέλεσμα αυτό είναι έγκυρο εφόσον δεν διαφοροποιούνται τα ποσοστά των εκπτώσεων με την πάροδο του χρόνου. Η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ υποστηρίζει ότι τα εν λόγω ποσοστά είναι δυνατόν να διαφοροποιούνται σημαντικά και ότι οι εθνικές πρακτικές που αφορούν την αντιμετώπιση των εκπτώσεων πρέπει να εναρμονιστούν. (0) = μη πιθανό (+) = δυνατόν (++) = πιθανό (+++) = πολύ πιθανό				

6.4.1. *Εννοιολογικά προβλήματα σχετικά με τεχνικώς "δύσκολες" ομάδες ειδών*

Ορισμένες δύσκολες κατηγορίες όπως η υγεία και οι εκπαιδευτικές υπηρεσίες, που παρουσιάζουν σημαντικές θεσμικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών, θα καλυφθούν πλήρως από τον ΕνΔΤΚ με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001 το αργότερο.

Ένας ειδικός κανονισμός της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση των υπηρεσιών ασφάλισης καθιερώνει μια εναρμονισμένη μέθοδο για τις ασφαλίσεις, η οποία είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ότι οι ΕνΔΤΚ που προκύπτουν ανταποκρίνονται στην απαίτηση για συγκρισιμότητα και ότι η αντιμετώπιση των ασφαλίσεων συμφωνεί με τους ορισμούς του ΕΣΛ 95. Μια επιχειρησιακή ομάδα για τις υπηρεσίες ασφάλισης πρόκειται να υποβάλει στην ομάδα εργασίας πρόταση για κατευθυντήριες γραμμές που θα συμπληρώνουν τον κανονισμό για τις ασφαλίσεις.

Κατόπιν εμπειρικών μελετών που πραγματοποίησαν ειδικευμένες επιχειρησιακές ομάδες για τους ΕνΔΤΚ, καταρτίστηκαν σχέδια κατευθυντήριων γραμμών που αφορούν την αντιμετώπιση των ειδών ένδυσης, των διαρκών καταναλωτικών αγαθών και των αυτοκινήτων. Η περαιτέρω επεξεργασία των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών δεν είναι δυνατή λόγω της έντονης σύνδεσής τους με ζητήματα μεταβολής της ποιότητας, δειγματοληψίας και εποχικότητας. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εκκρεμούν μέχρι να ρυθμιστούν ικανοποιητικά οι γενικές πτυχές που αφορούν το θέμα αυτό.

Εξαιρώντας εξαρχής ορισμένα είδη που σχετίζονται με τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες (ΙΔΚ), όπως τα τεκμαρτά μισθώματα, τις πληρωμές τόκων για στεγαστικά δάνεια ή τις σημαντικές εργασίες συντήρησης και επισκευής, οι στατιστικολόγοι της ΕΕ απέκλεισαν μια σημαντική πηγή "μη συγκρισιμότητας" μεταξύ των ΕνΔΤΚ. Το ερώτημα που αφορά το εάν και το πώς θα συμπεριληφθεί το είδος αυτό στους ΕνΔΤΚ με βάση τις καθαρές τιμές αγοράς για νέες ιδιοκατοικούμενες κατοικίες εξετάστηκε από μια άλλη επιχειρησιακή ομάδα για τον ΕνΔΤΚ. Η επιχειρησιακή ομάδα για τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες έχει ήδη υποβάλει στην ομάδα εργασίας τις προτάσεις της σχετικά με την αντιμετώπιση των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών στον ΕνΔΤΚ και η ΕΣΠ αναμένεται να λάβει εν προκειμένω σχετική απόφαση.

Η μόνη από τις εννοιολογικά και τεχνικά δύσκολες ομάδες ειδών που δεν έχει ακόμη αντιμετωπισθεί αφορά τις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες άμεσης χρέωσης. Λόγω των σημαντικών διαφορών στις τραπεζικές πρακτικές, στις μεταβολές των τιμών και στους συντελεστές στάθμισης, η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ εξετάζει το ενδεχόμενο υιοθέτησης συγκεκριμένων μέτρων υπό τη μορφή σχεδίου κανονισμού της Επιτροπής.

6.4.2. *Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες*

Η απαίτηση του κανονισμού-πλαίσιου του Συμβουλίου για "διατήρηση της καταλληλότητας των ΕνΔΤΚ" σημαίνει ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα με σκοπό να εξασφαλιστεί ότι οι ΕνΔΤΚ συμβαδίζουν γενικά μεταξύ τους και αναπροσαρμόζονται βάσει των εξελίξεων της αγοράς. Το αντίστοιχο ελάχιστο πρότυπο έχει ως στόχο να εξασφαλίσει ότι τα νέα αγαθά ενσωματώνονται στον ΕνΔΤΚ μόλις επιτύχουν έναν όγκο πωλήσεων ανώτερο από το ένα τοις χιλίοις της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης στο κράτος μέλος. Η Eurostat λειτουργεί ως "ανταλλακτήριο" πληροφοριών, πληροφορεί δε κάθε κράτος μέλος για τα προσφάτως ενταχθέντα στους ΕνΔΤΚ των άλλων χωρών προϊόντα.

Στο πλαίσιο της άσκησης παρακολούθησης της συμμόρφωσης, τα κράτη μέλη υπέβαλαν εκθέσεις σχετικά με τις διαδικασίες που έχουν εφαρμόσει για τη συστηματική επισήμανση νέων σημαντικών αγαθών και υπηρεσιών.

Τις πληροφορίες για τα νέα αγαθά και υπηρεσίες (είτε πρόκειται για πραγματικά νέα προϊόντα είτε για προϊόντα αντικατάστασης) παρέχουν συνήθως οι συλλέκτες τιμών. Τα κεντρικά γραφεία παρατηρούν τις βασικές εξελίξεις της αγοράς και αξιολογούν τις παρατηρήσεις τους από κοινού με τις πληροφορίες που παρέχουν οι συλλέκτες τιμών.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν πληροφορίες προερχόμενες από τους εθνικούς λογαριασμούς, τις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών ή από άλλες έρευνες, όπως οι έρευνες τροφίμων ή οι στατιστικές εισαγωγών. Ακόμη ελέγχουν τα διάφορα περιοδικά και έντυπα (εμπορικά και καταναλωτικά έντυπα, κατάλογους προϊόντων), τις εφημερίδες και τις τηλεοπτικές διαφημίσεις. Συλλέγουν πληροφορίες από τη βιομηχανία, τους οργανισμούς εμπορίου και από όργανα εμπορικών αντιπροσώπων, θεσμικούς χρήστες, ενώσεις εμπόρων λιανικής πώλησης και ενώσεις παραγωγών και καταναλωτών.

Η έρευνα για νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες βρίσκεται υπό εξέλιξη σε κράτη μέλη με δείκτες σταθερής βάσης. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται πάντως σε κάθε περίοδο μεταβολής της βάσης, στο πλαίσιο της οποίας αναπροσαρμόζονται τα δείγματα-στόχοι και ο ΕνΔΤΚ λαμβάνει υπόψη νέες αντικαταστάσεις ή πρόσθετα είδη. Στη Δανία ελέγχεται κάθε μήνα μία από τις δώδεκα κύριες ομάδες της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ, ώστε μέσα σε ένα χρόνο να έχει ολοκληρωθεί ο έλεγχος όλων των ομάδων. Πρόκειται για τη συστηματικότερη διαδικασία που ακολουθεί κράτος μέλος και συνιστάται η εφαρμογή της.

Ο ορισμός των "νέων σημαντικών αγαθών και υπηρεσιών" αποτέλεσε θέμα συζήτησης, καθώς άφηνε περιθώρια για διάφορες ερμηνείες. Η πρόταση "οι κατ' εκτίμηση δαπάνες των καταναλωτών (για τα εν λόγω αγαθά και υπηρεσίες) έχουν φθάσει τουλάχιστο το ένα τοις χιλίοις των δαπανών που καλύπτονται από τον εν λόγω ΕνΔΤΚ" ερμηνεύθηκε με δύο κυρίως τρόπους:

- (α) Κάθε προϊόν που ανέφερε ένα κράτος μέλος αποτελούσε σημαντικό μέρος της κατανάλωσης αντιπροσωπεύοντας περισσότερο από το ένα χιλιοστό της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης στο κράτος μέλος ή
- (β) Μια ορισμένη ομάδα προϊόντων αποτελούσε σημαντικό μέρος της κατανάλωσης αντιπροσωπεύοντας περισσότερο από το ένα χιλιοστό της συνολικής καταναλωτικής δαπάνης, το δε κράτος μέλος ανέφερε ορισμένα νέα αντιπροσωπευτικά είδη.

Ο κατάλογος που δημοσιεύτηκε στην τελευταία έκθεση προς το Συμβούλιο (παράγραφος 12.5, πίνακας 9) αντικατοπτρίζει τον προβληματισμό για την ερμηνεία του προτύπου, περιέχοντας τα αναφερθέντα αγαθά και υπηρεσίες συγκεντρωμένα σε ομάδες προϊόντων.

Ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να αναφέρουν κατά προσέγγιση το συντελεστή στάθμισης των προϊόντων ή ομάδων προϊόντων του καταλόγου που δεν είχαν ρητώς συμπεριλάβει στον ΕνΔΤΚ τους. Μολονότι προστέθηκε έτσι στους ΕνΔΤΚ ένας σημαντικός αριθμός νέων σημαντικών αγαθών και υπηρεσιών, δεν ήταν όλα τα κράτη μέλη σε θέση να παράσχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες τόσο για τεχνικούς λόγους

όσο και λόγω παρανόησης. Τα αποτελέσματα που δόθηκαν από τα κράτη μέλη δεν ήταν συγκρίσιμα και, επομένως, δεν περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση.

Στο πλαίσιο της άσκησης παρακολούθησης της συμμόρφωσης ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να αναπροσαρμόσουν τον κατάλογο των νέων σημαντικών προϊόντων. Ο τελικός συνοπτικός κατάλογος προϊόντων παρουσιάστηκε στα κράτη μέλη το φθινόπωρο του 1999 (βλέπε την οριστική έκδοση στους πίνακες 4 και 5). Η συζήτηση για τον εν λόγω κατάλογο κατέδειξε ότι ο όρος "νέα σημαντικά" ερμηνευόταν γενικά ως "νεοεισαχθέντα στο δείκτη".

Σύμφωνα με τα πρότυπα του ΕνΔΤΚ, υπάρχουν δύο διαφορετικές περιπτώσεις ενσωμάτωσης των νέων προϊόντων στο δείκτη, εφόσον έχουν καταστεί σημαντικό μέρος της κατανάλωσης:

- (1) **Αντικατάσταση:** το νέο προϊόν αντικαθιστά ένα ήδη υπάρχον προϊόν άνευ σημασίας. Με άλλα λόγια, εισάγεται στο δείγμα ένα αναπροσαρμοσμένο προϊόν που αντιπροσωπεύει καλύτερα μια ανάγκη ή ένα σκοπό ο οποίος ήδη καλύπτεται από το δείκτη (π.χ. μια ειδική κατηγορία ελαστικών αυτοκινήτων αντικαθίσταται από μια πιο αντιπροσωπευτική),

ή

- (2) **Προσθήκη:** το νεοεισαχθέν στο δείκτη προϊόν προστίθεται στα ήδη καλυπτόμενα προϊόντα ως αντιπροσωπευτικό μιας νέας σημαντικής ή τροποποιημένης ανάγκης ή σκοπού.

Οι προσθήκες αυτές μπορούν να οφείλονται σε διάφορους λόγους:

- α) το νέο προϊόν δεν αντιπροσωπεύεται στο δείκτη και δεν μπορεί να θεωρηθεί κανονικά ως προϊόν αντικατάστασης διότι διαφέρει ριζικά από την υφιστάμενη ποικιλία (π.χ. κινητά τηλέφωνα). Θα πρέπει να προστεθεί ως νέα κατηγορία στο εσωτερικό μιας υφιστάμενης κατηγορίας,

ή

- β) το προϊόν είναι διαθέσιμο αλλά δεν αντιπροσωπεύεται σαφώς διότι η κατανάλωσή του είναι πολύ χαμηλή. Η ένταξη δεν σημαίνει αντικατάσταση στο εσωτερικό μιας κατηγορίας αλλά σύσταση νέας κατηγορίας στο εσωτερικό μιας κατηγορίας (π.χ. μακαρόνια σπαγγέτι στη Δανία ή αρνίσιο κρέας στις Κάτω Χώρες).

Στην περίπτωση (1) (αντικατάσταση), δεν πρέπει να μεταβληθεί ο συντελεστής στάθμισης της κατηγορίας της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ στην οποία εντάσσεται η αντικατάσταση.

Στην περίπτωση (2) (προσθήκη), στο πλαίσιο της οποίας η τιμή του νεοεισαχθέντος προϊόντος προστίθεται στο ήδη παρατηρηθέν προϊόν, το ελάχιστο πρότυπο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής προσφέρει μία από τις ακόλουθες αντιμετώπισεις:

- α) αναπροσαρμογή των σταθμίσεων της σχετικής κατηγορίας της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ ή
- β) αναπροσαρμογή των σταθμίσεων στο εσωτερικό της σχετικής κατηγορίας της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ ή
- γ) απόδοση μέρους της στάθμισης ειδικώς στο νέο προϊόν [βάσει του τετραψήφιου επιπέδου της ταξινόμησης COICOP].

Οι αντικαταστάσεις δεν επηρεάζονται από το εν λόγω πρότυπο διότι δεν επηρεάζουν τους συντελεστές στάθμισης.

Οι διαφορές μεταξύ νέων σημαντικών προϊόντων και αντικαταστάσεων μπορεί να συνοψιστούν ως εξής:

Πίνακας 3 Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες έναντι αντικαταστάσεων

Προσθήκες (νέα σημαντικά προϊόντα)	Αντικαταστάσεις
Νέος τύπος προϊόντος (που δεν υπάρχει ακόμη ή που καλύπτεται έμμεσα) όχι, όμως, υποχρεωτικά (τεχνικώς) νέος (π.χ. αρνίσιο κρέας)	Ίδιος τύπος υφιστάμενου προϊόντος
Καταναλώνεται για πρώτη φορά σε σημαντικό βαθμό (ένα τοις χιλίοις)	Άνευ αντικειμένου
Μπορεί να αποτελείται από διάφορες παραλλαγές (μάρκες, μοντέλα): εισάγονται ένα ή περισσότερα προϊόντα (που εξυπηρετούν τον ίδιο σκοπό)	Ξεχωριστές ανά περίπτωση αντικαταστάσεις: ένα υφιστάμενο και αντιπροσωπευτικό μιας τιμής προϊόν αντικαθίσταται από ένα πιο αντιπροσωπευτικό προϊόν
Είτε δεν υπάρχει ακόμη συντελεστής στάθμισης είτε πρέπει να αναπροσαρμοστεί, ώστε να ανταποκρίνεται στο νέο σημαντικό προϊόν	Καμιά επίπτωση στους συντελεστές στάθμισης

Ως αποτέλεσμα της συζήτησης, το ελάχιστο πρότυπο διαιρέθηκε στα συστατικά του στοιχεία ως εξής:

- εκείνα που χρησιμοποιούνται για να αποτελέσουν μια ορισμένη ομάδα δαπανών που δεν καλύπτεται ρητώς από τον ΕνΔΤΚ του κράτους μέλους, διότι ο συντελεστής στάθμισης της είναι χαμηλότερος του ενός τοις χιλίοις,
- η ομάδα αυτή των δαπανών καλύπτεται τώρα ρητώς διότι αντιπροσωπεύει πλέον το ένα τοις χιλίοις της δαπάνης του εν λόγω ΕνΔΤΚ,
- η ομάδα αυτή εκπροσωπείται από κάποιο νέο σημαντικό αγαθό ή υπηρεσία που δεν απαιτείται να έχει συντελεστή στάθμισης που να αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το ένα τοις χιλίοις της δαπάνης του εν λόγω ΕνΔΤΚ.

Σύμφωνα με το πρότυπο, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να ελέγχουν τα προϊόντα που αναφέρουν ως εν δυνάμει αντιπροσωπευτικά κάποιων τιμών για μια ορισμένη ομάδα δαπανών η οποία δεν καλύπτεται ακόμη ή καλύπτεται έμμεσα από τους δείκτες τους.

Συμφωνήθηκε ότι τα κράτη μέλη πρέπει να ελέγχουν

- (α) εάν τα προτεινόμενα προϊόντα αντιπροσωπεύουν μια ομάδα δαπανών που δεν καλύπτεται ακόμη ρητώς από το δείκτη,
- (β) εάν η εν λόγω ομάδα δαπανών έχει επιτύχει το ένα χιλιοστό της δαπάνης που αντιπροσωπεύει ο δείκτης,
- (γ) με ποιον τρόπο η εν λόγω ομάδα δαπανών θα ενσωματωθεί ρητά στον ΕνΔΤΚ και
- (δ) εάν δύναται να αντιπροσωπευθεί από καταλληλότερα αντιπροσωπευτικά των τιμών προϊόντα από εκείνα που προτείνονται (στον κατάλογο ενδέχεται να περιλαμβάνονται ορισμένα κατάλληλα αντιπροσωπευτικά προϊόντα που αναφέρονται από άλλα κράτη μέλη).

Έχει επιτευχθεί συμφωνία για δύο καταλόγους με νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες, εκ των οποίων ο ένας περιλαμβάνει τα προϊόντα που προτείνουν τα κράτη μέλη και ο άλλος τις ομάδες προϊόντων που προτείνει η Eurostat (βλέπε πίνακες 4 και 5).

Οι δύο αυτοί πίνακες με τα νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες λαμβάνουν υπόψη την ανωτέρω διάκριση μεταξύ νέων σημαντικών αγαθών και υπηρεσιών και αντικαταστάσεων. Επομένως, τα αναφερθέντα από τα κράτη μέλη προϊόντα που προέρχονταν εμφανώς από αντικαταστάσεις δεν περιλαμβάνονται στους πίνακες.

Σε περίπτωση εξαίρεσης, τα κράτη μέλη πρέπει να αποδείξουν ότι η μέγιστη δαπάνη που είναι δυνατόν να αντιπροσωπεύει κάθε ένα από τα προτεινόμενα προϊόντα δεν υπερβαίνει το ένα χιλιοστό της δαπάνης που καλύπτεται από τους ΕνΔΤΚ τους. Κατά περίπτωση, τα προϊόντα πρέπει να συγκεντρώνονται σε υψηλότερου επιπέδου ομάδες δαπανών (π.χ. τα οικολογικά/οργανικά καρότα και πατάτες εντάσσονται στον ίδιο υποδείκτη της ταξινόμησης COICOP και μπορούν, επομένως, να αντιπροσωπεύουν την ίδια ομάδα δαπανών).

Ο πίνακας 5 προτείνεται ως βάση προκειμένου να εξεταστεί εάν ο ΕνΔΤΚ καλύπτει ομάδες δαπανών που κατά την άποψη της Eurostat θα μπορούσαν να έχουν αποκτήσει μεγαλύτερη σημασία κατά τα τελευταία χρόνια. Ο εν λόγω κατάλογος δεν είναι πλήρης.

Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης παρέσχε ορισμένες πρώτες ενδείξεις — βλέπε επίσης τους πίνακες 10 και 11 σχετικά με τον αριθμό των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών και τιμών για επιλεγμένες ομάδες δαπανών που αναφέρουν τα κράτη μέλη — σύμφωνα με τις οποίες ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερα προς εξέταση προϊόντα πέραν όσων ήδη αναφέρουν τα κράτη μέλη. Ο αριθμός των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών ή ο αριθμός των αντιπροσωπευτικών των τιμών προϊόντων που θα προστεθούν στους ΕνΔΤΚ πρέπει να αντιπροσωπεύει επαρκώς την ποικιλία των νέων σημαντικών ειδών και τη διακύμανση των τιμών τους.

Η λειτουργία του προτύπου κατέδειξε ότι τα κράτη μέλη σημειώνουν σημαντική πρόοδο στην παρακολούθηση της καταναλωτικής δαπάνης για νέα σημαντικά προϊόντα και ότι προστίθενται στον ΕνΔΤΚ σημαντικά μέρη της καταναλωτικής δαπάνης. Η διατύπωση του προτύπου επιδέχεται διάφορες ερμηνείες, με αποτέλεσμα να απαιτούνται περαιτέρω διευκρινήσεις. Ενδέχεται να καταστεί αναγκαία η επίσημη τροποποίηση του προτύπου λόγω της ισχυρής αλληλεπίδρασής του με τους κανόνες δειγματοληψίας

Πίνακας 4 Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες που προτείνουν τα κράτη μέλη

Αγαθά/υπηρεσίες	Coicop
Μείγμα δημητριακών (muesli)	1.1.1
Πάστα φαγόπυρου, οικολογική	1.1.1
Κατεψυγμένη πίτσα	1.1.1
Τορτελίνι (ζυμαρικά με κρέας)	1.1.1
Νιφάδες αραβοσίτου	1.1.1
Μπιφτέκια για χορτοφάγους	1.1.2
Αρνίσιο κρέας	1.1.2
Οικολογικά αυγά	1.1.4
Οικολογικά καρότα	1.1.7
Οικολογικές πατάτες	1.1.7
Διαιτητικά μπισκότα	1.1.9
Παγωμένο τσάι (σε αλουμινένια κουτιά ή σε μπουκάλια)	1.2.2
Σαμπάνια	2.1.2
Αδιάβροχο από μικροΐνες	3.1.2
Γραφείο-έπιπλο υπολογιστή	5.1.1
Επιτραπέζιες συσκευές μαγειρικής (σκεύος raclette, ψησταριά τύπου pierrade)	5.3.1
Κλιματιστικά μηχανήματα	5.3.1
Μηχανήματα ατμοκαθαρισμού	5.3.1
Λαμπτήρες εξοικονόμησης ενέργειας	5.5.1/2
Λαμπτήρες αλογόνου	5.5.1/2
Πιάτα μιας χρήσης	5.6.1
Εκχύλισμα τζινσένγκ	6.1.1
Εκχύλισμα βύνης	6.1.1
Φακοί επαφής μίας ημέρας	6.1.2/3
Υγραέριο	7.2.2

Αγαθά/υπηρεσίες	Coicop
Ετήσιος έλεγχος αυτοκινήτων	7.2.3
Εισιτήρια σιδηροδρόμων Eurostar / Le Shuttle	7.3.1
Αποκωδικοποιητής ψηφιακής τηλεόρασης	9.1.1
Μεσαίου μεγέθους στερεοφωνικά συγκροτήματα	9.1.1
Προσωπικές συσκευές αναπαραγωγής ήχου με CD	9.1.1
Παιχνίδια γνώσεων (π.χ. Trivial Pursuit)	9.3.1
Χάρτινες γιρλάντες	9.3.1
Κινέζικα φανάρια	9.3.1
Εξοπλισμός σωματικής διάπλασης (body building)	9.3.2
Υποβρύχιος εξοπλισμός	9.3.2
Τροχοπέδila	9.3.2
Σακίδιο πλάτης	9.3.2 ή 12.3.2
Κτηνιατρικά προϊόντα	9.3.4/5
Προϊόντα περιποίησης σκύλων	9.3.4/5
Ετήσιες δαπάνες γυμναστηρίου	9.4.1
Μαθήματα χορού	9.4.1
Εισιτήρια λούνα παρκ	9.4.1
Χιονοδρομικοί αναβατήρες και παρόμοιες εγκαταστάσεις	9.4.1
Πρόσβαση σε πίστες χιονοπορείας	9.4.1
Εισιτήρια ισκοθήκες	11.1.1
Γεύματα ταχυεστίασης	11.1.1
Γεύματα που παραδίδονται στην οικία του πελάτη (π.χ. πίτσα)	11.1.1
Συνεδρίες θαλασσοθεραπείας	12.1.1
Συνεδρίες σολάριουμ	12.1.1
Παιδικά καθίσματα αυτοκινήτου	12.3.2

Πίνακας 5 Νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες που προτείνει η Eurostat

Είδη εργασίας για προσωπικό υπολογιστή (συμπεριλαμβανομένων εξαρτημάτων και παιχνιδιών)	
α) Υλικός εξοπλισμός	
Οδηγός Zip	9.1.3
Οδηγός DVD	9.1.3
Συσκευή εγγραφής δίσκου	9.1.3
Σαρωτής	9.1.3
Μοχλός χειρισμού/πίνακας χειρισμού/χειριστήριο-τιμόνι για υπολογιστές	9.1.3
Προσωπικός ψηφιακός βοηθός	9.1.3
Μαγνητοσκοπικές συσκευές λήψης Internet	9.1.3
β) Λογισμικό	
Λογισμικό εκμάθησης γλωσσών	9.1.3
Λογισμικό αναγνώρισης φωνής	9.1.3
Εγκυκλοπαιδικό CD-ROM ή δισκέτα	9.1.4
Λογισμικό παιχνιδιών για υπολογιστές, π.χ. Tomb Raider III, Age of empires	9.3.1
Βιντεοπαιχνίδια	
α) Υλικός εξοπλισμός	
Μοχλός χειρισμού/πίνακας χειρισμού/χειριστήριο-τιμόνι για κονσόλες βίντεο	9.3.1
Κονσόλες βίντεο	9.3.1
β) Λογισμικό παιχνιδιών π.χ. Dreamcast/Game Boy/Nintendo 64/Playstation	9.3.1
Άλλα εξαρτήματα οικιακής χρήσης	
Φορτιστής μπαταρίας	05.3.1/2
Επαναφορτιζόμενες μπαταρίες	05.5.1/2
Εξοπλισμός τηλεφωνίας	
Τηλέφωνο ISDN, ασύρματο	8.2./3.0
Συνδυασμός υπηρεσιών τηλεφωνίας/τηλεομοιοτυπίας ISDN	8.2./3.0
Εξοπλισμός ανοικτής ακρόασης για κινητό τηλέφωνο (εντός του αυτοκινήτου)	8.2./3.0

6.4.3. Ποιότητα των συντελεστών στάθμισης

Όπως αναφέρεται στο κεφάλαιο 5, ένας ειδικός κανονισμός της Επιτροπής απαιτεί την ανάληψη ελάχιστης δράσης για αναθεώρηση και διόρθωση, σε όσες περιπτώσεις αυτό κρίνεται αναγκαίο.

Η Eurostat ζήτησε από τα κράτη μέλη που καταρτίζουν δείκτες σταθερής βάσης τα αποτελέσματα των αναθεωρήσεων τους για την περίοδο 1998/1999. Σε κανένα από τα κράτη μέλη που ανταποκρίθηκαν δεν παρουσιάστηκε μεταβολή των συντελεστών στάθμισης σε τέτοιο βαθμό ώστε να επιβάλλεται η αλλαγή τους.

Η Eurostat διενήργησε ορισμένους συγκριτικούς ελέγχους με σκοπό να ερευνήσει κατά προσέγγιση την αληθοφάνεια των αποτελεσμάτων. Ελήφθησαν δειγματοληπτικά οκτώ υποδείκτες, οι οποίοι κατέδειξαν εντυπωσιακή εξέλιξη των συντελεστών στάθμισης μεταξύ του 1996 και του 1999 σε έξι χώρες που διαθέτουν αλυσωτούς δείκτες. Οι οκτώ υποδείκτες κατέδειξαν εντελώς διαφορετικές εξελίξεις κατά την επιλεγμένη περίοδο σε κάθε χώρα. Κανένας από τους δείκτες δεν έδειξε συστηματική εξέλιξη που να επιτρέπει την εξαγωγή συμπερασμάτων για χώρες με δείκτες σταθερής βάσης. Η Eurostat ήλεγξε επίσης την περίοδο αναφοράς ορισμένων συντελεστών στάθμισης χαμηλότερου επιπέδου. Τα 13 κράτη μέλη που ανταποκρίθηκαν δεν ανέφεραν περιόδους αναφοράς παλαιότερες από τις περιόδους που επιτρέπει το πρότυπο του ΕνΔΤΚ για τους συντελεστές στάθμισης.

Προκειμένου να ολοκληρωθεί η σχετική διαδικασία, αναμένονται οι απαντήσεις των κρατών μελών που δεν κατέστη δυνατόν να υποβάλουν τα αποτελέσματά τους εγκαίρως, ώστε να συμπεριληφθούν στην παρούσα έκθεση. Ωστόσο, υπάρχουν αποδείξεις ότι η ποιότητα των συντελεστών στάθμισης βελτιώθηκε με την εναρμόνιση. Ο πίνακας 8 της παραγράφου 6.4.5. καταδεικνύει ότι οι συντελεστές στάθμισης υπέστησαν περισσότερες αναπροσαρμογές μετά το 1996 σε σχέση με προηγούμενα έτη. Η Ιταλία, το Λουξεμβούργο και η Αυστρία αναπροσαρμόζουν ετησίως τους οικείους συντελεστές στάθμισης, τα δε άλλα κράτη μέλη έχουν αναπροσαρμόσει ή σκοπεύουν να αναπροσαρμόσουν τους συντελεστές στάθμισής τους σύντομα.

6.4.4. Τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού (TNKAN)

Ο ορισμός της κάλυψης στοχεύει να εξασφαλίσει ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες σύμφωνα με την ταξινόμηση COICOP/ΕνΔΤΚ ενσωματώνονται στον ΕνΔΤΚ και ότι διαβιβάζονται στην Eurostat υποδείκτες με κατάλληλους συντελεστές στάθμισης. Ο εν λόγω ορισμός επεκτείνει, με αναφορά στο Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών (ΕΣΛ 95), την κάλυψη του ΕνΔΤΚ σε όλα τα αγαθά και τις υπηρεσίες που εντάσσονται στο πεδίο εφαρμογής της έννοιας "τελική νομισματική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού" (TNKAN) εφόσον σημειώνουν όγκο πωλήσεων ανώτερο από το ένα τοις χιλίοις της καταναλωτικής δαπάνης.

Η εφαρμογή του κανόνα που αφορά το ένα τοις χιλίοις κατέδειξε ότι η διατύπωσή του ενδέχεται να είναι προβληματική στο βαθμό που τα κράτη μέλη έχουν τη δυνατότητα, εφαρμόζοντας με υπερβολική αυστηρότητα τον εν λόγω κανόνα, να αποκλείουν κατ' αρχήν ένα σημαντικό μέρος της σχετικής καταναλωτικής δαπάνης. Αν και δεν υπάρχουν σχετικές αποδείξεις, σε ορισμένες περιστάσεις αυτό θα μπορούσε να προκαλέσει ουσιαστικές διαφορές στα μετρώμενα ποσοστά πληθωρισμού. Για

προληπτικούς λόγους, η Eurostat σκοπεύει να προτείνει επίσημη τροποποίηση της διατύπωσης του εν λόγω κανόνα.

Η επέκταση της κάλυψης του ΕνΔΤΚ σύμφωνα με την έννοια της ΤΝΚΔΝ προκάλεσε έντονες συζητήσεις μέχρι την έγκρισή της από το Συμβούλιο το 1998. Διατυπώθηκαν διάφορα επιχειρήματα σχετικά με την καταλληλότητα της έννοιας της ΤΝΚΔΝ σε σχέση με το σκοπό της μέτρησης του πληθωρισμού και τις πρακτικές της συνέπειες.

Διατυπώθηκε το επιχείρημα ότι αντί της "πραγματικής τελικής κατανάλωσης του νοικοκυριού" θα έπρεπε να υιοθετηθεί η "τελική καταναλωτική δαπάνη του νοικοκυριού". Οι κοινωνικές μεταβιβάσεις σε είδος συνιστούν την κύρια διαφορά μεταξύ των δύο εννοιών. Η πραγματική τελική κατανάλωση τις περιλαμβάνει ενώ η ΤΝΚΔΝ τις εξαιρεί. Το γεγονός αυτό συνάδει με την άποψη ότι ο πληθωρισμός τιμών καταναλωτή αποτελεί ένα νομισματικό φαινόμενο που εμφανίζεται μόνο στις πραγματικές νομισματικές συναλλαγές και στις τιμές που πραγματικά πληρώνουν οι καταναλωτές. Η ΤΝΚΔΝ θεωρείται ότι εκφράζει με τον πιο πρόσφορο και λειτουργικό τρόπο το πεδίο εφαρμογής του ΕνΔΤΚ που ορίζεται στον κανονισμό-πλαίσιο του Συμβουλίου ως "οι τιμές των αγαθών και υπηρεσιών που διατίθενται προς αγορά στην οικονομική επικράτεια του κράτους μέλους με σκοπό την άμεση ικανοποίηση της καταναλωτικής ζήτησης".

Τα περισσότερα επιχειρήματα κατά της έννοιας της ΤΝΚΔΝ βασίζονταν κυρίως στη θεωρητική καταλληλότητα ή στην προτίμηση στην πράξη της μέτρησης των "ακαθάριστων τιμών" (δηλαδή της συνολικής τιμής του προϊόντος που έχει πληρωθεί πραγματικά από τους καταναλωτές στο σύνολο ή εν μέρει) και όχι των "τιμών καταναλωτή" (δηλαδή των καθαρών τιμών που πραγματικά πληρώνουν οι καταναλωτές). Τόσο η κατανόηση του πληθωρισμού ως αμιγώς νομισματικού φαινομένου όσο και η έννοια της ΤΝΚΔΝ δεν αφήνουν αμφιβολίες ότι οι τιμές αγοραστή πρέπει να χρησιμοποιούνται στο δείκτη πληθωρισμού τιμών καταναλωτή. Παρόλα αυτά, η δυσκολία που παρουσιάζει η συλλογή των τιμών λιανικής σε μηνιαία βάση αντιμετωπίστηκε με συγκεκριμένα μέτρα σε όσες περιπτώσεις η αντιμετώπισή της κατέστη αναγκαία, ιδίως στη μέτρηση "στο σύνολό της" της ασφαλιστικής δαπάνης για υπηρεσίες ασφαλίσεων.

Διατυπώθηκε ακόμη η άποψη ότι, για λόγους συγκρισιμότητας, ο δημόσιος τομέας, και συνεπώς η πλειονότητα των υπηρεσιών κοινωνικής προστασίας, υγείας και εκπαίδευσης, πρέπει να εξαιρεθούν λόγω των πολύ διαφορετικών θεσμικών καθεστώτων των κρατών μελών. Η Επιτροπή (Eurostat) υποστηρίζει ότι για τους σκοπούς ενός δείκτη πληθωρισμού τιμών καταναλωτή δεν υφίσταται κίνδυνος μη συγκρισιμότητας από την εισαγωγή τέτοιων υπηρεσιών, αρκεί οι τιμές που λαμβάνονται να είναι "καθαρές", εφόσον δηλαδή ο δείκτης μετρά τη μεταβολή στις τιμές που πραγματικά πληρώνουν οι καταναλωτές σε αντάλλαγμα για τις αντίστοιχες υπηρεσίες. Η βασική επιχειρηματολογία εστιάστηκε στο γεγονός ότι οι μεταβολές στην πολιτική της κοινωνικής προστασίας, ιδίως δε στις χρηματοδοτούμενες επιστροφές, π.χ. μέσω μεταβολών στην άμεση φορολογία και αντιστρόφως, διαστρεβλώνουν την εικόνα του πληθωρισμού που παρέχει ένας ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει την υγεία, την εκπαίδευση και τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας. Ανάλογο επιχείρημα μπορεί να επικαλεστεί κανείς για τα προσφάτως εισαχθέντα προγράμματα χρέωσης αγαθών ή υπηρεσιών που παρέχονταν προηγουμένως στους καταναλωτές δωρεάν, στο βαθμό που οι πρόσθετες χρεώσεις αντισταθμίζονται από μειώσεις σε κάποιο άλλο σημείο του κυκλώματος χρηματοδότησης. Υποστηρίζεται ότι η συνολική καθαρή πληθωριστική επίπτωση δύναται να είναι μηδενική, αντίθετα

με ό,τι συμβαίνει με τον ΕνΔΤΚ. Η Επιτροπή (Eurostat) αναγνωρίζει ότι οι μεταβολές στις επιστροφές και η επίδραση των προσφάτως εισαχθέντων προγραμμάτων χρέωσης ενδέχεται να μην έχουν επίπτωση στα μέσα μέτρησης του πληθωρισμού σε ευρύτερο πλαίσιο, αποτελούν όμως πράγματι ουσιώδες μέρος της πληθωριστικής διαδικασίας που επηρεάζει τους καταναλωτές, είτε είναι μόνιμοι κάτοικοι είτε είναι αλλοδαποί, και επομένως, πρέπει να αντικατοπτρίζονται στον ΕνΔΤΚ.

Ιδιαίτερες ανησυχίες εκφράστηκαν σχετικά με τις επιπτώσεις της μέτρησης των μεταβολών των αποκαλούμενων "εξαρτημένων από το εισόδημα τιμών", οι οποίες δεσπόζουν στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας στα περισσότερα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του δείκτη τύπου Laspeyres. Η έγκριση του προτύπου αυτού από το Συμβούλιο το 1999 αποτέλεσε ορόσημο για τη διαδικασία εναρμόνισης, καθώς επέτρεπε πράγματι την εφαρμογή της εκτεταμένης κάλυψης στο βαθμό που παρείχε τεχνικές λύσεις σε εκκρεμή προβλήματα.

Αμφιβολίες εκφράστηκαν επίσης σχετικά με την εφαρμογή της "έννοιας της εντοπιότητας", η οποία φαίνεται ορθή στη θεωρία αλλά η εφαρμογή της στην πράξη παρουσιάζει προβλήματα. Σε ορισμένες περιπτώσεις, δόθηκε ιδιαίτερη προσοχή σε διασυννοριακές αγορές πετρελαίου, αλκοόλ και καπνού. Η Επιτροπή (Eurostat), παρόλο που αναγνωρίζει τη δυσκολία επίτευξης ακριβών συντελεστών στάθμισης, φρονεί ότι η εφαρμογή της "έννοιας της εντοπιότητας" απέκλεισε μια σημαντική πηγή ασυνέπειας, ιδίως ενόψει της παροχής ουσιαστικών και συνεπών δεικτών συγκεντρωτικών μεγεθών για τη ζώνη του ευρώ.

Η έννοια της TNKAN εφαρμόζεται στα κράτη μέλη με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000. Τα τεκμαρτά ενοίκια για ιδιοκατοίκηση και η ασφάλειες ζωής είναι δύο τομείς που, ενώ εμπίπτουν στο πλαίσιο του ορισμού του ΕΣΛ 95 για την TNKAN, δεν καλύπτονται από τον ΕνΔΤΚ. Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 6.4.1, η ένταξη των καθαρών τιμών αγοράς ιδιοκατοικούμενων κατοικιών (ΙΑΚ) τελεί επί του παρόντος υπό συζήτηση στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ. Η οριστική απόφαση αναμένεται μέσα στο 2000.

Τα κράτη μέλη έχουν μέχρι στιγμής αναφέρει ορισμένες δυσκολίες όσον αφορά την εφαρμογή της έννοιας της TNKAN.

Το Ηνωμένο Βασίλειο ανέφερε ότι η βασική επίπτωση της έννοιας της TNKAN στον ΕνΔΤΚ ήταν η ανάγκη που προέκυψε για χρησιμοποίηση των δεδομένων των εθνικών λογαριασμών ως πηγής των συντελεστών στάθμισης. Ωστόσο, καθώς τα δεδομένα των εθνικών λογαριασμών δεν ήταν ταξινομημένα στο τετρανήφιο επίπεδο της ταξινόμησης COICOP, επρόκειτο για μια χρονοβόρα διαδικασία. Η επέκταση της κάλυψης των προϊόντων δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις, καθώς υπήρχαν ήδη πολλοί από τους απαιτούμενους νέους δείκτες τιμών, αν και χρειάστηκε να συλλεγούν νέα δεδομένα για ορισμένους νέους δείκτες. Δύο μόνο τομείς κρίθηκε σκόπιμο να συμπεριληφθούν στους δείκτες τιμών, η χρηματοδότηση των οποίων κατανέμεται ανάμεσα στο κράτος και στα νοικοκυριά: τα πανεπιστημιακά δίδακτρα και οι χρεώσεις για ιατρικές συνταγές. Οι υφιστάμενοι δείκτες τιμών μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αμφοτέρους τους εν λόγω τομείς.

Η Γαλλία τόνισε ότι η επέκταση της κάλυψης συνεπάγεται ιδιαίτερα μεγάλο φόρτο εργασίας, ιδίως όσον αφορά το σχεδιασμό "καθαρών" δεικτών για την υγεία (αγαθά και υπηρεσίες) και τις υπηρεσίες κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης των "καθαρών" συντελεστών στάθμισης. Επιπλέον, η τροποποίηση του

λογισμικού επεξεργασίας δεδομένων για το νέο ΕνΔΤΚ, σύμφωνα με την επέκταση της κάλυψης των προϊόντων και τη μεταβολή των χρησιμοποιούμενων συντελεστών στάθμισης, καθώς και η παροχή αναδρομικών δεδομένων για το προηγούμενο έτος με σκοπό την εξασφάλιση των καλύτερων δυνατών εκτιμήσεων για τα συγκριτικά ετήσια ποσοστά μεταβολής, απαίτησαν την εξεύρεση σημαντικών πόρων.

Η Αυστρία ανέφερε δυσκολίες όσον αφορά τη δημιουργία υποδειγμάτων και τη λήψη έγκαιρων πληροφοριών για την κατανομή του εισοδήματος, ώστε ο τομέας της κοινωνικής προστασίας να αντικατοπτρίζει τις εξαρτώμενες από το εισόδημα τιμές.

Οι αναφορές των κρατών μελών για με τις μεταβολές που εισήγαγαν με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000 (το X εκφράζει τις μεταβολές, το C εκφράζει τη συμμόρφωση πριν από τον Ιανουάριο του 2000) σχετικά με την εφαρμογή της εκτεταμένης κάλυψης με βάση την ΤΝΚΔΝ συνοψίζονται ως εξής:

Πίνακας 6 Μεταβολές στην κάλυψη με το δείκτη Ιανουαρίου 2000

	Αύξηση της συνολικής κατανάλωσης που καλύπτεται από τον ΕνΔΤΚ (%)	Γεωγραφική κάλυψη (συμπεριλαμβανομένης της εγχώριας δαπάνης των μη μόνιμων κατοίκων, εξαιρουμένης της δαπάνης των μόνιμων κατοίκων όταν βρίσκονται στην αλλοδαπή)	Πληθυσμιακή κάλυψη (άτομα που διαμένουν σε νοικοκυριά κατά την έννοια του νόμου, πτωχά ή εύπορα, σε αστικές και αγροτικές περιοχές)
Βέλγιο		X	X
Δανία		C	C
Γερμανία		C	X (*)
Ελλάδα		X	X
Ισπανία	7	X	X
Γαλλία	4,5 (λόγω κάλυψης προϊόντων)	C	C
Ιρλανδία	12,1 (5,2 λόγω κάλυψης προϊόντων, 6,9 λόγω της έννοιας της εντοπιότητας)	X	X (*)
Ιταλία		C	C
Λουξεμβούργο		X	C
Κάτω Χώρες	5,8 (λόγω επέκτασης της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης)	C	X
Αυστρία		X (**)	C
Πορτογαλία	7,3 (λόγω επέκτασης της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης)	X	C
Φινλανδία	3,8 (λόγω επέκτασης της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης)	X	X
Σουηδία		C	C
Ηνωμένο Βασίλειο	10 (3,5 λόγω ένταξης των τουριστών, 1,5 λόγω κάλυψης προϊόντων, 1 λόγω νοικοκυριών κατά την έννοια του νόμου, 3,5 το 2001 λόγω κάλυψης προϊόντων)	X	X
Ισλανδία	6,7 (3,4 λόγω γεωγραφικής κάλυψης, 3,3 λόγω πληθυσμιακής κάλυψης)	X	X
Νορβηγία		X	
(*) Τα άτομα που διαμένουν σε νοικοκυριά κατά την έννοια του νόμου δεν καλύπτονται λόγω της μικρής σχετικής τους σημασίας (**) Από το 1996 έως το 1999 ο ΕνΔΤΚ της Αυστρίας συνδεόταν με την έννοια της εντοπιότητας, λάμβανε όμως υπόψη όχι μόνο την καταναλωτική δαπάνη των νοικοκυριών αλλά και την καταναλωτική δαπάνη στην αλλοδαπή. Προκειμένου να διορθωθεί η εν λόγω έννοια, ο συντελεστής στάθμισης του τμήματος 07 (μεταφορές) μειώθηκε κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες και ο συντελεστής στάθμισης του τμήματος 11 (ξενοδοχεία και εστιατόρια) μειώθηκε κατά 1,0 ποσοστιαία μονάδα. Αμφότερα τα αριθμητικά στοιχεία συνδέονται με τη δαπάνη του 1998.			

Η επέκταση της κάλυψης έχει επιπτώσεις στα ετήσια ποσοστά μεταβολής των ΕνΔΤΚ λόγω διαφορών στην κάλυψη μεταξύ των ετών 1999 και 2000. Αναγνωρίζοντας το πρόβλημα αυτό, το οποίο αναφέρθηκε από την Επιτροπή (Eurostat) και την ΕΚΤ στα πρακτικά της συνεδρίασης του Συμβουλίου το 1998, η Γερμανία, η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία, η Ισπανία, η Ιταλία, οι Κάτω Χώρες, η Σουηδία και η Φινλανδία κατέθεσαν κοινή δήλωση σύμφωνα με την οποία, με την πρώτη δημοσίευση του διευρυμένου δείκτη, θα επιδιώξουν να παράσχουν με οικονομικά αποδοτικό τρόπο τις βέλτιστες εκτιμήσεις τους όσον αφορά τα συγκρίσιμα δεδομένα των προηγούμενων δώδεκα μηνών τουλάχιστον. Έξι κράτη μέλη έχουν παράσχει αναδρομικά δεδομένα για το προηγούμενο έτος σχετικά με τους προσφάτως εφαρμοσμένους υποδείκτες και τους επανακαθορισμένους υποδείκτες.

Ένας άλλος, λιγότερο ακριβής τρόπος εκτίμησης των επιπτώσεων της διευρυμένης κάλυψης με ένταξη όλων των ειδών στους ΕνΔΤΚ είναι η εξέταση της διαφοράς των ετήσιων ποσοστών πληθωρισμού με σύγκριση του επίσημου ΕνΔΤΚ (που βασίζεται στην πλήρη κάλυψη από τον Ιανουάριο του 2000) και ενός ΕνΔΤΚ που εξαιρεί την υγεία, την εκπαίδευση και την κοινωνική προστασία, όπως φαίνεται στον πίνακα 7. Η μέθοδος αυτή παρέχει μια πρώτη αλλά πολύ γενική ιδέα για τις επιπτώσεις, καθώς μάλλον εξαιρεί περισσότερα είδη από όσα προσθέτει η διευρυμένη κάλυψη στο δείκτη.

Πίνακας 7 Ετήσια ποσοστά μεταβολής (διαφορά σε ποσοστιαίες μονάδες μεταξύ του ΕνΔΤΚ που περιλαμβάνει και του ΕνΔΤΚ που εξαιρεί τη διευρυμένη κάλυψη)

	<u>Απρ-00</u>	<u>Μαρ-00</u>	<u>Φεβ-00</u>	<u>Ιαν-00</u>
	Απρ-99	Μαρ-99	Φεβ-99	Ιαν-99
Βέλγιο	0.0	-0.1	0.0	-0.1
Γερμανία	0.0	0.0	0.1	0.1
Ισπανία	-0.1	0.0	-0.1	0.0
Γαλλία	0.1	0.1	0.1	0.0
Ιρλανδία	-0.1	0.1	0.1	0.0
Ιταλία	0.1	0.1	0.1	0.0
Λουξεμβούργο	0.0	-0.1	-0.2	0.0
Κάτω Χώρες	0.0	0.0	0.0	0.0
Αυστρία	0.1	0.1	0.1	0.1
Πορτογαλία	0.0	0.1	0.0	0.0
Φινλανδία	0.1	0.0	0.1	0.2
Ζώνη του ευρώ (ΔΤΚΝΕ)	-0.1	-0.1	-0.1	-0.1
Δανία	0.0	-0.1	-0.1	-0.1
Ελλάδα	-0.1	0.0	0.1	0.1
Σουηδία	0.2	0.2	0.1	0.1
Ηνωμένο Βασίλειο	0.2	0.2	0.2	0.1
ΕΕ15 (ΕυρΔΤΚ)	0.0	-0.1	0.0	0.0
Ισλανδία	0.1	0.2	0.2	0.2
Νορβηγία	0.0	-0.1	-0.1	0.0
ΕΟΧ (ΔΤΚΕΟΧ)	0.0	-0.1	0.0	0.0

Με το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001, η κάλυψη του ΕνΔΤΚ θα επεκταθεί για δεύτερη φορά. Αποβλέποντας στην εφαρμογή μεταβολών στη γενικότερη μεθοδολογία του ΕνΔΤΚ, η Γερμανία και η Σουηδία έθεσαν το ζήτημα της πολιτικής εναρμονισμένων αναθεωρήσεων. Η συζήτηση για τη γενική πολιτική των αναθεωρήσεων έχει ήδη αρχίσει στους κόλπους της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ, αλλά τα αποτελέσματα δεν αναμένεται να επηρεάσουν τους δείκτες που θα δημοσιευθούν το 2000. Αυτό σημαίνει ότι θα επανεμφανιστεί το ίδιο πρόβλημα, αν και σε μικρότερη έκταση, με τους ετήσιους δείκτες μεταβολής για το 2001.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η επέκταση της κάλυψης του ΕνΔΤΚ με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000 ήταν το μεγαλύτερο και δυσκολότερο εγχείρημα ΕνΔΤΚ από την πρώτη εφαρμογή του το 1997. Παρά τις προαναφερθείσες ανησυχίες και χάρη στην εποικοδομητική συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, το εγχείρημα πραγματοποιήθηκε αρκετά ομαλά και τα αποτελέσματα ήταν διαθέσιμα εγκαίρως.

Από τη μία πλευρά, η Επιτροπή (Eurostat) αναγνωρίζει ότι ενδέχεται να υπάρχουν ακόμη κάποιες ανησυχίες, ιδίως μεταξύ των κρατών μελών που για διαφορετικούς λόγους εξέφρασαν την αντίθεσή τους με τα συμφωνηθέντα μέτρα. Δεν είναι δυνατή η τελική και πιο ενδελεχής αξιολόγηση της εφαρμογής της έννοιας της ΤΝΚΔΝ, ιδίως δε της μέτρησης των μεταβολών των "εξαρτώμενων από το εισόδημα τιμών" πριν από την πάροδο ενός έτους από την επόμενη επέκταση της κάλυψης του Ιανουαρίου του 2001, δηλαδή το έτος 2003. Η Επιτροπή (Eurostat) σκοπεύει να επανεξετάσει τις εκτιμήσεις της και να υποβάλει έκθεση εν ευθέτω χρόνω.

Από την άλλη πλευρά, η Επιτροπή (Eurostat) φρονεί ότι η δύσκολη αυτή διαδικασία επίτευξης συναίνεσης αποτέλεσε μια ιδιαίτερα ωφέλιμη εμπειρία. Η εφαρμογή των εννοιών αυτών αργότερα από την αρχική πρόβλεψη καθυστέρησε στο σύνολό του το έργο της εναρμόνισης, κατέστησε όμως τελικά δυνατή τη σημαντικά περιεκτικότερη κάλυψη όσον αφορά τον ΕνΔΤΚ και συνέβαλε στον περιορισμό των διαφορετικών απόψεων για αρκετά τεχνικά δύσκολα θέματα του χρονοδιαγράμματος της εναρμόνισης που προκαλούσαν διάσταση απόψεων. Τίποτε δεν θα είχε επιτευχθεί χωρίς την εποικοδομητική συνεργασία όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

6.4.5. Μακροοικονομικός μαθηματικός τύπος δείκτη (κοινή περίοδος αναφοράς)

Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου, ο ΕνΔΤΚ πρέπει να είναι δείκτης τύπου Laspeyres. Αν και οι ΕνΔΤΚ και οι ΔΤΚ που παράγονται από τα κράτη μέλη ενδέχεται να διαφέρουν ως προς τις λεπτομέρειες, μπορούν γενικά να χαρακτηριστούν ως δείκτες τύπου Laspeyres. Δηλαδή, δείκτες στους οποίους οι μεταβολές των τιμών από μήνα σε μήνα μετρώνται ως ο μέσος όρος των δεικτών τιμών με τη χρήση σταθμίσεων δαπανών που ανταποκρίνονται επαρκώς στο πρότυπο κατανάλωσης του πληθυσμού και στη διάρθρωση των τιμών που πληρώνει ο εν λόγω πληθυσμός κατά την περίοδο αναφοράς της στάθμισης.

Στην πράξη, στην κατάρτιση των ΔΤΚ χρησιμοποιούνται τρεις τύποι περιόδου βάσης: η περίοδος από την οποία λαμβάνονται οι δαπάνες για τους συντελεστές στάθμισης ("περίοδος αναφοράς συντελεστών στάθμισης"), η περίοδος κατά την οποία αποτιμώνται οι τιμές βάσης ("περίοδος αναφοράς τιμών") και η περίοδος κατά την οποία η βάση του δείκτη αναφέρεται ως 100 ("περίοδος αναφοράς δείκτη").

Καθώς οι ΕνΔΤΚ προκύπτουν από τους εθνικούς ΔΤΚ, υπήρχαν, και ακόμη υπάρχουν, διαφορές μεταξύ των εθνικών ΔΤΚ σε όλες αυτές τις περιόδους αναφοράς. Το Λουξεμβούργο ήταν το πρώτο κράτος μέλος που αντικατέστησε τον εθνικό του ΔΤΚ με τον ΕνΔΤΚ. Με τη δημοσίευση του δείκτη του Ιανουαρίου του 2000 και τις σχετικές με αυτόν επεκτάσεις της κάλυψης, το Λουξεμβούργο επανεισήγαγε έναν εθνικό ΔΤΚ, ο οποίος διαφέρει ως προς την κάλυψη από τον εθνικό ΕνΔΤΚ.

Ο ΕνΔΤΚ είναι ένας — εν δυνάμει — αλυσωτός δείκτης, σύμφωνα με το μακροοικονομικό τύπο που έχει επιλεγεί για τον υπολογισμό του. Πρέπει να τονιστεί ότι πρόκειται για την αντίστοιχη αλυσωτή μορφή του σταθερού δείκτη, η οποία απλώς επιτρέπει την έκφραση των αλυσωτών και των σταθερών δεικτών μέσω ενός κοινού τύπου. Η αλυσωτή σύνδεση καθίσταται αποτελεσματική μόνο εάν επέλθουν μεταβολές στους συντελεστές στάθμισης, για παράδειγμα λόγω της αναπροσαρμογής της ποιότητας των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ που απαιτεί ο κανονισμός της Επιτροπής.

Όσον αφορά τη συγκρισιμότητα των ΕνΔΤΚ, η επιλογή του μακροοικονομικού τύπου σε συνδυασμό με τις λύσεις που παρέχονται στο ζήτημα της αναπροσαρμογής των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ θεωρείται ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της εναρμόνισης, καθώς το θέμα της "αλυσίδας" έναντι του "σταθερού δείκτη" ήταν ένα θέμα που δεν ευνοούσε τη διεξαγωγή γόνιμων συζητήσεων και που προκαλούσε μεγάλη διάσταση απόψεων.

Τα περισσότερα κράτη μέλη καταρτίζουν ένα δείκτη σταθερής βάσης, ενώ η Αυστρία, η Γαλλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιταλία, το Λουξεμβούργο, η Σουηδία (και η Νορβηγία) καταρτίζουν έναν "αλυσωτό δείκτη" με ετήσια αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης. Προκειμένου να επιτευχθεί ένα σύνολο ΕνΔΤΚ με υποδείκτες που λαμβάνουν υπόψη τις συνεπείς ομαδοποιήσεις, κρίθηκε αναγκαία η παρουσίαση των ΕνΔΤΚ σαν να είχαν υπολογιστεί στο σύνολό τους με τον ίδιο τύπο. Για το λόγο αυτό, έπρεπε να εφαρμοστεί μια κοινή περίοδος αναφοράς δείκτη και μια κοινή περίοδος αναφοράς συντελεστών στάθμισης. Ο κανονισμός πλαίσιο του Συμβουλίου ορίζει την κοινή περίοδο αναφοράς δείκτη ως 1996=100. Προκειμένου να επιτευχθεί επίσης μια κοινή περίοδος αναφοράς συντελεστών στάθμισης, η Eurostat αναπροσαρμόζει τους συντελεστές στάθμισης που παρέχουν τα κράτη μέλη κάθε Δεκέμβριο.

Ο πίνακας 8 παρέχει μια επισκόπηση της τρέχουσας κατάστασης και των μελλοντικών σχεδίων των κρατών μελών.

Πίνακας 8 Περίοδοι αναφοράς των συντελεστών στάθμισης

	Περίοδος αναφοράς των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ τον Ιανουάριο του 1999		Προβλεπόμενη επόμενη περίοδος αναφοράς των συντελεστών στάθμισης			Ετήσια αναπροσαρμογή ("αλυσωτός δείκτης") από ... και εξής (X = αλυσωτός δείκτης)
			Αναφορά ποσότητας	Αναφορά τιμής	Προς εισαγωγή τον .../με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου ...	
	Αναφορά ποσότητας	Αναφορά τιμής				
	A	B	C	D	E	F
B	1995-1996	1995-1996	1997-1998	Δεκ-1999	2000	-
DK	1994	1994	1996	1996	2000	-
D	1995	1995	2000	2000	2003	-
EL	1994	1994	1999	1999	2001	-
E	1990-1991	1990-1991	1999-2000	2000 ή 2001	Ιαν-2001 ή Ιαν-2002	Ιαν-2001 ή Ιαν-2002
F	1997	Δεκ-98	-	-	-	X
IRL	1996	1996	2001	2001	Ιαν-2002	-
I	1997	Δεκ-98	-	-	-	X (Ιαν-1999)
L	1995	Δεκ 1998	1996	Δεκ 1999	2000	X (Ιαν-1999)
NL	1995	1995	2000	2000	2003	Όχι πριν από το 2003
A	1993/1994-1995	1996	1999/2000	2000	2001	X (2000)
P	1995	1997	2000	2002	Ιαν-2003	Ιαν-2004
FIN	1998	1998	2000	2000	Ιαν-2002	
S	1998	1998	-	-	-	X
UK	Ιούλ-97-Ιούν-98	Ιούλ-97-Ιούν-98	-	-	-	X
IS	1995	1995	2000	2000	2002	2003
N	1995-1997	1995-1997	1996-1998	1996-1998	Ιαν-2000	X (από το Σεπτ-82)

6.4.6. Στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής ορίζει τα στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη που αναφέρονται στη δαπάνη ή στην κατανάλωση που καλύπτεται από το πιο αναλυτικό επίπεδο στρωματοποίησης του ΕνΔΤΚ και για την οποία δεν υπάρχουν διαθέσιμες αξιόπιστες πληροφορίες όσον αφορά τις δαπάνες για σκοπούς στάθμισης. Ο "δείκτης στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους" είναι ένας δείκτης τιμών για ένα στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος που περιλαμβάνει μόνο δεδομένα τιμών. Η παρακολούθηση της συμμόρφωσης κατέδειξε ότι τα περισσότερα κράτη μέλη ορίζουν το "στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος" σε περιφερειακό επίπεδο. Οι τιμές συλλέγονται από όλες ή από τις επιλεγμένες περιφέρειες. Οι περιφερειακές τιμές συνδυάζονται στο κατώτατο επίπεδο ομαδοποίησης για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμες αξιόπιστες πληροφορίες όσον αφορά τις δαπάνες για σκοπούς στάθμισης. Κατόπιν οι δείκτες συνενώνονται σε ομάδες δαπανών σε επίπεδο χώρας. Το επίπεδο του "στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους" μιας μικρής ομάδας προϊόντων ορίζεται από τον τύπο του σημείου πώλησης.

Απεναντίας, δύο κράτη μέλη ορίζουν το "στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος" σε επίπεδο προϊόντος/ποικιλίας. Οι τιμές, που παρατηρούνται σε ορισμένες περιφέρειες και σε ορισμένους τύπους σημείων πώλησης, συνενώνονται στο επίπεδο του στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους. Κατόπιν τα εν λόγω στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη συνενώνονται απευθείας σε επίπεδο χώρας.

Οι λόγοι του γεωμετρικού ή αριθμητικού μέσου όρου των τιμών είναι οι δύο μαθηματικοί τύποι που πρέπει να χρησιμοποιούνται σε στοιχειώδεις ομαδοποιήσεις. Ο αριθμητικός μέσος των σχετικών τιμών μπορεί να εφαρμοστεί σε εξαιρετικές περιπτώσεις, στις οποίες είναι δυνατόν να αποδειχτεί ότι πληροί τις απαιτήσεις συγκρισιμότητας. Ο πίνακας 9 παρέχει ενημερωμένες πληροφορίες για τους μαθηματικούς τύπους που χρησιμοποιούν επί του παρόντος τα κράτη μέλη.

Πίνακας 9 Μαθηματικοί τύποι που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών

	Για τον υπολογισμό του ΕνΔΤΚ, ο τύπος για τα ΣΣΜ μεταβλήθηκε:	Ο τύπος που χρησιμοποιείται στον ΕνΔΤΚ είναι ο λόγος των αριθμητικών μέσων τιμών (ΛΑΜΤ) ή του γεωμετρικού μέσου (ΓΜ)	Εισήχθη νέος τύπος στον ΕνΔΤΚ αρχής γενομένης με το δείκτη για:	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στον ΕνΔΤΚ σε περίοδο δώδεκα μηνών (σε εκατοστιαίες μονάδες)	Νέος τύπος χρησιμοποιήθηκε/θα χρησιμοποιηθεί στον ΔΤΚ
B	Όχι	ΛΑΜΤ	-	-	-
DK	Ιανουάριος του 1997	Γενικά ΓΜ. ΛΑΜΤ για προϊόντα που δεν είναι δυνατόν να υποκατασταθούν	Ιανουάριος του 1997	-0,3 έως -0,4	Ιανουάριος 2000
D	Όχι	ΛΑΜΤ ΓΜ για ορισμένα είδη όπως οργανωμένες διακοπές, βιβλία	Ιαν-95	Μη διαθέσιμη εκτίμηση	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Ιαν-95 (τον Φεβ-99)
EL	Ναι	ΓΜ	Ιαν-95	-0,1	Ναι, αρχίζοντας με το δείκτη για τον Ιαν-94
E	Όχι	ΛΑΜΤ	-	-	-
F	Ναι, προοδευτικά για ετερογενή προϊόντα	ΛΑΜΤ για ομοιογενή προϊόντα ($^{1/3}$), ΓΜ για ετερογενή προϊόντα ($^{1/3}$), άλλος τύπος για νωπά προϊόντα, συνολικές τιμές και τιμολόγια ($^{1/3}$)	Ιαν-97: έχει πραγματοποιηθεί το ήμισυ των αλλαγών στον ΓΜ. 18% του δείκτη υπολογίζεται με τη χρησιμοποίηση ΓΜ. Ιαν-98, Ιαν-99: περαιτέρω αλλαγές στον ΓΜΟ	-0,1	Ναι
IRL	Όχι	ΛΑΜΤ	-	-	-
I	Ναι	ΓΜΟ	Ιαν-99	-0,06	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Ιαν-99

(συνέχεια)

	Για τον υπολογισμό του ΕνΔΤΚ, ο τύπος για ΣΣΜ μεταβλήθηκε	Ο τύπος που χρησιμοποιείται στον ΕνΔΤΚ είναι ο λόγος των αριθμητικών μέσων τιμών (ΛΑΜΤ) ή του γεωμετρικού μέσου (ΓΜ)	Εισήχθη νέος τύπος στον ΕνΔΤΚ αρχής γενομένης με το δείκτη για:	Εκτιμώμενες επιπτώσεις στον ΕνΔΤΚ σε περίοδο δώδεκα μηνών (σε εκατοστιαίες μονάδες)	Νέος τύπος χρησιμοποιήθηκε/θα χρησιμοποιηθεί στον ΔΤΚ
L	Ναι	ΓΜ	Ιαν-95	Μη διαθέσιμη εκτίμηση	Ο ΕνΔΤΚ και ο εθνικός ΔΤΚ είναι όμοιοι
NL	Όχι	ΛΑΜΤ	-	-	-
A	Ναι	ΓΜ. ΛΑΜΤ για ορισμένα είδη όπως φρούτα, λαχανικά και μισθώματα	Ιαν-95	-0,1	ΓΜ, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Ιαν 2001
P	Ναι	ΓΜ	Ιαν-98	Μη διαθέσιμη εκτίμηση	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Ιαν-98
FIN	Ναι	ΓΜ	Ιαν-96	-0,1	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Ιαν-98
S	Όχι	Παραλλαγή του ΓΜ (αναλογία των τυποποιημένων μέσων τιμών)	-	-	-
UK	Ναι	ΓΜ	1988 (αναδρομικός υπολογισμός)	1997: - 1999: -0,5 έκτοτε, ανήλθε σε: -0,65	Όχι
IS	Ναι	ΓΜ	Μαρ-97	Μη διαθέσιμη εκτίμηση	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Μαρ-97
N	Όχι	ΛΑΜΤ	ΓΜ θα χρησιμοποιηθεί από τον Αυγ-99	Μη διαθέσιμη εκτίμηση	Ναι, αρχής γενομένης με το δείκτη για τον Αυγ-99

6.4.7. *Ελάχιστα πρότυπα δειγματοληψίας*

Οι ΕνΔΤΚ που καταρτίζονται με βάση δείγματα-στόχους τα οποία λαμβάνουν υπόψη τη στάθμιση για κάθε κατηγορία της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ και έχουν επαρκή στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη για να αντιπροσωπεύεται η ποικιλία των ειδών στο εσωτερικό της κατηγορίας και επαρκείς τιμές στο εσωτερικό κάθε στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους για να λαμβάνονται υπόψη οι διακυμάνσεις των κινήσεων των τιμών του πληθυσμού θεωρούνται αξιόπιστοι και συγκρίσιμοι. Οι πίνακες 10 και 11 στο τέλος της παρούσας παραγράφου παρέχουν μια επισκόπηση του αριθμού των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών και του αριθμού των αναφορών τιμών ανά στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος για αρκετούς υποδείκτες και ορισμένες ομάδες προϊόντων σε κάθε ένα από τα κράτη μέλη.

Στην τελευταία της έκθεση, η Επιτροπή (Eurostat) σημειώνει ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν λαμβάνουν πιθανοθεωρητικά δείγματα κατά την παρατήρηση των τιμών και δεν υπάρχει, επομένως, θεωρητικό πλαίσιο για την εκτίμηση της αξιοπιστίας (μεροληψία και ακρίβεια) των ΕνΔΤΚ που καταρτίζονται με τον τρόπο αυτό. Οι κανονισμοί απαιτούν λοιπόν τη διενέργεια ελέγχων όσον αφορά την καταλληλότητα των δειγμάτων και τη διόρθωση των πρακτικών, όταν αυτή καθίσταται αναγκαία.

Η κατευθυνόμενη δειγματοληψία μπορεί ακόμη και με μικρό αριθμό τιμών και στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών να παράσχει μια αντιπροσωπευτική και ακριβή εικόνα της μέσης μεταβολής των τιμών σε ένα δεδομένο πληθυσμό. Η διενέργεια προσομοιώσεων βάσει της σάρωσης των δεδομένων (από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία των Κάτω Χωρών) φαίνεται ότι επιβεβαιώνει την προσδοκία αυτή σε αρκετές περιπτώσεις. Αυτό, πάντως, δεν ισχύει σε αγορές με δυναμική μεταβολής τιμών ή στην περίπτωση άλλων αλλαγών, που δεν αφορούν τις τιμές.

Ορισμένες ευρωπαϊκές αγορές καταναλωτικών αγαθών, ιδίως δε διαρκών καταναλωτικών αγαθών, μπορούν να θεωρηθούν παρεμφερείς. Τα αριθμητικά στοιχεία για τα στοιχειώδη συγκεντρωτικά μεγέθη και τιμές που ανέφεραν τα κράτη μέλη στην άσκηση παρακολούθησης της συμμόρφωσης καταδεικνύουν μεγάλη διαφοροποίηση ως προς την τρέχουσα πρακτική σχετικά με τους συντελεστές στάθμισης, ενδεχόμενη διαφοροποίηση ως προς τα διαθέσιμα είδη και διακύμανση των κινήσεων των τιμών τους. Τα εν λόγω αποτελέσματα μάλλον επιβεβαιώνουν ότι ορισμένοι ΕνΔΤΚ ή υποδείκτες ΕνΔΤΚ διαθέτουν σχέδια δειγματοληψίας που ανταποκρίνονται καλύτερα από άλλα στις μη αναμενόμενες μεταβολές της ποικιλίας των ειδών ή της διακύμανσης των κινήσεων των τιμών τους. Εάν εξάλλου δοθεί εκ των προτέρων έμφαση στο περιφερειακό στοιχείο, ενδέχεται να διαστρεβλωθεί η εικόνα που δίδεται στους πίνακες 10 και 11, καθώς η περιφερειακή στρωματοποίηση δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη οφέλη ως προς την ακρίβεια και την αντιπροσωπευτικότητα.

Δεν είναι δυνατόν να μπορέσουν οι αγορές των διαφόρων κρατών μελών να δώσουν κάποια εξήγηση για τις διαφορές που εντοπίζονται στους πίνακες. Στην καλύτερη περίπτωση, οι εν λόγω διαφορές έχουν αμελητέα επίπτωση στους ΕνΔΤΚ, αλλά στην περίπτωση αυτή η διαχείριση των πόρων από ορισμένα κράτη μέλη ενδέχεται να είναι αναποτελεσματική. Τα κράτη μέλη αγνοούν την ενδεχόμενη ακαταλληλότητα της κατευθυνόμενης δειγματοληψίας επειδή πολλά δείγματα είναι ιδιαίτερα μεγάλα, ως μη όφειλαν. Για τον ίδιο λόγο, η πιθανοθεωρητική δειγματοληψία, για την οποία υπάρχει

αναγνωρισμένη θεωρία, είναι δαπανηρή. Καθώς δεν υπάρχει κανένα πραγματικό αποδεικτικό στοιχείο για τη μεροληψία ούτε τρόπος απόδειξής της, δεν έχουν εκφραστεί αντιρρήσεις. Ο εφησυχασμός αυτός δεν είναι δυνατόν να γίνει αποδεκτός. Το "κριτήριο συγκρισιμότητας", σύμφωνα με το οποίο οι διαφορετικές πρακτικές μεταξύ των χωρών δεν πρέπει να καταλήγουν σε διαφορετικά αποτελέσματα, αποτελεί μια πρόοδο. Καθήκον της Επιτροπής (Eurostat) είναι ο καθορισμός μιας αποτελεσματικής και οικονομικά αποδοτικής στρατηγικής ανάλυσης.

Δημιουργήθηκαν δύο διαδοχικές επιχειρησιακές ομάδες με σκοπό την ανάπτυξη του νομικού και εννοιολογικού πλαισίου σχετικά με την ορθή δειγματοληπτική πρακτική. Η πρώτη επιχειρησιακή ομάδα εξέτασε τις πηγές σφαλμάτων και προβλημάτων συγκρισιμότητας που οφείλονται στο διαφορετικό σχεδιασμό του δείγματος και στη διαφορετική πρακτική. Εντόπισε τις καίριες επιχειρησιακές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών και επανεξέτασε τις ελάχιστες απόπειρες που έχουν γίνει για τον υπολογισμό των σφαλμάτων δειγματοληψίας. Ως προς το τελευταίο θέμα, σημείωσε τις τεχνικές δυσκολίες που παρουσιάζουν οι εν λόγω υπολογισμοί, αλλά και τα πιθανά οφέλη όσον αφορά στη διάθεση σημαντικών πόρων για τη συλλογή πληροφοριών που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση του ΔΤΚ. Κατά τα άλλα, η επιχειρησιακή ομάδα συνέστησε κυρίως να επικεντρωθεί η προσοχή στα προβλήματα που απορρέουν από τη χρήση ενός αμερόληπτου μέσου μέτρησης της μεταβολής της τιμής στο πλαίσιο μιας δυναμικής οικονομίας, όπου το εύρος των διαθέσιμων προϊόντων μεταβάλλεται διαρκώς, θεωρώντας ότι αυτό είναι το κρίσιμο ζήτημα της εναρμόνισης. Η εν λόγω σύσταση οδήγησε στη δημιουργία της δεύτερης επιχειρησιακής ομάδας, η οποία ήταν επιφορτισμένη με:

- (i) την εξέταση των επιχειρησιακών ζητημάτων που προκύπτουν από τις απαιτήσεις της "αντιπροσωπευτικότητας" και της "ακρίβειας" όσον αφορά τα δείγματα ΕνΔΤΚ με έλεγχο τόσο των δυναμικών όσο και των στατικών πτυχών,
- (ii) τη σύνταξη ειδικών κατευθυντήριων γραμμών για την υλοποίηση των κανόνων που θεσπίζει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής σχετικά με τις διάφορες πτυχές της δειγματοληψίας και της αντιπροσωπευτικότητας.

Η εν λόγω επιχειρησιακή ομάδα επιδίωξε αρχικά να αναπτύξει ένα θεωρητικό πλαίσιο για τη δειγματοληψία των ΕνΔΤΚ με βάση το πλαίσιο των κανονισμών που καθορίζουν τους στόχους και τις καθιερωμένες αρχές της θεωρίας δειγματοληψίας.

Εάν ο δείκτης αποκτήσει ακριβές περιεχόμενο, το οποίο θα αφορά ένα δεδομένο και παρατηρήσιμο πληθυσμό, μπορούν να προσδιοριστούν οι επιχειρησιακές απαιτήσεις των εκτιμήσεων για τα δείγματα. Τέλος, τα αποτελέσματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξεύρεση πιθανών τρόπων μείωσης των πιθανοτήτων μεροληψίας στο πλαίσιο της τρέχουσας δειγματοληπτικής πρακτικής.

Πίνακας 10 Μέσος όρος των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών ανά μήνα για τους 12 αμέσως επόμενους μήνες

Μέρος της κωδικοποίησης COICOP	Τίτλος	Αριθμός στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών κατά μέσο όρο ανά μήνα για τους 12 αμέσως επόμενους μήνες															
		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
01.1.5.	Έλαια και λίπη	5	102	138	208	218	30	474	5	12	120	7	36	10	48	7	56
	1) Βούτυρο	2	17	23	52	75	10	79	1	1	20	2	6	2	24	5	16
02.1.3.	Μπύρα	3	34	46	52	105	20	158	1	8	20	2	6	4	48	4	24
	1) Μπύρα λάγκερ	1	17	46	52	105	10	-	1	5	20	2	6	0	24	3	8
03.1.2.	Ενδύματα	31	905	255	2 236	2 196	255	2 686	29	98	600	43	228	23	144	37	440
	1) Ανδρικά πουκάμισα	1	42	9	52	69	15	79	1	2	20	2	6	1	6	1	24
	2) Γυναικεία φορέματα	1	42	9	52	59	5	79	1	2	20	2	6	1	12	3	16
03.1.4.	Στεγνό καθάρισμα, επιδιόρθωση ενοικίαση ενδυμάτων	2	51	92	52	40	30	132	1	2	80	2	6	1	24	1	40
	1) Στεγνό καθάρισμα ανδρικών παντελονιών	1	17	23	52	8	5	79	1	1	20	1	6	0	12	1	8
04.1.	Πραγματικά μισθώματα για στέγη	1	119	2	52	192	2	26	3	917	20	9	12	1	24	1	2
05.1.1.	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη	11	385	55	832	663	45	316	6	32	220	9	66	22	36	6	192
	1) Καναπέδες	1	21	1	52	82	5	79	1	5	20	2	6	2	6	1	16
05.3.1./2.	Μεγάλες οικιακές συσκευές, ηλεκτρικές ή μη και μικρές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές	15	361	120	572	466	100	263	7	40	280	20	78	20	101	7	176

(συνέχεια)

		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
	1) Πλυντήρια ρούχων	1	21	12	52	54	5	79	1	6	20	2	6	2	12	1	24
05.6.1	Μη διαρκή οικιακά αγαθά	15	359	599	572	456	85	1 396	2	34	180	21	96	12	108	31	232
	1) Σκόνη πλυσίματος για πλυντήρια ρούχων (όχι υγρά)	1	34	46	52	55	5	79	1	11	20	4	6	2	12	2	40
07.1.1.	Καινούργια και μεταχειρισμένα αυτοκίνητα	9	69	3	104	192	2	13	6	55	1 380	29	186	2	37	34	48
	1) Καινούργια αυτοκίνητα	9	69	3	52	96	1	13	5	36	900	23	180	1	19	34	40
09.1.1.	Εξοπλισμός για τη λήψη, εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχου και εικόνων	7	163	30	260	284	45	184	2	22	100	6	24	14	14	2	56
	1) Τηλεοράσεις	1	19	6	52	49	10	79	1	8	20	1	6	4	4	1	16
09.1.2.	Φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα	2	126	47	52	78	10	53	1	5	60	2	12	5	4	2	32
	1) Μαγνητοσκοπικές συσκευές λήψης κάθε είδους	1	21	17	0	21	0	26	1	2	20	1	6	2	2	1	8
09.1.3.	Εξοπλισμός επεξεργασίας δεδομένων	2	92	25	104	32	6	27	3	11	40	2	6	4	26	1	32
	1) Προσωπικοί υπολογιστές	1	19	1	52	14	1	1	1	5	20	1	6	1	24	1	16
09.1.5	Παιχνίδια και χόμπι, εξοπλισμός για αθλητισμό, κατασκήνωση και αναψυχή στην ύπαιθρο	6	363	106	260	418	40	474	2	16	220	10	54	15	25	3	128
	1) Λογισμικό βιντεοπαιχνιδιών	0		0	1	0	30	5	0	1	0	1	6	3	1	0	8

NB: Δεν κατέστη δυνατόν να μετατραπούν εγκαίρως τα στοιχεία που διαβιβάστηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων (Βέλγιο), Διεύθυνση Εμπορικής Πολιτικής, Τμήμα Δείκτη, ώστε να παρουσιαστούν με συγκρίσιμο τρόπο σε σχέση με τα ανωτέρω δεδομένα.

Πίνακας 11 Παρακολούθηση του μέσου όρου των τιμών ανά στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος όρο ανά μήνα

Μέρος της κωδικοπ οίησης COICOP	Τίτλος	Παρατηρήσεις τιμών ανά στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος κατά μέσο όρο ανά μήνα															
		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
01.1.5.	Έλαια και λίπη	87	45	2	5	6	26	11	17	70	6	155	27	51	13	23	12
	1) Βούτυρο	208	71	2	5	7	25	11	20	61	6	155	27	29	12	12	13
02.1.3.	Μπύρα	204	52	2	5	6	24	7	49	66	6	153	54	104	12	54	16
	1) Μπύρα λάγκερ	203	55	2	5	6	22		49	65	6	153	54		13	20	
03.1.2.	Ενδύματα	82	26	4	3	7	12	5	9	95	7	48	22	74	115	9	5
	1) Ανδρικά πουκάμισα	155	31	4	5	8	14	7	17	145	10	50	24	99	143	12	
	2) Γυναικεία φορέματα	105	25	4	3	11	14	6	4	76	10	38	23	82	84	11	
03.1.4.	Στεγνό καθάρισμα, επιδιόρθωση και ενοικίαση ενδυμάτων	13	26	2	2	7	11	3	19	35	4	48	7	5	22	6	3
	1) Στεγνό καθάρισμα ανδρικών παντελονιών	25	33	2	2	7	16	2	6	35	5	47	7		23	1	
04.1.	Πραγματικά μισθώματα για στέγαση	4 200	161	85	32	14	188	137	33	1	267	64	6	801	52	60	63
05.1.1.	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη	7	17	3	2	7	11	4	27	33	2	48	16	40	124	9	5
	1) Καναπέδες	65	25	8	2	8	13	1	8	29	2	50	22	96	116	18	

(συνέχεια)

		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
05.3.1./2.	Μεγάλες οικιακές συσκευές, ηλεκτρικές ή μη και μικρές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές	34	13	3	2	6	12	5	23	32	6	48	20	9	18	9	3
	1) Πλυντήρια ρούχων	48	14	4	2	6	14	2	17	27	9	50	25	9	15	15	5
05.6.1	Μη διαρκή οικιακά αγαθά	13	35	2	4	5	22	6	61	66	5	119	19	64	11	41	9
	1) Σκόνη πλυσίματος για πλυντήρια ρούχων (όχι υγρά)	14	68	2	4	5	24	8	23	58	9	136	30	36	13	83	
07.1.1.	Καινούργια και μεταχειρισμένα αυτοκίνητα	4	1	8	0.58	2	28	5	17	401	0.03	5	31		5	1	7
	1) Καινούργια αυτοκίνητα	4	1	8	0.6	2	28	5	15		0.05	5	30	60	3	1	
09.1.1.	Εξοπλισμός για τη λήψη, εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχου και εικόνων	95	15	3	2	7	12	4	44	36	7	47	23	10	103	9	5
	1) Τηλεοράσεις	189	16	6	2	13	14	2	25	31	9	49	20	11	108	6	
09.1.2.	Φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα	84	13	3	2	5	13	3	32	43	1	47	23	15	84	6	2
	1) Μαγνητοσκοπικές συσκευές λήψης κάθε είδους	28	13	3		6		2	13	38	1	46	22	13	81	7	
09.1.3.	Εξοπλισμός επεξεργασίας δεδομένων	18	12	2	2	6	16	2	19	13	1	47	20	8	9	6	3
	1) Προσωπικοί υπολογιστές	1	11	8	2	9	41	4	6	6	1	46	20	11	1	6	

(συνέχεια)		DK	D	EL	ES	F	IRL	I	L	NL	A	P	FIN	S	UK	IS	N
09.1.5	Παιχνίδια και χόμπι, εξοπλισμός για αθλητισμό, κατασκήνωση και αναψυχή στην ύπαιθρο	18	10	3	4	5	8	4	46	59	1	39	21	17	74	12	4
	1) Λογισμικό βιντεοπαιχνιδιών	0		12		5	10		2		3	26	20	13	120	0	
NB: Δεν κατέστη δυνατόν να μετατραπούν εγκαίρως τα στοιχεία που διαβιβάστηκαν από το Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων (Βέλγιο),, Διεύθυνση Εμπορικής Πολιτικής, Τμήμα Δείκτη, ώστε να παρουσιαστούν με συγκρίσιμο τρόπο σε σχέση με τα ανωτέρω δεδομένα.																	

Παρατηρήσεις για τον πίνακα 11:

Θα περίμενε κανείς να δει τουλάχιστον μία παρατήρηση τιμής ανά στοιχειώδες συγκεντρωτικό μέγεθος. Σε ό,τι αφορά την Ισπανία και στην Αυστρία, η υπόθεση αυτή δεν επιβεβαιώνεται για ορισμένους υποδείκτες. Η συγκεκριμένη παρέκκλιση μπορεί να εξηγηθεί μέσω της αντιμετώπισης των κεντρικά παρατηρηθείσων τιμών:

- α) Μια κεντρικά παρατηρηθείσα τιμή χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των μέσων τιμών σε κάθε περιφέρεια. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την ύπαρξη αρκετών στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών που αντιστοιχούν στον αριθμό των περιφερειών κάθε χώρας. Στην περίπτωση αυτή η τιμή υπολογίζεται ως μια μοναδική αναφορά τιμής για ολόκληρη τη χώρα. Ο λόγος του αριθμού των αναφορών τιμών προς τον αριθμό των στοιχειωδών συγκεντρωτικών μεγεθών μπορεί έτσι να καταστεί αρνητικός, όπως συνέβη στις περιπτώσεις της Ισπανίας και της Αυστρίας.
- β) Μια κεντρικά παρατηρηθείσα τιμή χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό ενός στοιχειώδους συγκεντρωτικού μεγέθους που χρησιμοποιείται άμεσα για την ομαδοποίηση σε κάθε περιφέρεια. Και στην περίπτωση αυτή η τιμή υπολογίζεται ως μία μοναδική αναφορά τιμής για ολόκληρη τη χώρα.

Το έργο ενημερώθηκε από μια αντίστοιχη άσκηση της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας των Κάτω Χωρών, στο πλαίσιο της οποίας καταρτίστηκαν εναλλακτικοί δείκτες τιμών για τα σχεδόν πλήρη δεδομένα που αφορούν ένα γνωστό, αν και περιορισμένο, πληθυσμό σάρωσης δεδομένων. Το κύριο πρόβλημα είναι η αντιμετώπιση της μη μεταβολής της τιμής και των μεταβολών στο χρόνο όσον αφορά τα διαθέσιμα προϊόντα και τις πραγματικές επιλογές των καταναλωτών. Η συνήθης πρακτική που ακολουθείται στις περιπτώσεις αυτές συνίσταται στη διαπίστωση του δέοντος εάν το σύνολο ήταν στατικό. Ωστόσο, καθώς έτσι εισάγεται μια υποθετική κατάσταση, είναι δύσκολο να επιτευχθεί συναίνεση. Αυτός είναι ο λόγος της διαφοροποίησης των πρακτικών που εφαρμόζονται σε ουσιαστικά ταυτόσημες καταστάσεις.

Μολονότι η επιχειρησιακή ομάδα σημείωσε σημαντική πρόοδο όσον αφορά την επεξεργασία των εν λόγω θεμάτων με νέους τρόπους, δεν είναι ακόμη δυνατή η πλήρης επίλυση των προβλημάτων. Πάντως, η πρόταση θα επεκτείνει ακόμη περισσότερο τα ελάχιστα πρότυπα δειγματοληψίας, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τα υφιστάμενα δείγματα ΕνΔΤΚ αντιπροσωπεύουν επαρκώς τα νέα ή τα υφιστάμενα μοντέλα ή ποικιλίες προϊόντων στις ευρωπαϊκές αγορές. Η επιχειρησιακή ομάδα θα προτείνει επίσης τρόπους αξιοποίησης της σάρωσης των δεδομένων τόσο ως πηγής τιμών προς ένταξη στους ΕνΔΤΚ (η χρήση τους επίσης παρουσιάζει προβλήματα) όσο και ως βάσης για την προσομοίωση εναλλακτικών δειγματοληπτικών διαδικασιών.

Δεν υπάρχουν περιθώρια εφησυχασμού όσον αφορά την αξιοπιστία των ΕνΔΤΚ. Ο στόχος είναι, επομένως, η δημιουργία ποσοτικών δεικτών οι οποίοι θα συμπληρώνουν τις ειδικές ποιοτικές εγγυήσεις που παρέχονται επί του παρόντος στους χρήστες και θα καταδεικνύουν ότι όλοι οι ΕνΔΤΚ και ο ΔΤΚΝΕ ανταποκρίνονται στα απαιτούμενα πρότυπα.

6.4.8. Το επίπεδο στο οποίο η μακροοικονομική ομαδοποίηση μετατρέπεται σε στοιχειώδη ομαδοποίηση

Η Επιτροπή (Eurostat) αναγνωρίζει ότι το επίπεδο της στοιχειώδους ομαδοποίησης αλληλεπιδρά με άλλα χαρακτηριστικά του σχεδιασμού, όπως η δειγματοληψία και η διαθεσιμότητα των πληροφοριών για τους συντελεστές στάθμισης. Όπως προκύπτει από τους πίνακες 10 και 11, ανάλογα με τις πηγές των συντελεστών στάθμισης που χρησιμοποιούνται, η στοιχειώδης ομαδοποίηση μπορεί να αρχίσει σε υψηλότερα ή χαμηλότερα επίπεδα της ιεραρχίας του προϊόντος, των σημείων πώλησης και της γεωγραφικής ιεραρχίας. Αν και αναγνωρίζεται επίσης ότι οι διαφορές που οφείλονται στις εθνικές πρακτικές μπορούν θεωρητικά να επηρεάσουν τις τελικές διαφορές του ΕνΔΤΚ, το θέμα δεν αντιμετωπίστηκε αρχικά ως πρωταρχικής σημασίας στο πλαίσιο της διεργασίας εναρμόνισης. Είναι το μόνο σημαντικό στοιχείο στο χρονοδιάγραμμα της εναρμόνισης για το οποίο δεν έχει αναληφθεί μέχρι στιγμής καμία δράση. Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας του ΕνΔΤΚ, το θέμα αυτό πρέπει οπωσδήποτε να αντιμετωπισθεί.

6.4.9. Ελάχιστα πρότυπα τιμών και διόρθωσης της ποιότητας

“Μεταβολή ποιότητας” υπάρχει όταν ένα κράτος μέλος κρίνει ότι μια μεταβολή των προδιαγραφών προκάλεσε σημαντικές διαφορές για τον καταναλωτή σε ό,τι αφορά στη χρησιμότητα μεταξύ μιας νέας ποικιλίας ή μοντέλου ενός αγαθού ή υπηρεσίας και ενός αγαθού ή υπηρεσίας που είχε επιλεγεί παλαιότερα για τιμολόγηση στον ΕνΔΤΚ, το οποίο υποκαθίσταται από το πρώτο. Μεταβολή ποιότητας δεν προκύπτει όταν

γίνεται γενική ανασκόπηση του δείγματος του ΕνΔΤΚ". Η διόρθωση ποιότητας ορίζεται ως η διαδικασία που επιτρέπει μια μεταβολή ποιότητας αυξάνοντας ή μειώνοντας τις παρατηρηθείσες τιμές ή τις τιμές αναφοράς κατά ένα συντελεστή ή ένα ποσό ισότιμο της αξίας αυτής της μεταβολής ποιότητας.'.

Η υποκατάσταση που περιγράφεται στον ανωτέρω ορισμό μπορεί να χαρακτηριστεί ως "νέο είδος προς αντικατάσταση παλαιού", διότι ασχολείται μόνο με τη σημαντική διαφορά "μεταξύ μιας νέας ποικιλίας ή μοντέλου ενός αγαθού ή υπηρεσίας και ενός αγαθού ή υπηρεσίας που είχε επιλεγεί παλαιότερα για τιμολόγηση στον ΕνΔΤΚ, το οποίο και υποκατέστησε". Έχει αποδειχτεί ότι τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να διακρίνουν μεταξύ νέων ειδών προς αντικατάσταση παλαιών και παλαιών ειδών προς αντικατάσταση άλλων παλαιών ειδών στο πλαίσιο της κατάρτισης των οικείων ΕνΔΤΚ. Αυτό υποδηλώνει επίσης ότι η επίπτωση των μεταβολών και των διορθώσεων ποιότητας που προκύπτουν δεν παρακολουθείται σύμφωνα με το νομικό πλαίσιο του ΕνΔΤΚ. Ωστόσο, ορισμένα κράτη μέλη παρέδωσαν εγκαίρως τους πειραματικούς έμμεσους δείκτες ποιότητας που ζήτησε η Eurostat, ενώ σε άλλα κράτη μέλη η κατάρτισή τους τελεί υπό εξέλιξη (βλέπε επίσης την παράγραφο 6.4.11 για τους έμμεσους δείκτες ποιότητας).

Στην τελευταία της έκθεση η Επιτροπή (Eurostat) σημειώνει ότι η πλειονότητα των εμπειρογνομόνων θεωρεί ότι η "διόρθωση ποιότητας" αποτελεί ένα από τα πλέον δύσκολα, αν όχι το πλέον δύσκολο, πρόβλημα στη δημιουργία των ΔΤΚ. Το ελάχιστο πρότυπο για τον ΕνΔΤΚ απαιτεί να μην προβαίνουν τα κράτη μέλη στην αυτόματη υπόθεση ότι οι διαφορές των τιμών μεταξύ διαδοχικών μοντέλων οφείλονται αποκλειστικά στην ποιότητα. Κατά τα άλλα, επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εξακολουθούν να εφαρμόζουν ορισμένες τυποποιημένες διαδικασίες, ρητώς ή σιωπηρώς, προκειμένου να προβαίνουν σε διορθώσεις λόγω μεταβολής της ποιότητας. Ωστόσο, απαιτείται να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες για την αξιολόγηση των θεμελιωδών υποθέσεων και της εγκυρότητας κάθε διαδικασίας πριν καθιερωθούν και εφαρμοστούν με συνέπεια συγκριτικές πρακτικές. Η δημιουργία μιας κεντρικής βάσης δεδομένων για πραγματικές διορθώσεις και για έρευνα σχετικά με τη μεταβολή ποιότητας στους σημαντικότερους τομείς της ανάπτυξης των προϊόντων θεωρήθηκε σημαντική πρόοδος.

Η Επιτροπή (Eurostat) και τα κράτη μέλη έθεσαν επί τάπητος τόσο τα γενικά και εννοιολογικά προβλήματα των μεθόδων όσο και την εξέταση των αποτελεσμάτων των εμπειρικών μελετών σχετικά με τη μεταβολή και τη διόρθωση της ποιότητας στο πλαίσιο της Ευρώπης και στο ευρύτερο πλαίσιο της Διεθνούς Ομάδας Εργασίας για τους δείκτες τιμών (Ομάδα της Οττάβα). Το τελευταίο φόρουμ επέτρεψε στους ευρωπαίους εμπειρογνώμονες να εξετάσουν τις ιδέες και τις έρευνες των αμερικανών στατιστικολόγων που ειδικεύονται σε θέματα τιμών, οι οποίοι δραστηριοποιήθηκαν έντονα ύστερα από τις επικρίσεις που διατύπωσε η επιτροπή Boskin. Ωστόσο, οι προσπάθειες κατέληξαν σε αδιέξοδο ή σε μηδαμινή πρόοδο. Οι απόπειρες διαφόρων ομάδων εργασίας να συντάξουν κατευθυντήριες γραμμές για την αντιμετώπιση της μεταβολής της ποιότητας τόσο στα οχήματα με κινητήρα όσο και στα είδη ένδυσης δεν κατέληξαν σε ουσιαστικό αποτέλεσμα.

Η ομάδα εργασίας δεν κατόρθωσε να επιτύχει συμφωνία για την υποβολή προτάσεων σχετικά με τη διάκριση των προϊόντων για τα οποία η ποιότητα θεωρείται σημαντική από τα προϊόντα για τα οποία η ποιότητα δεν θεωρείται σημαντική, παρά τις αποδείξεις για τις απαράδεκτα μεγάλες διακυμάνσεις σε συγκεκριμένες διορθώσεις μεταξύ των χωρών. Ορισμένα κράτη μέλη προτίμησαν να υιοθετήσουν μια

επιφυλακτική στάση έναντι της μεταβολής έως ότου επιτευχθεί συμφωνία για μια συνολική λύση. Άλλα κράτη μέλη υιοθέτησαν μια κατά τα φαινόμενα πιο ρεαλιστική προσέγγιση όσον αφορά την εναρμόνιση, δεδομένων των μη ικανοποιητικών συμπερασμάτων για τις υφιστάμενες πρακτικές.

Ορισμένα κράτη μέλη διερεύνησαν τη χρήση ειδικών τεχνικών παλινδρόμησης, ώστε να λαμβάνεται υπόψη η μεταβολή ποιότητας με μεικτά αποτελέσματα. Η διαθεσιμότητα δεδομένων από σάρωση διευκόλυνε την υλοποίηση πειραματικής εργασίας υψηλού επιπέδου. Ωστόσο, δεν υπάρχει γενική συμφωνία ως προς το εάν η προσέγγιση είναι εφαρμόσιμη σε ευρεία κλίμακα, η δε τεχνική δεν αντιμετωπίζει το ζήτημα της προσαρμογής σε σημαντικές τεχνολογικές καινοτομίες, όπως είναι η ψηφιακή τηλεόραση ή τα Windows 2000. Παρόλα αυτά, ορισμένες χώρες υποστηρίζουν ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί με επιτυχία προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι μεταβολές στην ποιότητα των ειδών ένδυσης κατά τη σύγκριση των ενδυμάτων μιας εποχής με τα ενδύματα αντικατάστασης της επόμενης εποχής. Τέτοιου είδους διορθώσεις απαιτούν σημαντικές προσπάθειες για τη συλλογή και την ανάλυση των δεδομένων. Σχετικές εργασίες για τους προσωπικούς υπολογιστές που πραγματοποιήθηκαν στις ΗΠΑ και αλλού κατέληξαν σε σημαντικά καλύτερα αριθμητικά αποτελέσματα. Αν και το γεγονός αυτό ανταποκρίνεται στις προσδοκίες, τα αποτελέσματα επιδέχονται κριτική. Τελικά, η προσέγγιση είτε στηρίζεται στην αποδοχή αμιγώς στατιστικών κανονικοτήτων όπως οι εκτιμήσεις των καταναλωτών, είτε σε μη ηλεγμένες υποθέσεις για τη συμπεριφορά των καταναλωτών και τις μη παρατηρήσιμες διαδικασίες της αγοράς όσον αφορά τον καθορισμό των τιμών. Παρά τις επιφυλάξεις αυτές, η Επιτροπή (Eurostat) αφήνει ανοιχτό το ενδεχόμενο να συμφωνήσει με τα κράτη μέλη ότι τέτοιες μέθοδοι είναι προτιμότερες από πολλές υφιστάμενες πρακτικές.

Ωστόσο, φαίνεται μάλλον αδύνατο να σημειωθεί περαιτέρω πρόοδος πριν η επιχειρησιακή ομάδα για τη δειγματοληψία διατυπώσει σαφείς ιδέες ως προς την πτυχή του προβλήματος της μεταβολής της ποιότητας που αφορά τη δειγματοληψία. (π.χ.: αντιπροσωπευτικότητα ως προς ένα μεταβλητό σύνολο, αυστηρές προδιαγραφές έναντι επιεικών προδιαγραφών για αντιπροσωπευτικά είδη, εκ νέου δειγματοληψία έναντι αντικαταστάσεων).

6.4.10. Βάση δεδομένων για τη διόρθωση της ποιότητας

Το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής αναφέρει επίσης ότι εάν δεν υπάρχουν εθνικές εκτιμήσεις [για τις αλλαγές σχετικά με τη μεταβολή της ποιότητας], τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν εκτιμήσεις βασισμένες σε πληροφορίες που παρέχονται από την Επιτροπή (Eurostat), εφόσον αυτές είναι διαθέσιμες και κατάλληλες. Προκειμένου να ανταποκριθεί στην εν λόγω απαίτηση, η Eurostat έθεσε σε εφαρμογή μια δοκιμαστική βάση δεδομένων διόρθωσης ποιότητας σε πειραματική βάση. Η βάση δεδομένων έχει σχεδιαστεί βάσει προδιαγραφών που πρότεινε η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία των Κάτω Χωρών, η οποία προσέφερε τα πρώτα δεδομένα. Από τα κράτη μέλη ζητήθηκε να παράσχουν περισσότερες εκτιμήσεις για επιμέρους προϊόντα με στόχο άλλες προτεραιότητες. Έχει σημειωθεί βραδεία πρόοδος λόγω έλλειψης πόρων τόσο στα κράτη μέλη όσο και στην Eurostat.

6.4.11. Έμμεσοι δείκτες ποιότητας (ΕΔΠ)

Οι ΕΔΠ είναι ένα μέσο μέτρησης των επιπτώσεων των επιχειρησιακών διορθώσεων που πραγματοποιήθηκαν σε πρωτογενή δεδομένα τιμών με σκοπό τη δημιουργία του δείκτη τιμών. Πρόκειται για το συνολικό αντίκτυπο των διορθώσεων όσον αφορά την εξάλειψη των επιπτώσεων της έλλειψης τιμών και την προσέγγιση της πραγματικής μεταβολής της τιμής. Όταν οι μόνες διορθώσεις των πρώτων παρατηρήσεων τιμών οδηγούν στη μεταβολή της ποιότητας, οι ΕΔΠ παρέχουν ένα δείκτη μεταβολής της ποιότητας. Το πλεονέκτημα της έννοιας του ΕΔΠ είναι ότι επιδέχεται πολλαπλούς ελέγχους, οι οποίοι ενδέχεται να αποκαλύψουν μεροληψίες ή άλλα προβλήματα στον υπολογισμό του ΕνΔΤΚ. Τα δύο βασικά ερωτήματα ελέγχου είναι:

- (α) Οι ΕΔΠ για διαφορετικά είδη κινούνται όπως αναμένεται, σύμφωνα με τις γενικώς παραδεκτές απόψεις σχετικά με τις εξελίξεις στις αγορές καταναλωτών; Τέτοιες γενικώς παραδεκτές απόψεις μπορεί να είναι, για παράδειγμα, ότι η ποιότητα των προσωπικών υπολογιστών εξελίσσεται ταχύτερα σε σχέση με την ποιότητα των αυτοκινήτων, η οποία με τη σειρά της εξελίσσεται ταχύτερα από την ποιότητα των ειδών ένδυσης και του κρέατος.
- (β) Οι ΕΔΠ για τα ίδια είδη κινούνται με παρόμοιο τρόπο στα διάφορα κράτη μέλη; Καθώς οι αγορές καταναλωτικών προϊόντων στην Ευρώπη, ιδίως διαρκών καταναλωτικών προϊόντων, είναι παρεμφερείς, η πραγματική μεταβολή ποιότητας αναμένεται, σε γενικές γραμμές, να κυμανθεί στα ίδια επίπεδα.

Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων για τους ΕΔΠ, η αντίληψη που είχαν διαμορφώσει τα κράτη μέλη άλλαξε και συμφώνησαν να παράσχουν στην Eurostat ΕΔΠ για ορισμένους τομείς σε πειραματική βάση. Μέχρι στιγμής, η Eurostat δεν έχει λάβει ΕΔΠ από όλα τα κράτη μέλη (και τις υποψήφιες χώρες), αλλά μόνο από ορισμένα. Τα πρώτα αυτά αποτελέσματα καταδεικνύουν ήδη τη χρησιμότητα της προσέγγισης του ΕΔΠ προκειμένου να διευκρινισθεί αν οι πραγματοποιηθείσες αλλαγές είναι εύλογες για τα συγκεκριμένα προϊόντα και να προκύψουν κάποιες ενδείξεις για το ενδεχόμενο μη συγκρισιμότητας μεταξύ των χωρών.

Όταν οι περισσότερες χώρες διαβιβάσουν τους πειραματικούς ΕΔΠ, θα είναι δυνατή η περαιτέρω επεξεργασία του εν λόγω ζητήματος. Στη παρούσα φάση του έργου για τους ΕΔΠ δεν είναι δυνατόν να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα.

6.4.12. Διαχείριση των ελλειπουσών παρατηρήσεων

Προκειμένου να αποκλειστεί η χρήση πρακτικών που ενδέχεται να οδηγήσουν σε σοβαρή μεροληψία, ζητήθηκε από τα κράτη μέλη να διατηρούν και να υποβάλλουν μια κατάσταση του δείγματος-στόχου τους από μήνα σε μήνα. Εάν η παρατήρηση των τιμών δεν είναι δυνατή, η εκτίμησή τους πρέπει να γίνεται βάσει της κατάλληλης διαδικασίας. Το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής επεξεργάζεται τα ελάχιστα πρότυπα τιμών. Αναφέρει ότι "όταν το δείγμα-στόχος απαιτεί μηνιαίες παρατηρήσεις, αλλά δεν γίνονται παρατηρήσεις λόγω μη διαθεσιμότητας ενός είδους ή για οποιονδήποτε άλλο λόγο, μπορούν να χρησιμοποιηθούν κατ' εκτίμηση τιμές για τον πρώτο ή το δεύτερο μήνα, αλλά από τον τρίτο μήνα θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τιμές αντικατάστασης". Στην τελευταία της έκθεση η Επιτροπή (Eurostat) παρέχει μια πρώτη εικόνα της λειτουργίας του εν

λόγω προτύπου. Τα κράτη μέλη παρέχουν επί του παρόντος τις πρόσθετες πληροφορίες που ζήτησε η Eurostat σχετικά με την πραγματική συχνότητα παρατήρησης ή αντικατάστασης τιμών και με τις διαδικασίες που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση των ελλειπουσών παρατηρήσεων. Μπορεί να υποστηριχθεί ότι το πρότυπο για τον ΕνΔΤΚ αφήνει αναπάντητα τα ακόλουθα ερωτήματα: ποιες είναι οι "ακατάλληλες εκτιμήσεις" για ελλείπουσες (μη παρατηρηθείσες τιμές) και ποιο όριο θα πρέπει να τεθεί για τον αριθμό των εκτιμήσεων που χρησιμοποιούνται (ελλείπουσες τιμές) προκειμένου να εξασφαλιστεί η συγκρισιμότητα; Τα δύο αυτά ερωτήματα συζητούνται στο πλαίσιο της δειγματοληψίας και της μεταβολής ποιότητας (βλέπε σ. 62 και επόμενες). Στην παρούσα φάση δεν είναι δυνατή η εξαγωγή συμπερασμάτων.

6.4.13. Εποχικά είδη

Η αντιμετώπιση των εποχικών ειδών στον ΕνΔΤΚ δεν θεωρήθηκε αρχικά θέμα πρωταρχικής σημασίας στο πλαίσιο της διαδικασίας εναρμόνισης, στο βαθμό που οι διαφορές στις εθνικές πρακτικές δεν πρέπει θεωρητικά να επηρεάζουν τα μετρηθέντα ποσοστά μεταβολής των τελικών ΕνΔΤΚ. Λόγω της ισχυρής αλληλεπίδρασης με τη δειγματοληψία και την αντιμετώπιση των μεταβολών ποιότητας και λόγω της συνεχώς αυξανόμενης σημασίας του ΕνΔΤΚ, η Eurostat φρονεί ότι το θέμα αυτό πρέπει να εξεταστεί διεξοδικά. Στο ίδιο πλαίσιο, αρκετά μέλη της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ υπογράμμισαν τις σημαντικές διαφορές ως προς τη συχνότητα συλλογής τιμών μεταξύ των κρατών μελών και τον ενδεχόμενο αντίκτυπό τους στη συγκρισιμότητα των ΕνΔΤΚ. Ωστόσο, επειδή ακόμη δεν υφίστανται εμπειρικές αποδείξεις, η Eurostat δεν θεωρεί το εν λόγω θέμα άμεση προτεραιότητα της διαδικασίας εναρμόνισης. Στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ, ανατέθηκε η διεξαγωγή μελέτης μικρής κλίμακας, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται το 2001.

6.4.14. Μέτρηση και επεξεργασία τιμών

α) Τιμές τιμολογίου

Τα κράτη μέλη έχουν παράσχει πληροφορίες για τη λειτουργία του κανονισμού που αφορά τα τιμολόγια. Δέκα από τα κράτη μέλη που ανταποκρίθηκαν ανέφεραν ότι δεν σημειώθηκαν μεταβολές στις μεθόδους υπολογισμού που χρησιμοποιούν διότι είχαν ήδη συμμορφωθεί με την οδηγία. Ένα από τα εν λόγω κράτη μέλη ανέφερε ότι σχεδιάζει να βελτιώσει περαιτέρω το δείγμα του για τις τιμές τιμολογίων. Ένα κράτος μέλος ανέφερε ότι προέβη σε μεταβολή του τρόπου υπολογισμού του δείκτη τηλεπικοινωνιών με σκοπό τη συμμόρφωσή του με το πρότυπο.

Γενικά, τα κράτη μέλη θεωρούν ότι ο κανονισμός για τις τιμές τιμολογίων είναι ιδιαίτερος χρήσιμος, καθώς παρέχει μια σαφή νομική βάση για τη συλλογή πληροφοριών από προμηθευτές όσον αφορά τις τιμές τιμολογίων και τη διάρθρωσή τους, γεγονός που βελτιώνει την ακρίβεια των ΕνΔΤΚ τους.

β) Μειώσεις τιμών

Το 1997 θεσπίστηκαν κατευθυντήριες γραμμές για τη συμπερίληψη των τιμών εκπτώσεων (μειώσεις τιμών γενικότερα) στον ΕνΔΤΚ. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εφαρμόστηκαν στα περισσότερα κράτη μέλη, όχι όμως σε όλα. Το Λουξεμβούργο προέβη στην ενσωμάτωση των τιμών εκπτώσεων στο δείκτη του τον Ιανουάριο του 1999. Μέχρι στιγμής, από τους δείκτες του Βελγίου, της Γερμανίας, της Ισπανίας και της Ιταλίας δεν προκύπτει το αναμενόμενο εποχικό πρότυπο. Το Βέλγιο και η Ισπανία συλλέγουν επί του παρόντος τιμές εκπτώσεων με σκοπό να εφαρμόσουν τις κατευθυντήριες γραμμές το 2001, ταυτόχρονα δε θα επανεξετάσουν τα δεδομένα για το 2000.

Οι περιπτώσεις της Γερμανίας και της Ιταλίας διαφέρουν ελαφρώς. Η Γερμανία υποστηρίζει κατ' αρχήν τις κατευθυντήριες γραμμές, αλλά η περίοδος συλλογής τιμών στη Γερμανία (περίπου στο μέσον κάθε μήνα) δεν συμπίπτει με τις ρυθμισμένες από το νόμο περιόδους εκπτώσεων. Η Ιταλία δεν συμφωνεί με την κάλυψη των τιμών των εκπτώσεων από τον ΕνΔΤΚ. Η θέση αυτή της Ιταλίας δύναται να θεωρηθεί ως πολιτική της ιταλικής Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας.

Όταν το Λουξεμβούργο εισήγαγε για πρώτη φορά μειωμένες τιμές στον οικείο ΕνΔΤΚ, τον Ιανουάριο του 1999, ο ετήσιος ρυθμός μεταβολής επηρεάστηκε σημαντικά λόγω των χειμερινών εκπτώσεων του Ιανουαρίου. Το φαινόμενο αυτό επανεμφανίστηκε τον Ιούλιο του 1999 λόγω των θερινών εκπτώσεων. Για το λόγο αυτό, η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ συμφώνησε να επανεξετάζει με κατάλληλο τρόπο τις σειρές του δείκτη για μια περίοδο δώδεκα μηνών πριν από την πραγματική ημερομηνία της πρώτης εισαγωγής των μειωμένων τιμών στον ΕνΔΤΚ, εφόσον τα τρέχοντα ετήσια ποσοστά επηρεάζονται περισσότερο από το ένα δέκατο της ποσοστιαίας μονάδας.

Λόγω της αποτυχίας των κατευθυντήριων γραμμών για τις μειώσεις τιμών, υποβλήθηκε νέος κανονισμός στην ΕΣΠ, ο οποίος αναμένεται να τεθεί σε ισχύ το Δεκέμβριο του 2000 και να αρχίσει να παράγει αποτελέσματα από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001 ή του Ιανουαρίου του 2002.

γ) Χρόνος εισαγωγής των τιμών αγοραστή στον ΕνΔΤΚ

Υπάρχει σημαντικό περιθώριο για διαδικαστικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς το χρόνο εισαγωγής των τιμών αγοραστή στον ΕνΔΤΚ. Οι επιπτώσεις των διαφορών αυτών είναι ιδιαιτέρως ορατές στο θέμα της αντιμετώπισης των προϊόντων, καθώς προκύπτει μια σημαντική χρονική διαφορά μεταξύ του χρόνου αγοράς, πληρωμής ή παράδοσης και του χρόνου κατανάλωσης.

Ήδη καταρτίζεται κανονισμός που στοχεύει στην εναρμόνιση των τρεχουσών πρακτικών και στη βελτίωση της συγκρισιμότητας και της αξιοπιστίας του ΕνΔΤΚ. Αναμένεται ότι θα διευκολυνθεί η ερμηνεία των μεταβολών του δείκτη που οφείλονται στους επηρεαζόμενους υποδείκτες.

Το σχέδιο κανονισμού χρησιμοποίησε ως εννοιολογικό πυρήνα το Ευρωπαϊκό Σύστημα Λογαριασμών του 1995 (ΕΣΛ 95), συνάδει δε με τους ορισμούς του ΕΣΛ 95 στο βαθμό που οι τελευταίοι είναι σύμφωνοι με τους σκοπούς του ΕνΔΤΚ. Ειδικότερα, το ΕΣΛ 95 αναφέρει ότι τα αγαθά και οι υπηρεσίες πρέπει σε γενικές γραμμές να καταγράφονται όταν δημιουργούνται οι οφειλές, δηλαδή όταν ο

αγοραστής αναλαμβάνει υποχρέωση έναντι του πωλητή. Αυτό σημαίνει, σε σχέση με τους σκοπούς του ΕνΔΤΚ, ότι οι τιμές των αγαθών θα εισαχθούν στον ΕνΔΤΚ το μήνα κατά τον οποίο παρατηρήθηκαν και ότι οι τιμές των υπηρεσιών θα εισαχθούν στον ΕνΔΤΚ το μήνα κατά τον οποίο ενδέχεται να αρχίσει η κατανάλωση της υπηρεσίας στις παρατηρηθείσες τιμές. Για την εφαρμογή του σχεδίου κανονισμού παρατίθενται παραδείγματα σε συνημμένη επεξηγηματική σημείωση.

Οι διατάξεις του εν λόγω σχεδίου κανονισμού προτείνεται να εφαρμοστούν από τα κράτη μέλη το Δεκέμβριο του 2000 και να παράγουν αποτελέσματα από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001.

δ) Πολιτική αναθεωρήσεων

Όπως αναφέρεται στην παράγραφο 5.8.1, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις αναθεωρήσεις τελούν υπό συζήτηση. Λαμβάνοντας υπόψη το σημαντικό αριθμό των συνεχών μεθοδολογικών μεταβολών στον υπολογισμό του ΕνΔΤΚ, οι οποίες οφείλονται κυρίως στην πολυπλοκότητα και τη σημασία των προς εξέταση θεμάτων, τη βαθμιδωτή προσέγγιση της εναρμόνισης, τη διάρκεια της διαδικασίας εναρμόνισης και το γεγονός ότι σε ορισμένες περιπτώσεις δεν εφαρμόζουν όλα τα κράτη μέλη τις συμφωνημένες δέσμες κανόνων, υπάρχει ευρεία συναίνεση στο πλαίσιο της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ ως προς την ανάγκη συμπλήρωσης και μετατροπής των υφιστάμενων κανόνων σε δεσμευτικό κανονισμό της Επιτροπής. Η θέσπιση ενός τέτοιου κανονισμού προβλέπεται το 2001.

6.5. Συνοχή

6.5.1. Ταξινόμηση

Η προσαρμογή της ταξινόμησης της ατομικής κατανάλωσης με βάση το σκοπό στις ανάγκες των ΕνΔΤΚ (COICOP/ΕνΔΤΚ)⁹ βασίζεται στην τελική έκδοση της ταξινόμησης COICOP του Οκτωβρίου του 1998, που θεσπίστηκε από τον ΟΟΣΑ κατόπιν διαβούλευσης με την Eurostat, την UNSD και τις Εθνικές Στατιστικές Υπηρεσίες των χωρών μελών του. Η ταξινόμηση COICOP παρέχει μια παγκόσμια ταξινόμηση κοινή για αρκετούς στατιστικούς τομείς, όπως οι ΕνΔΤΚ, οι ΔΤΚ, οι ισοτιμίες αγοραστικής δύναμης, οι έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών και οι εθνικοί λογαριασμοί. Η επέκταση της κάλυψης του ΕνΔΤΚ από το δείκτη του Ιανουαρίου 2000 προσέφερε μια εξαιρετική ευκαιρία για την αναπροσαρμογή της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ βάσει της τελευταίας έκδοσης της τυποποιημένης ταξινόμησης COICOP. Η ταξινόμηση COICOP/ΕνΔΤΚ είναι, πάντως, ένα αυτοτελές παράγωγο που θέσπισε το κοινοτικό δίκαιο και δεν είναι δυνατόν να υποτεθεί ότι θα αναπροσαρμόζεται αυτομάτως σε κάθε μελλοντική αναθεώρηση της ταξινόμησης COICOP. Πρέπει να τονιστεί ότι οι αναπροσαρμογές της ταξινόμησης επηρεάζουν συνήθως τους υποδείκτες και τους συντελεστές στάθμισης των δεικτών. Στο βαθμό που οι υποδείκτες συγκεντρώνονται ή καθορίζονται εκ νέου, τέτοιες αναπροσαρμογές απαιτούν δαπανηρές αναθεωρήσεις των ιστορικών δεδομένων.

⁹ Βλέπε τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1749/1999 της Επιτροπής (ΕΕ L 214 της 13.8.1999, σ. 1).

6.5.2. Ορισμοί συνεπείς με τους εθνικούς λογαριασμούς (ΕΛ)

Η έννοια της ΤΝΚΔΝ δεν καθορίζει μόνο την κάλυψη, τις τιμές και τους συντελεστές στάθμισης του ΕνΔΤΚ, αλλά καθιερώνει επιπλέον ένα συνεκτικό δεσμό μεταξύ των ΕνΔΤΚ και του ΕΣΛ 95, ο οποίος είναι ιδιαίτερα χρήσιμος στους αναλυτές και τους φορείς χάραξης πολιτικών στο εσωτερικό και στο εξωτερικό της ΕΕ.

Το γεγονός αυτό σημαίνει επίσης ότι οι παράγωγοι ορισμοί για τον ΕνΔΤΚ είναι συνεπείς με το ΕΣΛ 95 στο βαθμό που το τελευταίο συνάδει με τους σκοπούς του ΕνΔΤΚ.

Οι κυριότερες αποκλίσεις από τους ορισμούς του ΕΣΛ 95 είναι οι εξής:

- ο ΕνΔΤΚ καλύπτει μόνο το μέρος της ΤΚΔΝ που σχετίζεται με τη μέτρηση του πληθωρισμού. Πρόκειται μόνο για το μέρος που αφορά τις πραγματικές χρηματοπιστωτικές συναλλαγές, δηλαδή την ΤΝΚΔΝ. Κατά συνέπεια, οι τεκμαρτές δαπάνες, συγκεκριμένα δε τα τεκμαρτά μισθώματα για τις δαπάνες στέγασης σε περίπτωση ιδιοκατοίκησης, εξαιρούνται από τον ΕνΔΤΚ.
- η κάλυψη του ΕνΔΤΚ εξαιρεί, για διάφορους λόγους, την ασφάλιση ζωής, τις ναρκωτικές ουσίες, τα τυχερά παιχνίδια, την πορνεία και τις εμμέσως μετρούμενες υπηρεσίες χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης (ΕΜΥΧΔ).
- τόσο στους ΕνΔΤΚ όσο και στο ΕΣΛ 95 οι ποσότητες αποτιμώνται γενικά σε τιμές αγοραστή, σύμφωνα με την αρχή της κτήσης. Ωστόσο, η δαπάνη για υπηρεσίες στο ΕΣΛ 95 καταγράφεται όταν ολοκληρωθεί η προσφορά της υπηρεσίας, ενώ οι τιμές των υπηρεσιών καταγράφονται στον ΕνΔΤΚ το μήνα κατά τον οποίο ενδέχεται να αρχίσει η κατανάλωση στις παρατηρηθείσες τιμές. Πρέπει να τονιστεί ότι κάθε μήνα στους δείκτες τιμών τύπου Laspeyres η βασική περίοδος ή η περίοδος αναφοράς για το καλάθι αποτιμάται σε τιμές του τρέχοντος μηνός.

6.6. Επικαιρότητα και ακρίβεια

Ο ΔΤΚΝΕ είναι ένα βασικό στατιστικό μέσο που ενημερώνει για τη νομισματική πολιτική στη ζώνη του ευρώ και χρησιμοποιείται ευρέως από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους οικονομικούς και τους χρηματοπιστωτικούς αναλυτές. Η επικαιρότητα της δημοσίευσης των ΕνΔΤΚ αποτελούσε από την εφαρμογή των πρώτων κιόλας ΕνΔΤΚ καίριο θέμα για την ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ. Ο στόχος ήταν η μείωση των προθεσμιών δημοσιοποίησης σε 15 περίπου ημερολογιακές ημέρες μετά το τέλος του μήνα αναφοράς. Η προθεσμία για τη δημοσιοποίηση των μηνιαίων δεδομένων είχε αρχικώς οριστεί από τον κανονισμό-πλαίσιο κατά μέσο όρο σε 36 περίπου ημερολογιακές ημέρες από το τέλος του μήνα αναφοράς.

Ήδη το 1998 τα κράτη μέλη συμφώνησαν να μειώσουν την προθεσμία για τη μηνιαία διαβίβαση των δεδομένων στην Eurostat από 30 σε 25 ημέρες. Ταυτόχροτως, η Eurostat συμφώνησε να μειώσει τη δική της προθεσμία δημοσιοποίησης από πέντε σε τέσσερις εργάσιμες ημέρες. Οι μειώσεις αυτές εφαρμόστηκαν προοδευτικά κατά το πρώτο ήμισυ του 1998.

Το Συμβούλιο της ΕΕ ενέκρινε στις 18 Ιανουαρίου 1999 μια έκθεση της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής για τις στατιστικές απαιτήσεις του τρίτου σταδίου της ΕΝΕ. Η εν λόγω έκθεση επέστησε ιδιαίτερα την προσοχή στην επικαιρότητα της

δημοσίευσης των στατιστικών δεδομένων για τη ζώνη του ευρώ σε προκαθορισμένες ημερομηνίες δημοσιοποίησης.

Για το πρώτο ήμισυ του 1999, οι προθεσμίες δημοσιοποίησης μειώθηκαν μεταξύ της 19^{ης} και της 22^{ης} ημέρας και για το δεύτερο ήμισυ του έτους μειώθηκαν περαιτέρω μεταξύ της 16^{ης} και της 18^{ης} ημέρας μετά τη λήξη του μήνα αναφοράς.

Για το έτος 2000, η προθεσμία διαβίβασης του ΕνΔΤΚ ορίστηκε μεταξύ της 13^{ης} και της 15^{ης} ημέρας μετά τη λήξη του μήνα αναφοράς. Για την ίδια περίοδο, η Eurostat συμφώνησε να μειώσει τη δική της προθεσμία δημοσίευσης από πέντε σε δύο εργάσιμες ημέρες. Ως εκ τούτου, για τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2000 ελήφθησαν μέτρα σχετικά με τον αποκαλούμενο "ιό της χιλιετίας", την άσκηση αναπροσαρμογής των τυποποιημένων συντελεστών στάθμισης και την εφαρμογή της εκτεταμένης κάλυψης με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου 2000.

Εκτός από τις εξαιρέσεις αυτές, οι εν λόγω ενέργειες κατέληξαν σε ένα χρονοδιάγραμμα δημοσίευσης για το έτος 2000 με ημερομηνίες δημοσιοποίησης μεταξύ της 17^{ης} και της 19^{ης} ημέρας μετά τη λήξη του μήνα αναφοράς. Εάν κανείς επιθυμεί να προβεί σε συγκρίσεις, ο ΔΤΚ των ΗΠΑ δημοσιεύεται μεταξύ της 16^{ης} και της 19^{ης} ημέρας του μήνα κατά την ίδια περίοδο.

Με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Απριλίου 1998 και για πρώτη φορά στην ιστορία της Eurostat, οι ημερομηνίες δημοσιοποίησης του ΕνΔΤΚ ανακοινώνονται τρεις μήνες νωρίτερα και τηρούνται κανονικά. Η εντυπωσιακή αύξηση της επικαιρότητας βασίζεται σε προηγούμενη συμφωνία κατόπιν διαπραγματεύσεων και είναι αποτέλεσμα των κοινών προσπάθειών της Eurostat και των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών. Πρέπει να σημειωθεί ότι δεν θα είχε επιτευχθεί απολύτως τίποτε χωρίς τις συνειδητές προσπάθειες που κατέβαλαν όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Οι προθεσμίες που έχουν οριστεί για το 2000 και το 2001 είναι οι καλύτερες δυνατές που θα μπορούσαν να επιτευχθούν χωρίς να έχει προηγηθεί η εναρμόνιση των περιόδων συλλογής τιμών στα κράτη μέλη. Βάσει της κτηθείσας εμπειρίας κατά τα τρία προηγούμενα έτη, οι ημερομηνίες διαβίβασης και δημοσιοποίησης για τα επόμενα έτη οφείλουν, κατόπιν συμφωνίας της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ, να στοχεύουν στα εξής:

- Ως προθεσμία διαβίβασης για το δείκτη του Δεκεμβρίου ορίζεται η πρώτη εργάσιμη ημέρα της Eurostat μετά τη 17^η Ιανουαρίου και ως ημερομηνία δημοσίευσης η τρίτη εργάσιμη ημέρα της Eurostat μετά την εν λόγω ημερομηνία.
- Όσον αφορά το δείκτη του Ιανουαρίου, ως ημερομηνία δημοσίευσης ορίζεται η τελευταία εργάσιμη ημέρα της Eurostat κατά το μήνα Φεβρουάριο και ως προθεσμία διαβίβασης ορίζεται η τέταρτη εργάσιμη ημέρα πριν από την ημερομηνία δημοσίευσης (έτσι ο δείκτης του Ιανουαρίου δημοσιεύεται την τελευταία εργάσιμη ημέρα του Φεβρουαρίου).
- Ως προθεσμία διαβίβασης για όλους τους άλλους μήνες ορίζεται η πρώτη εργάσιμη ημέρα της Eurostat μετά τη 13^η ημέρα και ως ημερομηνία δημοσίευσης η τρίτη εργάσιμη ημέρα της Eurostat μετά την εν λόγω ημερομηνία.

Προκειμένου να τηρούνται οι προθεσμίες, αρκετά κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Eurostat προσωρινά δεδομένα. Η πρακτική αυτή ενδέχεται να συνεχιστεί εάν δεν έχει αντίκτυπο στον ΔΤΚΝΕ. Τα τελικά εθνικά δεδομένα πρέπει να δημοσιεύονται μαζί με το δείκτη του επόμενου μήνα.

Σε περίπτωση έλλειψης δεδομένων (όταν ένα κράτος μέλος δεν κατορθώσει να τηρήσει κάποια προθεσμία), η Eurostat δημοσιεύει εκτιμήσεις για τα συγκεντρωτικά μεγέθη της ΕΝΕ, της ΕΕ και του ΕΟΧ. Οι εκτιμήσεις που αφορούν μεμονωμένα κράτη μέλη δεν δημοσιεύονται αυτούσιες.

Μακροπρόθεσμα, τα κράτη μέλη (και η Eurostat) πρέπει να καταβάλουν προσπάθειες για τη μείωση των προσωρινών δεδομένων στις μηνιαίες δημοσιοποιήσεις καθώς και της παροχής αξιόπιστων εκτιμήσεων μία ή δύο ημέρες πριν από τις ημερομηνίες δημοσιοποίησης.

6.7. Δυνατότητα πρόσβασης και σαφήνεια

Η ταυτόχρονη δημοσιοποίηση του ΔΤΚΝΕ, του ΕυρΔΤΚ, του ΔΤΚΕΟΧ και των ΕνΔΤΚ σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και η σχετική ενημέρωση της ιστοσελίδας της Eurostat πραγματοποιούνται το μεσημέρι (Ωρα Κεντρικής Ευρώπης) της προαναγγελθείσας συγκεκριμένης ημερομηνίας.

Τα δεδομένα που αφορούν το δείκτη τιμών καταναλωτή διατίθενται μέσω της βάσης δεδομένων NewCronos (Theme 2 — Domain 'Price' — <http://europa.eu.int/comm/eurostat>) της Eurostat. Ειδικότερα, διατίθενται τα ακόλουθα δεδομένα: εναρμονισμένοι μηνιαίοι, ετήσιοι και ετήσιοι μέσοι δείκτες και ποσοστά πληθωρισμού για την ΕΝΕ, την ΕΕ, τον ΕΟΧ και για κάθε κράτος μέλος τους ανά κατηγορίες της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ και μαζί με τους αντίστοιχους συντελεστές στάθμισης. Οι ΕνΔΤΚ στη βάση δεδομένων NewCronos τεκμηριώνονται με συνοδευτικά δεδομένα, σύμφωνα με τα ειδικά πρότυπα μετάδοσης δεδομένων (SDDS) του ΔΝΤ.

Ορισμένες μηνιαίες και ετήσιες σειρές δημοσιεύονται επίσης στο μηνιαίο "Δελτίο Τύπου" για τον ΕνΔΤΚ και στη μηνιαία έκδοση "Statistics in Focus — Economy and Finance — Theme 2", η οποία περιλαμβάνει τους ετήσιους ρυθμούς πληθωρισμού βάσει του δινήφιου επιπέδου της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ.

Επιπλέον, η ιστοσελίδα για τους δείκτες ευρώ στην ηλεκτρονική σελίδα της Eurostat περιλαμβάνει τα θεματικά ποσοστά μεταβολής.

Σε μεγάλο βαθμό οι ΕνΔΤΚ καταρτίζονται βάσει της θεσμοθετημένης μεθόδου. Οι νομοθετικές πράξεις για τον ΕνΔΤΚ προσφέρουν μια εξαιρετική, αν και ιδιαίτερος πυκνή, τεκμηρίωση για τα εναρμονισμένα πρότυπα και την επιχειρηματολογία στην οποία βασίζονται.

Οι νομικές πράξεις που παρατίθενται στο παράρτημα της παρούσας έκθεσης δημοσιεύονται επίσης στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (για περισσότερες πληροφορίες, παρακαλείσθε να επικοινωνείτε με την ηλεκτρονική διεύθυνση Celex@opoce.cec.be).

Τεχνικές σημειώσεις για τους ΕνΔΤΚ έχουν δημοσιευθεί στα ακόλουθα δελτία Τύπου και υπομνήματα της Eurostat:

- Δελτίο Τύπου της Eurostat αριθ. 21/97 της 5^{ης} Μαρτίου 1997, ‘Harmonizing the way EU measures inflation’.
- Υπόμνημα της Eurostat αριθ. 8/98 της 4^{ης} Μαΐου 1998, ‘New Monetary Union Index of Consumer prices (MUICP)’.
- Υπόμνημα της Eurostat αριθ. 2/2000 της 18^{ης} Φεβρουαρίου 2000, ‘Extended Coverage and Earlier Release Dates’.

Περισσότερες πληροφορίες παρέχονται στην πρώτη Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εναρμόνιση των δεικτών τιμών καταναλωτή, COM(1998)104 τελικό, αριθμός καταλόγου CB-CO-98-133-EL-C. Η έκθεση διατίθεται στις 11 γλώσσες της ΕΕ μέσω του δικτύου Data Shop της Eurostat ή των αντιπροσώπων πωλήσεων της Επιτροπής. Ο πλήρης κατάλογος των νομοθετικών πράξεων που αφορούν τον ΕνΔΤΚ περιλαμβάνεται στο παράρτημα Ι της παρούσας έκθεσης.

Πληροφορίες για τους κανόνες στρογγυλοποίησης και τους μαθηματικούς τύπους υπολογισμού των συγκεντρωτικών μεγεθών του ευρωπαϊκού ΕνΔΤΚ διατίθενται κατόπιν παραγγελίας μέσω του δικτύου Data Shop της Eurostat.

Ορισμένα κράτη μέλη έχουν δημοσιεύσει εγχειρίδια για τους οικείους ΔΤΚ ή ΕνΔΤΚ, τα οποία παρέχουν μια συνολική εικόνα των μεθόδων που χρησιμοποιούνται στις χώρες αυτές. Μέχρι στιγμής, έχουν περιέλθει στη γνώση της Eurostat τα ακόλουθα εγχειρίδια που δημοσιεύθηκαν μετά την έναρξη του έργου εναρμόνισης το 1993:

- Φινλανδία: ‘The consumer price index 1995=100, Handbook for users’, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Φινλανδίας, Οκτώβριος 1998
- Γαλλία: ‘Pour comprendre l'indice des prix’, Εθνική Υπηρεσία Στατιστικής και Οικονομικών Μελετών (INSEE), έκδοση 1998
- Ηνωμένο Βασίλειο: ‘The Retail Prices Index, Technical Manual’, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ONS), 1998
- Ισπανία: ‘Indice de precios de Consumo Base 1992. Metodologia.’, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία, Μαδρίτη, Ιανουάριος 1994
- Νορβηγία: ‘Konsumprisindeksen (Ο δείκτης τιμών καταναλωτή). Rapport 91/8.’, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Νορβηγίας, 1991
- Ελλάδα: “Αναπροσαρμοσμένος δείκτης τιμών καταναλωτή”, Έτος βάσης 1994=100,0’, Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος, 1998.
- Βέλγιο: ‘L' indice des prix à la Consommation, Base 1996’, Υπουργείο Οικονομικών Υποθέσεων, Διεύθυνση Εμπορικής Πολιτικής, Τμήμα Δείκτη, Αριθμός κατάθεσης πνευματικών δικαιωμάτων: D/1999/2295/20

7. ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ ΕΝΔΤΚ

7.1. Παρακολούθηση της συμμόρφωσης

Μια καθοδηγητική αρχή της στρατηγικής παρακολούθησης της συμμόρφωσης είναι η ένταξη του ελέγχου της ποιότητας και της εγγύησης της ποιότητας στο ευρύτερο πλαίσιο της συνολικής ποιότητας του ΕνΔΤΚ.

Η διεργασία εναρμόνισης μπορεί κάλλιστα να περιγραφεί ως μια συνεχής διαδικασία σταδιακών βελτιώσεων της ποιότητας του ΕνΔΤΚ. Ο στόχος των νομικών και άλλων απαιτήσεων που έχουν θεσπιστεί κατά την εν λόγω διαδικασία δεν είναι η παροχή πλήρων οδηγιών για τον υπολογισμό ενός ΕνΔΤΚ. Αντίθετα, ο στόχος είναι η καθιέρωση κοινών κανόνων για την επεξεργασία των σημείων της κατάρτισης ενός ΔΤΚ που έχουν οδηγήσει κυρίως στη μη συγκρισιμότητα των εθνικών ΔΤΚ. Όσον αφορά τους άλλους τομείς, οι ΕνΔΚΤ βασίζονται ακόμη στις πρακτικές που ισχύουν στα κράτη μέλη σχετικά με τους ΔΤΚ.

Τα κύρια συστατικά στοιχεία που αφορούν την οργάνωση της παρακολούθησης της συμμόρφωσης από την Eurostat μπορούν να θεωρηθούν ως μια κυκλική διαδικασία συνεχούς βελτίωσης:

- Προσδιορισμός των καίριων στόχων ποιότητας βάσει των υφιστάμενων νομικών κανόνων, συμφωνιών, απαιτήσεων χρηστών και προτύπων ποιότητας των ΔΤΚ στο ενδιαφερόμενο κράτος (αρχικό σχέδιο),
- Επανεξέταση των απαιτήσεων και παρακολούθηση της συμμόρφωσης (δράση για έλεγχο του αρχικού σχεδίου),
- Αξιολόγηση της συμμόρφωσης και της απόδοσης (εξέταση των επιπλέον ενεργειών που πρέπει να υλοποιηθούν),
- Κοινή ανάπτυξη βελτιωμένης μεθόδου και πρακτικής (συμπεράσματα όσον αφορά τις ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν),
- Προσδιορισμός νέων ή βελτιωμένων στόχων ποιότητας βάσει των νέων εξελίξεων όσον αφορά τους νομικούς κανόνες, τις συμφωνίες και τις απαιτήσεις των χρηστών (νέο σχέδιο βασισμένο στην ανατροφοδότηση από χρήστες και παραγωγούς),
- Περαιτέρω παρακολούθηση (επανάληψη του κύκλου).

Οι διορθωτικές ενέργειες που αφορούν την προσέγγιση αυτή μπορούν να είναι δύο ειδών: πρώτον, διορθωτικές ενέργειες για παρεκκλίσεις από τα υφιστάμενα και ήδη πλήρως καθορισμένα πρότυπα και, δεύτερον, διορθωτικές ενέργειες που απαιτούν ανάπτυξη και εφαρμογή πρόσθετων προτύπων και, κατά πάσα πιθανότητα, νέας νομοθεσίας.

Η οικονομική αποδοτικότητα της διαδικασίας παρακολούθησης είναι πρωταρχικής σημασίας και θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την ελαχιστοποίηση της επιβάρυνσης των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών. Εξετάζεται η εφαρμογή μιας διαδοχικής διαδικασίας, στο πλαίσιο της οποίας θα διενεργούνται διεξοδικοί έλεγχοι μόνον όταν οι αρχικοί έλεγχοι καταδεικνύουν ότι υπάρχει λόγος ανησυχίας. Η

ποιότητα των δεικτών και η διαδικασία εναρμόνισης προάγονται περισσότερο με τη χρήση ορθώς σχεδιασμένων στατιστικών δεδομένων και ερευνητικών αποτελεσμάτων ελέγχου της ποιότητας, μέτρων απόδοσης και ερευνών των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών υπό την αιγίδα της Eurostat, με σκοπό τον εντοπισμό των πιθανών πηγών μεροληψίας ή μη συγκρισιμότητας και των τρόπων εξάλειψής τους.

Η Eurostat έχει διοργανώσει δύο κύκλους αξιολόγησης της συμμόρφωσης. Η πρώτη αξιολόγηση βασιζόταν κυρίως στις πληροφορίες που είχαν παρασχεθεί για τη σύνταξη της πρώτης έκθεσης προς το Συμβούλιο. Ο δεύτερος έλεγχος αξιολόγησης πραγματοποιήθηκε στα τέλη του 1998. Κατά το 1998 πραγματοποιήθηκαν δύο πειραματικές επιθεωρήσεις συμμόρφωσης. Επιπλέον, η Eurostat άρχισε ελέγχους για τη συμμόρφωση των κρατών μελών με σκοπό την αξιολόγησή της στην παρούσα έκθεση αποστέλλοντας ένα "ερωτηματολόγιο παρακολούθησης της συμμόρφωσης" (ΕΠΣ) στα κράτη μέλη το 1999.

Εάν οι αρχικοί έλεγχοι που διενεργούνται με τα διαθέσιμα από το ερωτηματολόγιο δεδομένα καταδεικνύουν ότι υφίσταται λόγος ανησυχίας, το πρόβλημα θα παρακολουθείται σε διμερή βάση. Σε ορισμένες περιπτώσεις κατέστη ήδη σαφές ότι το υπάρχον ελάχιστο πρότυπο δεν ήταν επαρκές, καθώς επιδέχεται πολλαπλών ερμηνειών, ενδεχομένως μη συγκρίσιμων, όπως π.χ. το ελάχιστο πρότυπο για τα νέα σημαντικά αγαθά και υπηρεσίες. Η διατύπωση των εν λόγω ελάχιστων προτύπων θα επανεξεταστεί και θα βελτιωθεί.

Το Μάιο του 1999, στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας 'Qualitat', η Eurostat υπέβαλε για επίσημη γνωμοδότηση στην ΕΣΠ ένα πλαίσιο στρατηγικής για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης σε μια προοπτική συνολικής ποιότητας (ΠΣΠ). Η Eurostat συμφώνησε ότι για να καταστεί λειτουργική η εξεταζόμενη προοπτική συνολικής ποιότητας πρέπει να συντονιστεί με τα υφιστάμενα στοιχεία εγγύησης της ποιότητας του ΔΤΚ, όπως εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Τα μέλη της ΕΣΠ κλήθηκαν να εγγυηθούν ότι το έργο βελτίωσης της ποιότητας των ΔΤΚ/ΕνΔΤΚ σε εθνικό επίπεδο θα συμβαδίζει με τη συνολική προσέγγιση της ποιότητας όπως παρουσιάστηκε στο εν λόγω πλαίσιο στρατηγικής.

Η ΕΣΠ αναγνώρισε τη σημασία της εγγύησης της ποιότητας του ΕνΔΤΚ ενώ αρκετές αντιπροσωπείες εξέφρασαν τις ανησυχίες τους για τις επιπτώσεις της προσέγγισης τύπου ΠΣΠ στους πόρους. Το τελικό συμπέρασμα ήταν ότι η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ πρέπει να συζητήσει τον τρόπο περαιτέρω εφαρμογής της στρατηγικής για την ποιότητα στο πλαίσιο μιας σταδιακής προσέγγισης. Η ομάδα εργασίας πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα που προέκυψαν κατά τη συζήτηση, όπως η ανάγκη για συγκριτικά στοιχεία τεκμηρίωσης, η αύξηση της κάλυψης, οι πρακτικές που εφαρμόζονται επί του παρόντος από τα κράτη μέλη όσον αφορά το έργο βελτίωσης της ποιότητας, η οικονομική αποδοτικότητα ή η επιβάρυνση των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών. Ζητήθηκε επίσης από την ομάδα εργασίας να συζητήσει εναλλακτικές προτάσεις για τη διασφάλιση της ποιότητας του ΕνΔΤΚ.

Μολονότι η παρακολούθηση της συμμόρφωσης εξακολουθεί να αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για τον ΕνΔΤΚ και έχουν επενδυθεί σημαντικοί πόροι στον έλεγχο της ποιότητας των ΕνΔΤΚ, οι προτεραιότητες που ανακύπτουν σε συνδυασμό με τη μείωση των πόρων της Eurostat και των Εθνικών Στατιστικών Υπηρεσιών επιβραδύνουν την πρόοδο σχετικά με το θέμα της εφαρμογής επίσημων προτύπων εγγύησης της ποιότητας. Πρέπει να σημειωθεί ότι η Eurostat δεν ήταν σε θέση να

υποβάλει στη συνεδρίαση της ΕΣΠ το Μάιο 2000 τη νέα ενημερωμένη πρότασή της, όπως προβλεπόταν.

7.2. Συμβουλευτικός φορέας

Την άνοιξη 1999, η Eurostat πρότεινε στην ΕΣΠ τη σύσταση ενός συμβουλευτικού φορέα για τους ΕνΔΤΚ σύμφωνα με την κοινή πρακτική των κρατών μελών, στο πλαίσιο της οποίας την επίβλεψη των εθνικών ΔΤΚ αναλαμβάνουν συνήθως εθνικές συμβουλευτικές επιτροπές. Οι εν λόγω εθνικές επιτροπές των διαφόρων κρατών μελών ενδέχεται να διαφέρουν μεταξύ τους· ωστόσο, κοινή τους φιλοδοξία είναι η προαγωγή της διαφάνειας και της ανεξαρτησίας.

Ο κύριος στόχος ήταν η διασφάλιση της ολοκλήρωσης και της κοινής αποδοχής των εναρμονισμένων δεικτών στο πλαίσιο της διαχείρισης της νομισματικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ από το ΕΣΚΤ και την ΕΚΤ. Η στρατηγική που προτάθηκε ήταν δυναμική (προτάθηκε δηλαδή να οριστεί ένας ανεξάρτητος φορέας για την παροχή συμβουλών προς την Eurostat σε θέματα που σχετίζονται με τους εναρμονισμένους δείκτες). Σύμφωνα με την Eurostat, μπορούν να καταβληθούν σημαντικές προσπάθειες για την ενίσχυση της διαφάνειας. Ο συμβουλευτικός φορέας μπορεί να συμβάλει στη διασφάλιση της γενικής αποδοχής και της αξιοπιστίας των ΕνΔΤΚ.

Τα περισσότερα μέλη της ΕΣΠ συμφώνησαν ότι ο μοναδικός στόχος της ΕΝΕ απαιτεί την υιοθέτηση μιας στρατηγικής για τη διασφάλιση υψηλού βαθμού ολοκλήρωσης και αποδοχής από το κοινό των εναρμονισμένων δεικτών. Ωστόσο, διατυπώθηκαν διαφορετικές απόψεις ως προς τον βέλτιστο τρόπο επίτευξης των εν λόγω σκοπών. Η πρόταση για το συμβουλευτικό φορέα δεν έτυχε σημαντικής υποστήριξης. Το κύριο επιχείρημα ήταν ότι η ύπαρξη ενός τέτοιου οργάνου ενδέχεται να προκαλέσει επικάλυψη των αντικειμένων εργασίας και διάσπαση απόψεων όσον αφορά την υφιστάμενη θεσμική διάρθρωση. Τέτοιες συγκρούσεις ενδέχεται να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην αξιοπιστία των εναρμονισμένων δεικτών.

Η πλειοψηφία της ΕΣΠ τάχθηκε υπέρ της ενίσχυσης και της παγίωσης της αξιοπιστίας του ΕνΔΤΚ μέσω του συνδυασμού των προσεγγίσεων. Αναφέρθηκαν οι ακόλουθες επιλογές: ενίσχυση των υφιστάμενων φορέων, όπως η ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ, συμμετοχή της Ευρωπαϊκής Συμβουλευτικής Επιτροπής Στατιστικής Πληροφόρησης στον Οικονομικό και Κοινωνικό Τομέα (CEIES), βελτίωση της διαφάνειας μέσω της ανάπτυξης συνοδευτικών δεδομένων, σύνταξη ενός σχεδίου εγχειριδίου, δημιουργία ιστοσελίδας και οργάνωση ειδικών σεμιναρίων και συνεδρίων.

Κατόπιν αιτήματος της ΕΣΠ, η CEIES προέβη στη σύσταση ομάδας μελέτης για τη διερεύνηση των τρόπων με τους οποίους η CEIES δύναται να συνδράμει την Eurostat στο θέμα αυτό. Οι συστάσεις της ομάδας μελέτης θα υποβληθούν στη συνεδρίαση της CEIES που αναμένεται να πραγματοποιηθεί το Σεπτέμβριο του 2000.

8. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΤΗΣ ΕΕ

8.1. Εισαγωγή

Βάσει της διαδικασίας του "κοινοτικού κεκτημένου" οι υποψήφιες χώρες (ΥΧ) είναι υποχρεωμένες — κατά την προσχώρησή τους στην ΕΕ — να καταρτίζουν και να δημοσιοποιούν μηνιαίους ΕνΔΤΚ σύμφωνα με τα καθορισμένα πρότυπα.

Η διαδικασία εναρμόνισης των ΔΤΚ στις υποψήφιες χώρες άρχισε το φθινόπωρο του 1997, όταν κατέστη σαφές ότι για την προετοιμασία των διαπραγματεύσεων διεύρυνσης ήταν απαραίτητη η ύπαρξη συγκρίσιμων δεδομένων για τις υποψήφιες χώρες. Από τις αρχές του 1998, οι υποψήφιες χώρες συμμετέχουν τακτικά στις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας για τον ΕνΔΤΚ ως παρατηρητές, καθώς και στις ειδικές διαδοχικές συνεδριάσεις που πραγματοποιεί η Eurostat για τη συζήτηση των ειδικών θεμάτων που σχετίζονται με την εφαρμογή των ΕνΔΤΚ στις υποψήφιες χώρες.

Η Eurostat απέστειλε στις υποψήφιες χώρες δύο λεπτομερή ερωτηματολόγια κατά τα έτη 1997 και 1998 προκειμένου να εκτιμήσει το βαθμό στον οποίο οι εφαρμοσθείσες μέθοδοι και πρακτικές προσέγγιζαν τα πρότυπα του ΕνΔΤΚ. Βάσει της διεξοδικής αυτής τελικής απογραφής αναπτύχθηκαν προγράμματα για την εφαρμογή των προτύπων του ΕνΔΤΚ σε κάθε υποψήφια χώρα

8.2. Στρατηγική εφαρμογής

Η προσέγγιση που επελέγη για την εναρμόνιση των δεικτών τιμών καταναλωτή στις υποψήφιες χώρες διαπνεόταν από το έργο της εναρμόνισης της ΕΕ. Περιλαμβάνει τα ακόλουθα τέσσερα στάδια.

Στάδιο 1: Στην περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Δεκεμβρίου 1999 οι υποψήφιες χώρες κατάρτιζαν τους αποκαλούμενους προσεγγιστικούς ΕνΔΤΚ, οι οποίοι ήταν παρόμοιοι με τους προσωρινούς δείκτες που δημοσιεύονταν στην ΕΕ πριν από την εφαρμογή των ΕνΔΤΚ. Πρόκειται κυρίως για εθνικούς ΔΤΚ που υφίστανται κάθε δυνατή διόρθωση όσον αφορά τις διαφορές στην κάλυψη. Οι κύριοι τίτλοι της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ εφαρμόζονται με τη μεγαλύτερη δυνατή πιστότητα. Οι εν λόγω δείκτες είναι περισσότερο συγκρίσιμοι από τους εθνικούς ΔΤΚ και διατίθενται μέσω της βάσης δεδομένων NewCronos της Eurostat.

Στάδιο 2: Οι υποψήφιες χώρες συμφώνησαν να αρχίσουν να καταρτίζουν προσωρινούς ΕνΔΤΚ βασισμένους στην αρχική κάλυψη του ΕνΔΤΚ και στο αντίστοιχο σύνολο προτύπων του ΕνΔΤΚ με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2000. Ο στόχος είναι οι δείκτες αυτοί να είναι συγκρίσιμοι με τους ΕνΔΤΚ που καταρτίζουν τα κράτη μέλη έως το στάδιο της επέκτασης της κάλυψης το Δεκέμβριο του 1999. Όλες οι υποψήφιες χώρες παρέχουν εγκαίρως προσωρινούς ΕνΔΤΚ με το δείκτη του Ιανουαρίου 2000. Οι εν λόγω δείκτες διατίθενται επίσης μέσω της βάσης δεδομένων NewCronos της Eurostat. Ο στόχος της λειτουργίας δεν είναι, πάντως, η επίτευξη αυστηρής συγκρισιμότητας από την πρώτη κιόλας στιγμή, αλλά η σταδιακή βελτίωση με τη δέουσα πρόβλεψη για την ύπαρξη μεταβλητών ταχυτήτων.

Στάδιο 3: Από το Δεκέμβριο του 2000, και με έναρξη ισχύος από το δείκτη του Ιανουαρίου του 2001, οι υποψήφιες χώρες συμφώνησαν να επεκτείνουν την κάλυψη των προσωρινών ΕνΔΤΚ τους και να εφαρμόσουν το αντίστοιχο σύνολο προτύπων του ΕνΔΤΚ όπως ακριβώς θα εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη το Δεκέμβριο του 2000.

Στάδιο 4: Από τον Ιανουάριο του 2002 οι υποψήφιες χώρες θα πρέπει να καταρτίζουν ΕνΔΤΚ συγκρίσιμους με τους αντίστοιχους δείκτες της ΕΕ και να είναι σε θέση να συμβαδίζουν με τις νέες εξελίξεις που σχετίζονται με τον ΕνΔΤΚ.

Πρέπει να αναγνωριστεί ότι, παρά τα προβλήματα και τις δυσκολίες, οι υποψήφιες χώρες κατέβαλαν ουσιαστικές προσπάθειες για την εφαρμογή των προτύπων του ΕνΔΤΚ, η δε πρόοδός τους είναι πολύ μεγαλύτερη από την αρχικώς αναμενόμενη. Οι διαδοχικές συνεδριάσεις με τις υποψήφιες χώρες που ακολούθησαν τις συνεδριάσεις της ομάδας εργασίας για το πρότυπο του ΕνΔΤΚ αποδείχτηκαν αποτελεσματικές και αποδοτικές σε σχέση με τους σκοπούς της εναρμόνισης της μέτρησης του πληθωρισμού στις υποψήφιες χώρες. Η Eurostat εκφράζει την ιδιαίτερη ικανοποίησή της για την ομαλή και διαπνεύμενη από πνεύμα συνεργασίας και αποδέσμευσης από προκαταλήψεις ατμόσφαιρα εργασίας.

8.3. Το σχέδιο Phare

8.3.1. Δοκιμαστικό σχέδιο για τις στατιστικές τιμών

Στο εσωτερικό του προγράμματος-πλαίσιου Phare εφαρμόστηκε ένα σχέδιο με τη συμμετοχή πολλών κρατών για τις στατιστικές τιμών (όπως και για άλλους τομείς της στατιστικής) με στόχο την παροχή οικονομικής στήριξης και τεχνικής βοήθειας για την εφαρμογή του ΕνΔΤΚ στις υποψήφιες χώρες που καλύπτονται από το πρόγραμμα Phare (Βουλγαρία, Εσθονία, Λεττονία, Λιθουανία, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Τσεχική Δημοκρατία). Δεν παρέχεται οικονομική βοήθεια στην Κύπρο, τη Μάλτα και την Τουρκία στο πλαίσιο του σχεδίου Phare.

Το δοκιμαστικό σχέδιο ασχολείται αποκλειστικά με τους διάφορους δυνατούς τρόπους παροχής τεχνογνωσίας σε τεχνικά θέματα:

- Αποστολές παροχής τεχνικής βοήθειας από εμπειρογνώμονες της ΕΕ σε θέματα τιμών
- Συμμετοχή των υποψήφιων χωρών σε ομάδες εργασίας για τον ΕνΔΤΚ και στις ειδικές διαδοχικές συνεδριάσεις
- Οργάνωση εργαστηρίων και σεμιναρίων για ειδικά θέματα που αφορούν τον ΕνΔΤΚ.

Έχουν ήδη επιτευχθεί ποικίλες δράσεις που σχεδιάστηκαν στο πλαίσιο του δοκιμαστικού σχεδίου από την έναρξή του, το Νοέμβριο του 1998. Ο πρώτος κύκλος αποστολών παροχής τεχνικής βοήθειας στις υποψήφιες χώρες πραγματοποιήθηκε στη διάρκεια του 1999, οπότε συμφωνήθηκε η υλοποίηση χρονοδιαγραμμάτων εργασιών για την εφαρμογή του ΕνΔΤΚ με κάθε υποψήφια χώρα ξεχωριστά. Από το Νοέμβριο του 1999, τέσσερις εμπειρογνώμονες σε θέματα στατιστικής τιμών παρέχουν συμβουλές στις υποψήφιες χώρες για ζητήματα πρακτικής εφαρμογής και προσαρμόζουν τις διμερείς συμφωνίες συνεργασίας με τις υποψήφιες χώρες.

Επιπλέον, κατά τα έτη 2000 και 2001 θα οργανωθούν εργαστήρια στο πλαίσιο του δοκιμαστικού σχεδίου Phare για τις στατιστικές τιμών. Τα εν λόγω εργαστήρια στοχεύουν στη βελτίωση των επαφών μεταξύ της Eurostat και των υποψήφιων χωρών καθώς και στην πρακτική εξοικείωση με τις μεθόδους εφαρμογής ιδιαίτερων μεθοδολογικών προσεγγίσεων για την κατάρτιση των δεικτών.

8.3.2. Πρόγραμμα κατάρτισης

Στο πλαίσιο του προγράμματος κατάρτισης του Phare χρηματοδοτείται η απόσπαση υπαλλήλων από τις υποψήφιες χώρες στην ΕΕ για 5,5 μήνες με σκοπό την εξοικείωση των υπαλλήλων των υποψήφιων χωρών με το σχετικό με τον ΕνΔΤΚ έργο της Eurostat. Οι στατιστικολόγοι των υποψήφιων χωρών μπορούν να αποκτήσουν περισσότερες γνώσεις σχετικά με τη διατύπωση λεπτομερών μεθοδολογικών κανόνων και τις διαδικασίες δημιουργίας νομοθετικών πράξεων που θα εφαρμοστούν στο μέλλον από τα κράτη μέλη. Έχουν ήδη πραγματοποιηθεί αποσπάσεις στατιστικολόγων που ειδικεύονται σε θέματα τιμών από τη Ρουμανία, την Τσεχική Δημοκρατία, τη Σλοβακική Δημοκρατία, την Πολωνία και την Ουγγαρία στην Eurostat ενώ σχεδιάζονται και νέες αποσπάσεις.

Αποσπάσεις στατιστικολόγων από τις υποψήφιες χώρες είναι επίσης δυνατόν να πραγματοποιηθούν στις στατιστικές υπηρεσίες των κρατών μελών, στο πλαίσιο των οποίων οι υπάλληλοι των υποψήφιων χωρών μπορούν να αποκτήσουν πρακτικές γνώσεις για τον τρόπο με τον οποίο οι μεθοδολογικοί κανόνες που θεσπίζονται βάσει συγκεκριμένων νομοθετικών πράξεων εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Έχει ήδη πραγματοποιηθεί μια παρόμοια απόσπαση (από τη Λεττονία στη Φινλανδία).

9. ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Η διαδικασία επιτροπολογίας που ακολουθείται για την έγκριση εκτελεστικών μέτρων σχετικά με τους ΕνΔΤΚ, την οποία έχει θεσπίσει ο κανονισμός-πλαίσιο του Συμβουλίου, περιγράφεται στην πρώτη έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο της ΕΕ. Στην περίοδο που καλύπτεται από την παρούσα δεύτερη έκθεση, η Επιτροπή (Eurostat) υποχρεώθηκε να παραπέμψει εκτελεστικά μέτρα στο Συμβούλιο σε τρεις περιπτώσεις, διότι η ΕΣΠ δεν είχε γνωμοδοτήσει επί των προτάσεων της Επιτροπής. Και στις τρεις αυτές περιπτώσεις, το Συμβούλιο αποφάνθηκε εντός της περιόδου των τριών μηνών που προβλέπεται από τη διαδικασία και ενέκρινε κατόπιν συμφωνίας με την Επιτροπή τα ακόλουθα τροποποιημένα εκτελεστικά μέτρα:

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής σχετικά με την κάλυψη των αγαθών και υπηρεσιών του ΕνΔΤΚ,
- Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1688/98 του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής σχετικά με τη γεωγραφική και την πληθυσμιακή κάλυψη του ΕνΔΤΚ,
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 του Συμβουλίου της 8^{ης} Οκτωβρίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των προϊόντων στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας στον ΕνΔΤΚ.

Οι ανωτέρω κανονισμοί σημείωσαν σημαντικές καθυστερήσεις όσον αφορά το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής των σχετικών μέτρων και το συνολικό έργο της εναρμόνισης, από τη μία πλευρά, καθώς και στο πρόβλημα της ευρύτερης συναίνεσης και της καλύτερης κατανόησης των τεχνικώς δύσκολων θεμάτων, τα οποία είναι ουσιώδη για την παγίωση του ΕνΔΤΚ, από την άλλη πλευρά. Η διαδικασία αποδείχτηκε στο σύνολό της αποτελεσματική χάρη στη συνεργασία όλων των

ενδιαφερόμενων μερών και στη στήριξη των κύριων χρηστών, ιδίως της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων και της ΕΚΤ.

Στις 28 Ιουνίου 1999, το Συμβούλιο ενέκρινε την απόφαση αριθ. 1999/468/ΕΚ για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή¹⁰, ευρύτερα γνωστή ως "απόφαση επιτροπολογίας", η οποία αντικαθιστά την παλαιά απόφαση του Συμβουλίου αριθ. 87/373/ΕΟΚ. Η νέα "απόφαση επιτροπολογίας" μειώνει τον αριθμό των δυνατών να χρησιμοποιηθούν διαδικασιών από πέντε (I, IIα, IIβ, IIIα, IIIβ) σε τρεις (διαδικασία της συμβουλευτικής επιτροπής, της διαχειριστικής επιτροπής, της κανονιστικής επιτροπής). Σύμφωνα με την εν λόγω απόφαση, η ισχύουσα διαδικασία IIIα μετατρέπεται στη νέα διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής. Ωστόσο, όσο το Συμβούλιο δεν λαμβάνει επίσημη απόφαση για την προσαρμογή των διαδικαστικών διατάξεων των ήδη υφιστάμενων νομοθετικών πράξεων που δεν έχουν ακόμη τροποποιηθεί, θα εξακολουθήσει να εφαρμόζεται η διαδικασία IIIα ως έχει. Η Επιτροπή καταρτίζει ήδη πρόταση προς υποβολή στο Συμβούλιο για το σκοπό αυτό.

Σε σύγκριση με την παλαιά διαδικασία IIIα, η νέα διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής δεν θα προβεί σε καμία αλλαγή όσο τα προς εφαρμογή μέτρα δεν υποβάλλονται στο Συμβούλιο, επειδή η επιτροπή δεν έχει γνωμοδοτήσει ή έχει γνωμοδοτήσει αρνητικά.

Εάν τα εν λόγω μέτρα πρέπει να υποβληθούν στο Συμβούλιο, η κύρια αλλαγή συνίσταται στο γεγονός ότι, εκτός από τις επιλογές που είχε βάσει της διαδικασίας IIIα, το Συμβούλιο δύναται πλέον απλώς να εκδηλώσει με ειδική πλειοψηφία την αντίθεσή του με την πρόταση, οπότε η Επιτροπή επανεξετάζει την πρότασή της με σκοπό:

- να υποβάλει στο Συμβούλιο τροποποιημένη πρόταση·
- να υποβάλει εκ νέου την πρότασή της στο Συμβούλιο·
- να υποβάλει νομοθετική πρόταση με βάση τη συνθήκη (κανονική διαδικασία συναπόφασης, στην περίπτωση των στατιστικών).

Μέχρι στιγμής, δεν υπάρχει κανένα παράδειγμα πρακτικής εφαρμογής της νέας αυτής διαδικασίας, καθώς δεν εφαρμόζεται στον τομέα των ΕνΔΤΚ.

10. ΑΝΤΙΔΡΑΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΗΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

10.1. Γνώμη της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας

Ως κύριος χρήστης, η ΕΚΤ (και ο πρόδρομός της, το ENI) συμμετείχε ενεργά στις εργασίες προπαρασκευής και ανάπτυξης των ΕνΔΤΝ μέσω των διαδικασιών διαβούλευσης που προβλέπονται στο άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού του Συμβουλίου για τους ΕνΔΤΚ και της συμμετοχής τεχνικών εμπειρογνομόνων των ΕΚΤ/ΕΝΙ στην ομάδα εργασίας της Eurostat.

¹⁰ ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 1.

Έχοντας υπόψη το πλαίσιο των διαφορετικών στόχων, εννοιών και μεθόδων που χαρακτηρίζει τους εθνικούς ΔΤΚ, η ΕΚΤ θεωρεί τις προσπάθειες εναρμόνισης ουσιαστικές για την αξιολόγηση της σταθερότητας των τιμών στη ζώνη του ευρώ, η υλοποίηση της οποίας αποτελεί το κύριο καθήκον της. Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΚΤ έχει ορίσει τη σταθερότητα των τιμών ως μία ετήσια αύξηση του ΕνΔΤΚ για τη ζώνη του ευρώ κατώτερη του 2% μεσοπρόθεσμα. Επομένως, ο ΕνΔΤΚ είναι δείκτης καίριας σημασίας για τη στρατηγική εφαρμογής της ενιαίας νομισματικής πολιτικής του συστήματος ευρώ από την έναρξη του τρίτου σταδίου της Νομισματικής Ένωσης.

Επιπλέον, ο ΕνΔΤΚ εξακολουθεί να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εκτίμηση της σύγκλισης προς τη σταθερότητα των τιμών στα κράτη μέλη της ΕΕ που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ, σύμφωνα με τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η εναρμόνιση που έχει επιτευχθεί μέχρι στιγμής είναι, σε γενικές γραμμές, ικανοποιητική. Η κοινή κάλυψη και ταξινόμηση καθώς και η λεπτομερής δημοσίευση των υποδεικτών είναι ένα σημαντικό αναλυτικό επίτευγμα. Καθιερώθηκε ένας συγκρίσιμος βασικός τύπος και εφαρμόστηκε μια πρώτη δέσμη μέτρων για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των μεθοδολογικών θεμάτων (προσεγγίσεις που αφορούν τη διόρθωση της ποιότητας και τη δειγματοληψία). Τα τελευταία δύο χρόνια, τέσσερις κανονισμοί που αφορούν την εναρμόνιση της γεωγραφικής και πληθυσμιακής κάλυψης και την επέκταση της κάλυψης των προϊόντων του ΕνΔΤΚ εγκρίθηκαν και εφαρμόστηκαν, βελτιώνοντας όχι μόνο τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών, αλλά και την κάλυψη της καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών στον ΕνΔΤΚ. Η έλλειψη αναδρομικών δεδομένων που συλλέγονται βάσει της αναθεωρημένης κάλυψης για μια περίοδο δώδεκα μηνών τουλάχιστον, όπως απαιτείται στη γνωμοδότηση της ΕΚΤ για το σχέδιο κανονισμού, αποτελεί, πάντως, μειονέκτημα όσον αφορά την ανάλυση των αποτελεσμάτων κατά το έτος 2000. Ταυτόχρονα, η χρήση του ΔΤΚΝΕ για τους σκοπούς της ανάλυσης της νομισματικής πολιτικής αυξάνει τη σημασία της επικαιρότητας των δεδομένων, η οποία βελτιώθηκε πρόσφατα ακόμη περισσότερο, ανταποκρινόμενη έτσι στην εν λόγω απαίτηση.

Η ΕΚΤ παρακολουθεί στενά την περαιτέρω εναρμόνιση και βελτίωση του ΕνΔΤΚ. Από την άποψη αυτή, η αντιμετώπιση του δύσκολου είδους των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών και η βελτίωση των ελάχιστων προτύπων για τις διαδικασίες διόρθωσης της ποιότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικές. Πολλά από τα θέματα που συζητήθηκαν στο πλαίσιο του έργου για τον ΕνΔΤΚ βελτιώνουν τη συγκρισιμότητα και την αξιοπιστία της μέτρησης του πληθωρισμού και είναι, επομένως, ευπρόσδεκτα.

Τέλος, η ΕΚΤ εκτιμά τις προσπάθειες που καταβάλλουν οι υποψήφιοι προς ένταξη χώρες για την ανάπτυξη εναρμονισμένων δεικτών τιμών καταναλωτή. Οι εν λόγω προσπάθειες θα διευκολύνουν την ανάλυση του πληθωρισμού στις χώρες αυτές και τη σύγκρισή τους με τη ζώνη του ευρώ.

10.2. Γνώμη της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων θεωρεί ευπρόσδεκτες τις περαιτέρω βελτιώσεις που πραγματοποιήθηκαν όσον αφορά την επικαιρότητα και την ποιότητα των ΕνΔΤΚ μετά την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο για την εναρμόνιση των δεικτών τιμών καταναλωτή στην ΕΕ το 1998. Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων φρονεί ότι οι ΕνΔΤΚ παρέχουν υψηλής ποιότητας, αξιόπιστα και συγκρίσιμα μέσα μέτρησης του

πληθωρισμού που ανταποκρίνονται πλήρως στους σκοπούς για τους οποίους χρησιμοποιούνται, ιδίως όσον αφορά την αξιολόγηση της βιωσιμότητας της σύγκλισης των κρατών μελών που δεν ανήκουν στη ζώνη του ευρώ σχετικά με τον πληθωρισμό, την υλοποίηση της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ και την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εξέλιξης του πληθωρισμού στα κράτη μέλη της ΕΕ για τους σκοπούς του συντονισμού της οικονομικής πολιτικής. Ωστόσο, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων κρίνει επιθυμητή την περαιτέρω βελτίωση των ΕνΔΤΚ και ενθαρρύνει την Eurostat και την ομάδα εργασίας για τον ΕνΔΤΚ να εξακολουθήσουν να εργάζονται ενεργά προς αυτήν την κατεύθυνση.

Όσον αφορά την επικαιρότητα, το χρονοδιάγραμμα δημοσίευσης για το 2000 προβλέπει τη δημοσίευση των δεικτών ενός συγκεκριμένου μήνα μεταξύ της 17^{ης} και της 19^{ης} ημέρας του επόμενου μήνα (εξαιρουμένων του Δεκεμβρίου και του Ιανουαρίου, λόγω της ετήσιας μεταβολής των συντελεστών στάθμισης). Η επίδοση αυτή αποτελεί σημαντική βελτίωση και είναι παρόμοια με την επίδοση άλλων μεγάλων νομισματικών ζωνών, ιδίως δε των Ηνωμένων Πολιτειών, όπου η δημοσίευση πραγματοποιείται μεταξύ της 16^{ης} και της 19^{ης} ημέρας του επόμενου μήνα. Ωστόσο, η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων κρίνει επιθυμητή και δυνατή την περαιτέρω μείωση του χρονικού διαστήματος δημοσίευσης και ενθαρρύνει την Eurostat και τα κράτη μέλη να εργαστούν προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε ό,τι αφορά τη συγκρισιμότητα μεταξύ των χωρών και στην ποιότητα της μέτρησης του πληθωρισμού, είχε ήδη επιτευχθεί βασική πρόοδος από το 1998 που δημοσιεύθηκε η έκθεση προς το Συμβούλιο, ιδίως ως προς την εναρμόνιση της κάλυψης, την εφαρμογή ενός συγκρίσιμου βασικού τύπου και μιας πρώτης δέσμης μέτρων για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη διόρθωση της ποιότητας, τη δειγματοληψία, την αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης κτλ. Ακολούθως σημειώθηκε πρόοδος όσον αφορά τους κανονισμούς που επεκτείνουν την κάλυψη των προϊόντων με σκοπό την ένταξη πρόσθετων αγαθών και υπηρεσιών (υγεία, εκπαίδευση και ειδή κοινωνικής προστασίας, περισσότερες υπηρεσίες ασφάλισης κτλ.) και την εναρμόνιση της πληθυσμιακής και γεωγραφικής κάλυψης. Το αποτέλεσμα είναι ότι οι ΕνΔΤΚ καλύπτουν ουσιαστικά το 100% της τελικής νομισματικής καταναλωτικής δαπάνης των νοικοκυριών (χωρίς να συμπεριλαμβάνεται η δαπάνη για τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες).

Η κατάρτιση των ΕνΔΤΚ ακολούθησε την αρχή της "βέλτιστης πρακτικής" και από πολλές απόψεις η ποιότητα των ΕνΔΤΚ είναι ανάλογη ή ανώτερη αυτής των ΔΤΚ. Για παράδειγμα, η επιλογή του βασικού τύπου ελαχιστοποίησε τις πιθανότητες αύξησης της μεροληψίας στη μέτρηση του πληθωρισμού λόγω της περιβόητης "μεροληψίας του τύπου", έχουν δε καθοριστεί ελάχιστα πρότυπα για τη συχνότητα της αναπροσαρμογής των συντελεστών στάθμισης. Ωστόσο, κρίνεται επιθυμητή η επίτευξη περαιτέρω προόδου. Ειδικότερα, οι ιδιοκατοικούμενες κατοικίες αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό τμήμα της καταναλωτικής δαπάνης που πρέπει να περιληφθεί στους ΕνΔΤΚ, απαιτείται δε να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες για τη βελτίωση των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αξιολόγηση των μεταβολών στην ποιότητα των προϊόντων. Επιπλέον, η υιοθέτηση της ετήσιας αναπροσαρμογής των συντελεστών στάθμισης των ειδών από περισσότερα κράτη μέλη κρίνεται επιθυμητή, καθώς θα μειώσει την πιθανή αύξηση της μεροληψίας στη μέτρηση του πληθωρισμού.

Η Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Χρηματοδοτικών Υποθέσεων αναγνωρίζει ότι πρέπει να είναι δυνατές οι αναπροσαρμογές των ιστορικών δεδομένων εάν και όταν καθίστανται διαθέσιμες νέες και βελτιωμένες πληροφορίες ή υπάρχουν μεθοδολογικές μεταβολές. Ωστόσο, κρίνεται επιθυμητή η αναπροσαρμογή των συντελεστών στάθμισης των ειδών βάσει ενός προαναγγελθέντος χρονοδιαγράμματος και η πραγματοποίησή τους στην αρχή παρά κατά τη διάρκεια του έτους. Σε ό,τι αφορά στις μελλοντικές μεθοδολογικές βελτιώσεις του ΕνΔΤΚ, πρέπει να διατίθενται πληροφορίες που επιτρέπουν την αξιολόγηση των επιπτώσεων για το μετρηθέν ποσοστό πληθωρισμού.

10.3. Η διάθεση του ΕνΔΤΚ στον Τύπο

Η Επιτροπή (Eurostat) δημοσιοποιεί τους ΕνΔΤΚ κάθε μήνα σε ημερομηνίες που έχει εκ των προτέρων ανακοινώσει, εκδίδοντας ένα μηνιαίο δελτίο Τύπου — στα αγγλικά, γαλλικά και γερμανικά. Η Eurostat πρέπει να είναι ιδιαίτερα αυστηρή όσον αφορά τόσο την απαγόρευση διάδοσης των δεδομένων όσο και τον ακριβή χρόνο της δημοσιοποίησής τους.

Η κανονική διαδικασία παραγωγής του ΔΤΚΝΕ και του ΕυρΔΤΚ από την Eurostat ακολουθεί ένα ιδιαίτερα αυστηρό χρονοδιάγραμμα για διάστημα δύο εργάσιμων ημερών, το οποίο αποτελείται από τις ακόλουθες φάσεις (οι ώρες αναφέρονται σε ΩΚΕ):

- (α) Η αρχική επεξεργασία και ο σχετικός έλεγχος καταλληλότητας πραγματοποιούνται στο εσωτερικό του αρμόδιου για τον ΕνΔΤΚ τμήματος της Eurostat.
- (β) Το πρωί της ημέρας που προηγείται της δημοσιοποίησης αποστέλλονται στα κράτη μέλη προς έλεγχο καταλληλότητας ο δείκτης για όλα τα είδη και οι δώδεκα κύριοι τίτλοι της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ. Στα κράτη μέλη δίδεται αντίγραφο μόνο για τα δεδομένα που δεν τελούν υπό απαγόρευση διάδοσης.
- (γ) Την ημέρα που προηγείται της δημοσιοποίησης, το Γραφείο Τύπου της Eurostat λαμβάνει ένα πρώτο σχέδιο δελτίου Τύπου για τον ΕνΔΤΚ στα αγγλικά. Η ακριβής ώρα εξαρτάται από τα προβλήματα που ανακύπτουν κατά την παραγωγή του δείκτη. Βασισμένο στην έκδοση αυτή, το Γραφείο Τύπου ετοιμάζει τα γαλλικά και γερμανικά σχέδια. Και τα τρία σχέδια οριστικοποιούνται από το Γραφείο Τύπου της Eurostat σε συνεργασία με το τμήμα για τον ΕνΔΤΚ αργά το απόγευμα ή νωρίς το βράδυ. Το τελικό δελτίο Τύπου αποστέλλεται σε τρεις γλώσσες από το Γραφείο Τύπου της Eurostat στο γραφείο του Επιτρόπου για τις Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις και στον εκπρόσωπο Τύπου του περίπου στις 19:00.
- (δ) Νωρίς το πρωί της ημέρας δημοσιοποίησης και κανονικά πριν από τις 9:00, το τμήμα για τον ΕνΔΤΚ αποστέλλει το δείκτη για όλα τα είδη και τους δώδεκα κύριους τίτλους της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ για τους ΔΤΚΝΕ, ΕυρΔΤΚ, ΔΤΚΕΟΧ και για όλα τα κράτη μέλη στις ΕΣΥ των κρατών μελών μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Επιπλέον, ετοιμάζεται ένας ειδικός φάκελος δεδομένων για την ΕΚΤ, ο οποίος αποστέλλεται στον υπεύθυνο της Γενικής Υπηρεσίας Οικονομικών Στατιστικών της ΕΚΤ στις 10:00 και

παραμένει υπό αυστηρή απαγόρευση διάδοσης μέχρι τις 12:00, οπότε η Eurostat δημοσιεύει τα δεδομένα.

- (ε) Το Γραφείο Τύπου της Eurostat αποστέλλει το δελτίο Τύπου στα Γραφεία Τύπου των ΕΣΥ των κρατών μελών μεταξύ 9:00 και 10:00. Το δελτίο Τύπου τυπώνεται σε χαρτί από την Eurostat στις Βρυξέλλες μεταξύ 9:00 και 10:00, ώστε να είναι δυνατή η διάθεσή του στους δημοσιογράφους. Τέλος, το δελτίο Τύπου διατίθεται σε περιορισμένο αριθμό πρακτορείων Τύπου στις 11:00 υπό αυστηρούς όρους απαγόρευσης διάδοσης. Τα πρακτορεία μπορούν να το χρησιμοποιήσουν για τη σύνταξη των άρθρων τους που θα δημοσιοποιήσουν στις 12:00. Το δελτίο Τύπου διανέμεται στις 12:00 στους δημοσιογράφους που είναι παρόντες στην καθημερινή συνάντηση ενημέρωσης της Επιτροπής. Ταυτόχρονα, η Eurostat το διανέμει στους δημοσιογράφους που έχει καταχωρίσει στο δικό της κατάλογο.
- (φ) Στις 12:00 οι κύριοι δείκτες δημοσιοποιούνται στην ιστοσελίδα της Eurostat. Η βάση δεδομένων NewCronos ενημερώνεται λεπτομερώς γύρω στις 13:00 με όλα τα δεδομένα.

Είναι προφανές ότι το πλεονέκτημα του ιδιαίτερα αυστηρού χρονοδιαγράμματος παραγωγής του ΔΤΚΝΕ και του ΕυΔΤΚ έγκειται στο γεγονός ότι μόνο ένας περιορισμένος αριθμός ατόμων έχει πρόσβαση στα τελούντα υπό απαγόρευση διάδοσης δεδομένα πριν από την ημερομηνία δημοσίευσής τους. Εξάλλου, είναι σημαντικό ότι όλες οι ΕΣΥ ενημερώνονται για τα αποτελέσματα το πρωί της ημέρας δημοσιοποίησης από την Eurostat, καθώς ορισμένες κάνουν χρήση των δεδομένων αυτών στα εθνικά τους δελτία Τύπου.

Η συνεχώς αυξανόμενη σημασία του ΕνΔΤΚ και του ΔΤΚΝΕ αντικατοπτρίζεται επίσης στα μέσα μαζικής επικοινωνίας, καθώς μεταξύ των δεικτών του καταλόγου της ζώνης του ευρώ ο ΕνΔΤΚ παρουσιάζεται κατά κόρον. Κατά το χρόνο δημοσιοποίησης του ΕνΔΤΚ καταγράφεται μεγάλος αριθμός επισκεπτών στην ιστοσελίδα της Eurostat.

Η επέκταση της κάλυψης του ΕνΔΤΚ με έναρξη ισχύος κυρίως από το δείκτη του Ιανουαρίου 2000 ήταν ένα σημαντικό βήμα προόδου όσον αφορά την αξιοπιστία και την καταλληλότητα των ΕνΔΤΚ. Η κάλυψη, η επικαιρότητα και η αντιμετώπιση των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών αποτελούν τα θέματα στα οποία τα μέσα μαζικής επικοινωνίας επικεντρώνουν τις επικρίσεις τους σχετικά με τον ΕνΔΤΚ. Μετά την επέκταση της κάλυψης και τη βελτίωση της επικαιρότητας, η ουσιαστική ποιότητα του ΕνΔΤΚ αναγνωρίζεται πλέον ευρέως από τα μέσα μαζικής επικοινωνίας και αναμένεται ότι θα αυξηθεί ακόμη περισσότερο η εκτίμησή τους.

11. ΔΑΠΑΝΕΣ

Εκτός από το ποσό των 3.670.000 ευρώ που διατέθηκαν στα κράτη μέλη κατά την περίοδο που καλύπτει η πρώτη έκθεση, η απόφαση της Επιτροπής (C(1999)4428) διαθέτει επιπλέον 675.000 ευρώ στα κράτη μέλη με σκοπό την αντιμετώπιση του πρόσθετου κόστους που προκύπτει από την εφαρμογή της εκτεταμένης κάλυψης και τη μεταβολή της ταξινόμησης COICOP/ΕνΔΤΚ. Το εν λόγω ποσό πρέπει να διατεθεί μέχρι το τέλος του δεύτερου έτους της εφαρμογής, δηλαδή μέχρι το τέλος του 2001.

Μολονότι η Επιτροπή (Eurostat) έδωσε μεγάλη προσοχή στην οικονομική αποδοτικότητα και αξιοποίησε πλήρως όλους τους δυνατούς δημοσιονομικούς πόρους για τη χρηματοδότηση του έργου που αφορά τον ΕνΔΤΚ, σε ορισμένα κράτη μέλη η χρηματοδότηση ενδέχεται να μην κάλυψε τα δύο τρίτα του πραγματικού πρόσθετου κόστους, όπως ορίζεται στο άρθρο 13 του κανονισμού-πλαισίου για τον ΕνΔΤΚ.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι τα μελλοντικά εκτελεστικά μέτρα, τα οποία αφορούν ιδίως τη διόρθωση της ποιότητας, τη δειγματοληψία και τις ιδιοκατοικούμενες κατοικίες, είναι δυνατόν να απαιτήσουν τη διάθεση ουσιαστικών πόρων για την υλοποίηση του έργου της εναρμόνισης.

12. ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

12.1. Μελλοντική συνεργασία με τα κράτη μέλη

Η Eurostat φρονεί ότι, στο πλαίσιο της συνεργασίας της με τα κράτη μέλη για την ανάπτυξη των ΕνΔΤΚ, έχουν εντοπιστεί και αντιμετωπιστεί οι περισσότερες σημαντικές αιτίες μεροληψίας και μη συγκρισιμότητας. Επιπλέον, συνεχίζονται οι προσπάθειες για περαιτέρω βελτιώσεις όσον αφορά τις θεμελιώδεις εθνικές έννοιες, μεθόδους και πρακτικές που θα βελτιώσουν ακόμη περισσότερο την ποιότητα, την αξιοπιστία και την καταλληλότητα του ΕνΔΤΚ κατά τα επόμενα έτη.

Το άρθρο 5 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου για τους ΕνΔΤΚ ορίζει ότι τα εκτελεστικά μέτρα του εν λόγω κανονισμού, που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της συγκρισιμότητας των ΕνΔΤΚ και για τη διατήρηση και την ενίσχυση της αξιοπιστίας και της καταλληλότητας τους, θα εγκριθούν με τη διαδικασία της κανονιστικής επιτροπής.

Σε αρκετές περιπτώσεις η Eurostat και οι ΕΣΥ συμφώνησαν να μην χρησιμοποιούν νομοθετικές πράξεις για την εφαρμογή του κανονισμού-πλαισίου του Συμβουλίου για τους ΕνΔΤΚ αλλά κατευθυντήριες γραμμές, ως ταχύ, μη γραφειοκρατικό, πρακτικό και ευέλικτο μέσο για τη διατήρηση και τη βελτίωση της συγκρισιμότητας και της ποιότητας των ΕνΔΤΚ βραχυπρόθεσμα. Οι περισσότερες από τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές αντιμετωπίζονται σαφώς ως προπαρασκευαστικά μέτρα για τη μεταγενέστερη θέσπιση κανονισμών της Επιτροπής.

Οι πρόσφατες εμπειρίες από την εφαρμογή ορισμένων κατευθυντήριων γραμμών υποδηλώνουν ότι είναι επιθυμητή η "μετατροπή" τους σε δεσμευτικές νομοθετικές πράξεις με σκοπό τη συγκρισιμότητα, την αξιοπιστία και την καταλληλότητα του ΕνΔΤΚ. Δύο από αυτές, οι κατευθυντήριες γραμμές για τις μειώσεις τιμών και για τις αναθεωρήσεις, τελούν υπό μετατροπή.

Επιπλέον, με την έγκριση των τελευταίων τριών κανονισμών (ασφάλιση, υποδείκτες και κοινωνική προστασία), το νομικό πλαίσιο του ΕνΔΚΤ κατέστη τόσο πολύπλοκο ώστε να γίνει ακόμη πιο επιτακτική η ενοποίηση των εκτελεστικών μέτρων σε μια ενιαία πράξη.

Η Eurostat σε αρκετές περιπτώσεις έχει εκφράσει την πρόθεση της να ενοποιήσει το ταχύτερο δυνατόν τα νομοθετημένα και συμφωνηθέντα εκτελεστικά μέτρα και να παράσχει επίσης ολοκληρωμένη τεκμηρίωση και καθοδήγηση μέσω ενός "εγχειριδίου για τον ΕνΔΚΤ". Η ενοποίηση και η επεξεργασία του εγχειριδίου για τον ΕνΔΚΤ είναι έργα που αλληλεξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό, καθώς η συνέπεια είναι θέμα μεγάλης σημασίας, και θα πρέπει επομένως να συμβαδίζουν.

Η επισκόπηση του έργου εναρμόνισης που παρουσιάζει η παρούσα έκθεση προσφέρει μια εντυπωσιακή εικόνα των ήδη υπάρχοντων επιτευγμάτων, διευκρινίζει όμως ότι πολλά ζητήματα παραμένουν εκκρεμή. Το πρόβλημα είναι ότι, σε αντίθεση με τη σημασία του έργου, οι διαθέσιμοι για το εν λόγω έργο πόροι είναι ιδιαίτερα περιορισμένοι, ο κατάλογος των προς εκτέλεση εργασιών είναι αρκετά μακρύς και οι όροι των χρηστών καθίστανται ολοένα πιο απαιτητικοί. Κυρίαρχη προτεραιότητα δίδεται βεβαίως στην αποτελεσματικότητα, αλλά και στην αλληλεπίδραση μεταξύ των προς επίλυση θεμάτων και στο τρέχον στάδιο της συζήτησης που από κοινού καθορίζουν το ρυθμό της προόδου. Πρέπει, επομένως, να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις δράσεις και στα μέτρα που χρήζουν εξέτασης για την κατάρτιση εκτελεστικών κανονισμών. Επί του παρόντος, η κατάσταση δύναται να συνοψισθεί ως εξής:

Πίνακας 12 Ισχύουσα κατάσταση και μελλοντικές εργασίες

<i>Θέμα</i>	<i>Σημασία</i>	<i>Στάδιο προετοιμασίας</i>
Διόρθωση ποιότητας	(+++)	έχουν αναπτυχθεί ιδέες αλλά απέχουν πολύ από την επίτευξη συμφωνίας
Ιδιοκατοικούμενες κατοικίες	(+++)	πρόταση από επιχειρησιακή ομάδα τον Φεβ 2000
Δειγματοληψία	(+++)	πρόταση από επιχειρησιακή ομάδα τον Απρ 2000
Χρόνος εισαγωγής τιμών αγοραστή	(++)	προς ψηφοφορία στη συνεδρίαση της ΕΣΠ το Μάιο
Αντιμετώπιση των μειώσεων τιμών	(++)	προς ψηφοφορία στη συνεδρίαση της ΕΣΠ το Μάιο
Άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.	(++)	Σχεδόν έτοιμο
Κατευθυντήρια γραμμή για την πολιτική των αναθεωρήσεων	(++)	κατάρτιση νέου σχεδίου για την υπάρχουσα κατευθυντήρια γραμμή
Αντιμετώπιση εποχικών ειδών	(++)	αργή πρόοδος
Επίπεδο στοιχειώδους ομαδοποίησης	(++)	δεν έχει ακόμη αρχίσει
Ενοποιημένος κανονισμός	(++)	δεν έχει ακόμη αρχίσει
Εξαίρεση ομάδων ειδών (υποδείκτες)	(+)	σε ικανοποιητικό στάδιο ανάπτυξης
Εξαίρεση ομάδων ειδών (νέα σημαντικά προϊόντα)	(+)	σε ικανοποιητικό στάδιο ανάπτυξης

Με βάση τα ανωτέρω, η Eurostat υπέβαλε για γνωμοδότηση στη συνεδρίαση της ΕΣΠ το Μάιο του 2000 το ακόλουθο πρόγραμμα μέτρων ως το έτος 2002:

– **Είδη του αρχικού χρονοδιαγράμματος εναρμόνισης των οποίων ο καθορισμός εκκρεμεί**

1. Αντιμετώπιση άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών π.δ.κ.α. στον ΕνΔΤΚ
2. Αντιμετώπιση των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών στον ΕνΔΤΚ
3. Πρόσθετα ελάχιστα πρότυπα δειγματοληψίας

4. Αντιμετώπιση εποχικών ειδών στον ΕνΔΚΤ
 5. Πρόσθετα ελάχιστα πρότυπα για τις διαδικασίες διόρθωσης ποιότητας.
- **Μετατροπή των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών σε κανονισμούς**
6. Πολιτική αναθεωρήσεων του ΕνΔΚΤ.
- **Προπαρασκευαστικά μέτρα για την ενοποίηση του νομικού πλαισίου για τον ΕνΔΚΤ**
7. Βελτίωση του ελάχιστου προτύπου για τους υποδείκτες του ΕνΔΚΤ,
 8. Βελτίωση της αντιμετώπισης των νέων σημαντικών αγαθών και υπηρεσιών στον ΕνΔΚΤ.
- **Ενοποιημένος κανονισμός της Επιτροπής**
9. Ενοποίηση των εκτελεστικών μέτρων που αφορούν τον κανονισμό (ΕΚ) 2494/95 για τους ΕνΔΚΤ.

Στο πλαίσιο της ΕΣΠ επιτεύχθηκε ευρεία συμφωνία ως προς τη σπουδαιότητα του προτεινόμενου προγράμματος, εκφράστηκαν όμως και αποκλίνουσες απόψεις ως προς ορισμένα σημεία του και ως προς την ακολουθητέα διαδικασία. Η γενική εντύπωση που δημιουργήθηκε ήταν ότι πρόκειται για ένα ιδιαίτερα φιλόδοξο πρόγραμμα εργασιών, του οποίου οι προτεραιότητες πρέπει να επανεξεταστούν. Η ΕΣΠ, στο πλαίσιο των συμβουλευτικών εξουσιών που ασκεί, θεωρεί ότι βάσει σχετικής πρότασης της ΕΚΤ είναι δυνατή η υλοποίηση του εν λόγω προγράμματος, εφόσον δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα θέματα των ιδιοκατοικούμενων κατοικιών, της διόρθωσης λόγω μεταβολής ποιότητας, της αντιμετώπισης νέων προϊόντων και της αναπροσαρμογής των συντελεστών στάθμισης. Η ΕΣΠ προτείνει να εξαιρεθούν από τον κατάλογο των προτεραιοτήτων τα θέματα που δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στον ΕνΔΚΤ και τα θέματα που δεν έχουν ακόμη εξεταστεί σε βάθος. Επιπλέον, θα πρέπει να καταστρωθεί σύντομα μια πολιτική αναθεωρήσεων του ΕνΔΚΤ. Η Επιτροπή (Eurostat) θα λάβει σοβαρά υπόψη τις συμβουλές της ΕΣΠ και τη γνώμη της ΕΚΤ με στόχο τη διατήρηση και τη βελτίωση της αξιοπιστίας και της καταλληλότητας των ΕνΔΚΤ, όπως ορίζεται στον κανονισμό-πλαίσιο του Συμβουλίου.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Κατάλογος κανονισμών τον Ιούνιο 2000

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2494/95 του Συμβουλίου της 23^{ης} Οκτωβρίου 1995 θέτει τη νομική βάση για την εναρμονισμένη μέθοδο κατάρτισης των ΕνΔΤΚ, του ΔΤΚΝΕ, του ΕυρΔΤΚ και του ΔΤΚΕΟΧ. Στο πλαίσιο του εν λόγω κανονισμού πλαισίου, εγκρίθηκαν οι ακόλουθοι εκτελεστικοί κανονισμοί της ΕΚ σχετικά με τη μέθοδο κατάρτισης των ΕνΔΤΚ:

- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής της 9^{ης} Σεπτεμβρίου 1996 περί των αρχικών μέτρων για την υλοποίηση του κανονισμού για τους εναρμονισμένους δείκτες τιμών καταναλωτή (ΕΕ L 229 της 10.9.1996, σ. 3).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής της 20ής Νοεμβρίου 1996 για τη διαβίβαση και διάδοση των υποδεικτών των ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 296 της 21.11.1996, σ. 8).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2454/97 της Επιτροπής της 10ης Δεκεμβρίου 1997 περί μέτρων εκτέλεσης του κανονισμού όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για την ποιότητα των συντελεστών στάθμισης του ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 340 της 11.12.1997, σ. 24).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1687/98 του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής σχετικά με την κάλυψη των αγαθών και υπηρεσιών του ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 214 της 31.7.1998, σ. 12).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1688/98 του Συμβουλίου της 20ής Ιουλίου 1998 για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1749/96 της Επιτροπής σχετικά με τη γεωγραφική και την πληθυσμιακή κάλυψη του ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 214 της 31.7.1998, σ. 23).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2646/98 της Επιτροπής της 9^{ης} Δεκεμβρίου 1998 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των τιμολογίων στον ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 335 της 10.12.1998, σ. 30).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1617/1999 της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουλίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των ασφαλίσεων στους ΕνΔΤΚ και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2214/96 της Επιτροπής (ΕΕ L 192 της 24.7.1999, σ. 9).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1749/1999 της Επιτροπής της 23^{ης} Ιουλίου 1999 που τροποποιεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. Νο 2214/96, σχετικά με τους υποδείκτες των εναρμονισμένων δεικτών τιμών καταναλωτή (ΕΕ L 214 της 13.8.1999, σ. 1).
- Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2166/1999 του Συμβουλίου της 8^{ης} Οκτωβρίου 1999 για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων όσον αφορά τα ελάχιστα πρότυπα για την αντιμετώπιση των προϊόντων στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της κοινωνικής προστασίας στον ΕνΔΤΚ (ΕΕ L 266 της 14.10.1999, σ. 1).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Συντελεστές στάθμισης χωρών ανά είδος και χώρα

		ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΝΕ	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Γ	ΙΡΛ	Ι
01.	Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	135,6	166,8	183,3	161,7	140,3	210,9	243,7	170,0	189,8	174,0
01.1.	Τρόφιμα	123,1	151,8	165,3	142,4	121,1	201,5	232,6	157,0	175,2	162,5
01.1.1.	Ψωμί και δημητριακά	20,4	26,9	32,2	23,2	24,2	25,0	32,3	24,0	35,4	30,3
01.1.2.	Κρέας	30,2	42,5	51,1	37,6	31,8	48,9	65,8	52,0	47,3	41,8
01.1.3.	Ψάρια και θαλασσινά	6,2	12,0	11,0	6,2	6,2	13,5	35,9	13,0	4,7	12,0
01.1.4.	Γάλα, τυριά και αυγά	17,5	22,5	21,7	21,1	17,6	35,1	30,4	24,0	26,6	24,7
01.1.5.	Έλαια και λίπη	3,5	6,1	5,2	4,7	3,7	13,0	11,4	5,0	7,1	9,4
01.1.6.	Φρούτα	9,8	11,7	11,5	7,0	10,1	15,3	22,8	10,0	9,4	11,5
01.1.7.	Λαχανικά	18,5	15,8	14,9	15,9	12,1	27,8	24,3	15,0	22,2	20,2
01.1.8.	Ζάχαρη, μαρμελάδα, μέλι, σοκολάτα και γλυκίσματα	13,5	10,4	12,5	21,4	10,4	17,4	7,2	10,0	16,8	12,0
01.1.9.	Προϊόντα διατροφής π.δ.κ.α.	3,4	3,9	5,1	5,4	4,9	5,5	2,5	4,0	5,8	0,5
01.2.	Μη αλκοολούχα ποτά	12,5	15,0	18,0	19,3	19,2	9,3	11,1	13,0	14,6	11,5
01.2.1.	Καφές, τσάι και κακάο	3,5	5,5	4,5	6,2	6,9	3,2	5,4	6,0	5,1	2,7
01.2.2.	Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών	9,0	9,5	13,5	13,1	12,3	6,1	5,7	7,0	9,5	8,8
02.	Αλκοολούχα ποτά και καπνός	56,2	41,7	33,6	59,8	47,8	50,3	34,1	41,0	90,4	29,0
02.1	Αλκοολούχα ποτά	25,1	18,9	21,2	31,4	23,3	9,1	11,2	20,0	30,1	9,0
02.1.1.	Αποστάγματα	6,7	3,8	2,7	3,7	3,0	4,0	2,0	6,0	11,7	1,6
02.1.2.	Κρασί	11,0	8,2	12,8	11,9	7,0	1,7	6,3	12,0	8,7	6,0
02.1.3.	Μπύρα	7,4	6,9	5,7	15,9	13,4	3,5	2,8	2,0	9,6	1,4
02.2.	Καπνός	31,1	22,8	12,4	28,4	24,5	41,2	23,0	21,0	60,3	20,0
03.	Είδη ένδυσης και υπόδησης	75,1	80,3	77,8	63,0	74,9	122,8	106,5	59,0	52,8	110,9
03.1.	Είδη ένδυσης	63,5	64,7	63,8	51,0	62,5	98,9	85,7	46,0	39,4	86,4
03.1.1.	Υλικά για ενδύματα	0,6	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	3,0	0,0	0,4	0,2
03.1.2.	Ενδύματα	59,2	59,7	59,2	46,7	59,2	93,3	78,2	40,0	35,8	80,5
03.1.3.	Λοιπά είδη ένδυσης και εξαρτήματά τους	2,3	2,5	2,4	2,4	1,9	4,1	3,5	4,0	0,6	1,7
03.1.4.	Στεγνό καθάρισμα, επιδιόρθωση και ενοικίαση ενδυμάτων	1,8	1,8	1,3	1,1	1,0	1,1	1,0	2,0	2,6	4,0
03.2.	Είδη υπόδησης συμπεριλαμβανομένης της επιδιόρθωσης	11,6	15,7	14,0	12,1	12,3	23,8	20,9	13,0	13,4	24,5
04.	Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	126,4	157,8	150,0	182,6	207,9	98,9	104,7	151,0	80,4	101,3
04.1.	Πραγματικά μισθώματα για στέγαση	57,85-ει	63,0	47,7	73,8	89,3	36,9	14,7	69,0	19,4	30,2

(συνέχεια)

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
120,2	157,6	131,1	215,5	173,2	156,9	121,0	136,0	192,7	140,5	Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	01.
110,8	142,2	118,4	207,9	155,7	141,4	109,0	123,4	169,6	125,2	Τρόφιμα	01.1.
19,6	27,2	23,8	35,1	31,1	25,8	19,0	20,4	31,5	17,6	Ψωμί και δημητριακά	01.1.1.
34,9	34,0	33,4	54,8	32,2	31,1	27,0	30,3	37,2	30,9	Κρέας	01.1.2.
6,8	4,0	3,1	44,0	5,7	8,0	5,0	6,3	9,7	7,9	Ψάρια και θαλασσινά	01.1.3.
16,0	24,7	20,4	26,3	31,1	25,6	14,0	17,8	34,3	23,8	Γάλα, τυριά και αυγά	01.1.4.
4,6	4,3	5,0	12,2	5,2	4,6	2,0	3,5	4,5	3,1	Έλαια και λίπη	01.1.5.
8,7	12,0	8,7	17,4	10,7	12,4	9,0	9,8	11,7	9,1	Φρούτα	01.1.6.
9,6	17,2	10,6	10,5	16,8	13,8	18,0	18,2	14,5	11,8	Λαχανικά	01.1.7.
7,4	10,0	9,3	5,9	17,8	16,8	12,0	13,6	18,1	13,8	Ζάχαρη, μαρμελάδα, μέλι, σοκολάτα και γλυκίσματα	01.1.8.
3,2	8,9	4,2	1,7	5,1	3,4	3,0	3,6	8,1	7,2	Προϊόντα διατροφής π.δ.κ.α.	01.1.9.
9,4	15,4	12,7	7,6	17,5	15,5	12,0	12,6	23,2	15,3	Μη αλκοολούχα ποτά	01.2.
3,6	6,3	5,2	3,0	5,9	6,7	3,0	3,6	5,1	4,5	Καφές, τσάι και κακάο	01.2.1.
5,8	9,1	7,5	4,6	11,7	8,8	9,0	9,1	18,1	10,8	Μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμοί φρούτων και λαχανικών	01.2.2.
101,3	50,2	39,8	32,6	72,8	53,0	57,0	55,1	36,8	29,6	Αλκοολούχα ποτά κα καπνός	02.
30,5	22,9	18,8	13,0	45,9	31,4	26,0	24,7	17,8	15,9	Αλκοολούχα ποτά	02.1
13,1	7,3	2,8	1,4	14,6	9,4	7,0	6,6	7,3	4,7	Αποστάγματα	02.1.1.
9,7	7,1	9,1	9,4	10,8	12,5	12,0	10,7	3,5	4,5	Κρασί	02.1.2.
7,7	8,5	6,9	2,2	20,4	9,5	7,0	7,4	7,0	6,7	Μπύρα	02.1.3.
70,8	27,3	21,1	19,6	26,9	21,6	31,0	30,4	19,0	13,7	Καπνός	02.2.
75,6	67,5	82,7	69,9	54,5	72,7	70,0	74,9	70,2	68,7	Είδη ένδυσης και υπόδησης	03.
59,8	54,5	69,8	51,7	44,8	61,8	60,0	63,3	57,7	58,3	Είδη ένδυσης	03.1.
0,2	1,2	1,6	0,5	1,5	0,6	0,0	0,6	1,5	0,8	Υλικά για ενδύματα	03.1.1.
56,8	50,3	62,2	48,3	39,7	56,6	56,0	59,0	48,3	54,1	Ενδύματα	03.1.2.
0,7	2,2	3,5	2,1	2,9	3,0	2,0	2,4	5,2	2,8	Λοιπά είδη ένδυσης και εξαρτήματά τους	03.1.3.
2,1	0,9	2,6	0,7	0,7	1,5	2,0	1,8	2,8	0,6	Στεγνό καθάρισμα, επιδιόρθωση και ενοικίαση ενδυμάτων	03.1.4.
15,8	12,9	12,8	18,2	9,7	10,9	10,0	11,6	12,4	10,4	Είδη υπόδησης, συμπεριλαμβανομένης της επιδιόρθωσης	03.2.
109,5	194,3	139,3	93,3	158,3	194,5	118,0	127,8	91,3	164,0	Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	04.
49,5	101,0	62,6	16,5	52,1	116,00–ei	53,0	57,32–ei	28,7	47,1	Πραγματικά μισθώματα για στέγαση	04.1.

		ΕυρΔΤ Κ	ΔΤΚΝΕ	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε
04.3.	Συντήρηση και επισκευή της κατοικίας	17,5	18,3	21,9	15,3	16,4	14,5	38,2	15,0	11,8	14,1	
04.3.1.	Υλικά για τη συντήρηση και επισκευή της κατοικίας	8,6	8,7	17,2	7,6	9,1	5,4	25,2	2,0	11,8	3,4	
04.3.2.	Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής της κατοικίας	9,7	9,7	4,7	7,6	7,2	9,1	13,0	13,0	0,0	10,8	
04.4.	Ύδρευση και διάφορες υπηρεσίες σχετικές με την κατοικία	12,8	26,7	13,0	20,3	40,4	16,1	24,3	21,0	0,8	16,6	
04.4.1.	Ύδρευση	5,54~ει	9,0	10,4	4,9	13,9	4,2	:	7,0	0,2	4,1	
04.4.2.	Αποκομιδή απορριμμάτων	5,36~ι	7,1	2,7	9,1	9,6	4,8	:	5,0	0,2	7,0	
04.4.3.	Αποχέτευση	5,22~ει	6,0	0,0	4,3	10,7	1,4	:	4,0	0,2	1,2	
04.4.4.	Άλλες υπηρεσίες σχετικές με την κατοικία π.δ.κ.α.	3,2	5,3	0,0	2,0	6,2	5,8	:	5,0	0,1	4,3	
04.5.	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	38,2	49,7	67,3	73,2	61,9	31,4	27,5	46,0	48,5	40,4	
04.5.1.	Ηλεκτρικό ρεύμα	19,8	21,9	33,0	27,7	26,3	16,5	15,9	24,0	19,4	12,2	
04.5.2.	Φυσικό αέριο	10,5	13,4	14,7	8,0	11,8	1,1	6,9	11,0	7,2	20,0	
04.5.3.	Υγρό καύσιμα	4,2	8,7	18,6	13,1	9,5	13,1	4,7	8,0	8,4	8,2	
04.5.4.	Στερεά καύσιμα	1,0	1,8	1,1	1,6	1,7	0,8	0,0	1,0	13,5	0,0	
04.5.5.	Θερμική ενέργεια	18,63~ει	8,6	0,0	22,8	12,6	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	
05.	Επίπλωση και διακόσμηση, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση κατοικιών	76,2	81,1	81,3	70,8	76,9	80,8	59,1	72,0	45,4	109,7	
05.1.	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη, τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου	30,8	33,2	25,2	27,4	39,9	19,9	15,4	21,0	9,1	44,7	
05.1.1.	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη	25,5	29,1	23,0	23,9	34,2	16,7	14,1	19,0	6,2	41,3	
05.1.2.	Τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου	5,3	3,2	2,2	3,0	5,7	3,2	0,4	1,0	2,8	0,9	
05.1.3.	Επισκευή επίπλων, διακοσμητικών ειδών και καλυμμάτων δαπέδου	0,5	0,6	0,0	0,5	0,1	0,0	0,9	1,0	0,0	2,5	
05.2.	Υφαντουργικά είδη οικιακής χρήσης	8,6	6,9	8,5	6,6	6,9	15,2	5,1	7,0	3,7	6,0	
05.3.	Οικιακές συσκευές	11,1	11,9	12,1	10,5	11,1	8,5	9,4	13,0	7,6	13,1	
05.3.1./ 05.3.2.	Μεγάλες οικιακές συσκευές, ηλεκτρικές ή μη και μικρές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές	10,1	10,8	9,9	9,5	10,8	7,0	8,0	12,0	7,1	11,0	

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
16,2	20,1	21,1	23,7	14,3	0,4	20,0	18,8	13,1	51,0	Συντήρηση και επισκευή της κατοικίας	04.3.
10,2	14,3	11,6	9,0	6,2	0,4	10,0	9,5	10,8	31,8	Υλικά για τη συντήρηση και επισκευή της κατοικίας	04.3.1.
6,0	5,8	9,5	14,7	8,2	0,0	10,0	10,1	2,3	19,2	Υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής της κατοικίας	04.3.2.
7,8	24,6	10,5	14,8	38,0	10,8	12,0	12,9	11,8	14,6	Ύδρευση και διάφορες υπηρεσίες σχετικές με την κατοικία	04.4.
4,0	8,8	2,5	9,1	1,8	3,40~ei	6,0	5,48~ei	4,8	4,2	Ύδρευση	04.4.1.
3,0	9,6	2,4	1,0	2,0	3,20~i	0,0	5,13~I	2,5	4,0	Αποκομιδή απορριμμάτων	04.4.2.
0,8	4,1	3,5	4,7	2,6	3,40~ei	6,0	5,24~ei	4,5	5,9	Αποχέτευση	04.4.3.
0,0	2,1	2,1	0,0	31,6	0,9	0,0	2,8	0,0	0,5	Άλλες υπηρεσίες σχετικές με την κατοικία π.δ.κ.α.	04.4.4.
36,0	48,6	45,0	38,3	53,9	67,2	33,0	38,7	37,8	51,3	Ηλεκτρικό ρεύμα, φυσικό αέριο και άλλα καύσιμα	04.5.
17,1	19,2	20,3	26,9	29,1	43,8	17,0	20,7	18,2	42,3	Ηλεκτρικό ρεύμα	04.5.1.
7,3	29,4	6,6	9,2	0,2	0,6	13,0	10,5	0,0	0,0	Φυσικό αέριο	04.5.2.
11,2	0,0	7,0	0,0	7,7	7,3	2,0	4,3	0,0	4,7	Υγρά καύσιμα	04.5.3.
0,4	0,0	5,6	2,2	1,7	0,0	1,0	1,2	0,0	4,2	Στερεά καύσιμα	04.5.4.
0,0	0,0	5,5	0,0	15,3	15,50~ei	0,0	14,62~ei	19,6	0,1	Θερμική ενέργεια	04.5.5.
107,7	92,2	90,0	78,7	51,3	58,0	78,0	76,1	61,1	75,2	Επίπλωση και διακόσμηση, οικιακός εξοπλισμός και συνήθης συντήρηση κατοικιών	05.
44,3	40,0	39,8	29,0	18,0	26,0	33,0	30,7	26,0	29,2	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη, τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου	05.1.
41,7	28,9	37,3	24,4	15,2	23,3	27,0	25,5	24,1	27,2	Έπιπλα και διακοσμητικά είδη	05.1.1.
2,6	10,2	2,5	3,1	1,4	2,6	6,0	5,1	0,2	2,0	Τάπητες και άλλα καλύμματα δαπέδου	05.1.2.
0,0	0,9	0,0	1,5	1,3	0,0	0,0	0,6	1,7	0,0	Επισκευή επίπλων, διακοσμητικών ειδών και καλυμμάτων δαπέδου	05.1.3.
7,2	10,5	8,3	9,3	5,3	7,4	8,0	8,5	7,0	6,1	Υφαντουργικά είδη οικιακής χρήσης	05.2.
12,2	9,5	19,4	12,0	10,1	6,1	12,0	11,2	9,2	14,9	Οικιακές συσκευές	05.3.
11,9	8,9	17,0	8,9	8,9	5,9	11,0	10,2	8,5	14,1	Μεγάλες οικιακές συσκευές, ηλεκτρικές ή μη και μικρές ηλεκτρικές οικιακές συσκευές	05.3.1./ 05.3.2.

		ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΝ Ε	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Γ	ΙΡΛ	Ι
05.3.3.	Επισκευή οικιακών συσκευών	1,0	1,1	2,2	1,0	0,3	1,5	1,4	1,0	0,5	2,1
05.4.	Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης	6,9	5,8	4,5	7,0	4,0	8,4	3,7	6,0	3,9	10,7
05.5.	Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο	5,5	5,1	6,6	6,0	6,9	1,1	1,8	4,0	5,0	5,0
05.6.	Αγαθά και υπηρεσίες για συντήρηση οικιακή συντήρηση	13,3	18,3	24,4	13,2	8,1	27,7	23,8	21,0	16,2	30,4
05.6.1.	Μη διαρκή οικιακά αγαθά	8,6	9,9	13,0	8,5	6,9	21,1	14,1	9,0	12,6	14,2
05.6.2.	Οικιακές υπηρεσίες και υπηρεσίες οικιακής μέριμνας	5,2	8,3	11,4	4,8	1,2	6,6	9,7	12,0	3,6	16,2
06.	Υγεία	19,5	31,9	32,2	26,1	34,2	47,9	22,9	32,0	20,1	34,0
06.1.	Ιατρικά προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός	10,3	14,6	22,7	14,1	15,0	6,0	8,8	16,0	9,8	19,8
06.1.1.	Φαρμακευτικά προϊόντα	7,1	10,5	15,5	8,8	12,0	5,0	5,3	11,0	1,6	17,1
06.1.2./ 06.1.3.	Άλλα ιατρικά προϊόντα, θεραπευτικές συσκευές και εξοπλισμός	3,1	4,1	7,2	5,2	3,0	1,0	3,5	5,0	8,3	2,6
06.2.	Υπηρεσίες εξωτερικών ασθενών	9,2	16,8	9,5	12,1	19,2	41,9	14,1	16,0	10,3	14,3
06.2.1./ 06.2.3.	Ιατρικές και παραϊατρικές υπηρεσίες	4,1	9,7	8,3	3,4	10,6	20,1	5,0	10,0	6,9	8,5
06.2.2.	Οδοντιατρικές υπηρεσίες	5,1	7,2	1,2	8,6	8,6	21,8	9,1	6,0	3,4	5,8
06.3.	Νοσοκομειακές υπηρεσίες	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
07.	Μεταφορές	157,6	156,5	148,8	164,7	154,3	128,3	136,8	180,0	118,1	150,3
07.1.	Αγορά οχημάτων	53,5	48,9	59,8	71,6	46,1	31,1	52,3	48,0	39,6	48,9
07.1.1.	Αυτοκίνητα	50,5	44,6	56,7	66,9	40,3	30,4	49,2	45,0	38,0	45,5
07.2.	Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	73,7	85,8	77,5	73,0	85,5	66,3	68,8	106,0	60,6	81,3
07.2.1.	Ανταλλακτικά και εξαρτήματα εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	7,5	9,7	4,6	10,2	3,7	10,2	3,8	30,0	4,9	3,7
07.2.2.	Καύσιμα και λιπαντικά εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	39,0	40,1	50,6	32,3	41,7	40,5	42,7	44,0	45,0	29,5
07.2.3.	Συντήρηση και επισκευή εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	19,7	24,7	18,3	21,1	24,4	10,4	17,4	22,0	7,0	35,5
07.2.4.	Άλλες υπηρεσίες σχετικές με εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς	7,6	11,3	3,9	9,4	15,8	5,2	5,0	10,0	3,8	12,6
07.3.	Υπηρεσίες μεταφορών	30,4	21,8	11,4	20,0	22,7	30,9	15,7	26,0	17,9	20,1
07.3.1.	Σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών	6,8	4,7	3,3	6,7	6,6	0,5	1,9	5,0	2,2	2,7

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
0,3	0,6	2,5	3,1	1,3	0,2	1,0	1,0	0,7	0,8	Επισκευή οικιακών συσκευών	05.3.3.
3,7	5,7	5,4	6,1	3,2	4,4	7,0	6,8	5,1	4,8	Υαλικά, επιτραπέζια σκεύη και σκεύη οικιακής χρήσης	05.4.
6,0	5,4	3,9	1,0	3,5	6,4	6,0	5,6	3,1	7,1	Εργαλεία και εξοπλισμός για το σπίτι και τον κήπο	05.5.
34,3	21,0	13,2	21,4	11,3	7,8	12,0	13,3	10,7	13,1	Αγαθά και υπηρεσίες για συνήθη οικιακή συντήρηση	05.6.
17,0	9,3	9,2	11,0	9,2	7,8	7,0	8,6	9,4	9,0	Μη διαρκή οικιακά αγαθά	05.6.1.
17,3	11,7	4,0	10,4	2,1	0,0	5,0	5,1	1,4	4,1	Οικιακές υπηρεσίες και υπηρεσίες οικιακής μέριμνας	05.6.2.
14,2	21,7	19,1	56,7	45,3	29,9	14,0	19,8	33,5	27,1	Υγεία	06.
9,8	7,3	10,3	25,6	24,8	15,0	10,0	10,3	12,1	11,6	Ιατρικά προϊόντα, συσκευές και εξοπλισμός	06.1.
4,0	2,5	5,5	21,5	17,7	9,6	7,0	7,1	8,6	7,0	Φαρμακευτικά προϊόντα	06.1.1.
5,8	4,8	4,9	4,1	7,1	5,4	3,0	3,2	3,5	4,6	Άλλα ιατρικά προϊόντα, θεραπευτικές συσκευές και εξοπλισμός	06.1.2./ 06.1.3.
4,4	14,4	8,8	31,2	20,5	14,8	4,0	9,5	21,4	15,5	Υπηρεσίες εξωτερικών ασθενών	06.2.
2,5	9,9	3,4	23,0	12,2	4,1	2,0	4,2	6,8	5,7	Ιατρικές και παραϊατρικές υπηρεσίες	06.2.1./ 06.2.3.
1,9	4,6	5,4	8,1	8,3	10,7	2,0	5,4	14,6	9,8	Οδοντιατρικές υπηρεσίες	06.2.2.
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Νοσοκομειακές υπηρεσίες	06.3.
192,2	134,5	145,2	205,2	162,6	157,5	161,0	160,4	201,3	222,7	Μεταφορές	07.
59,5	44,1	47,6	95,2	48,6	53,3	55,0	56,1	97,4	114,3	Αγορά οχημάτων	07.1.
58,1	37,9	41,3	91,9	46,6	49,3	52,0	53,0	95,6	107,9	Αυτοκίνητα	07.1.1.
117,7	67,5	78,2	94,9	75,2	81,1	74,0	73,7	79,6	72,4	Χειρισμός εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	07.2.
5,9	8,4	4,4	9,2	10,0	6,6	7,0	7,5	12,8	8,3	Ανταλλακτικά και εξαρτήματα εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	07.2.1.
84,8	37,0	32,8	40,8	53,3	50,9	38,0	39,1	51,3	41,8	Καύσιμα και λιπαντικά εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	07.2.2.
23,7	17,1	30,8	38,8	9,2	18,6	21,0	19,6	12,5	16,5	Συντήρηση και επισκευή εξοπλισμού προσωπικής μεταφοράς	07.2.3.
3,3	5,1	10,2	6,0	2,7	5,0	8,0	7,5	3,1	5,8	Άλλες υπηρεσίες σχετικές με εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς	07.2.4.
15,0	22,9	19,4	15,1	38,8	23,1	32,0	30,6	24,3	36,0	Υπηρεσίες μεταφορών	07.3.
1,3	6,9	3,4	1,0	4,8	4,0	8,0	6,8	0,0	5,8	Σιδηροδρομικές μεταφορές επιβατών	07.3.1.

		ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΝΕ	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε
07.3.2.	Οδικές μεταφορές επιβατών	12,7	5,6	5,4	4,6	2,1	15,9	12,1	9,0	11,5	3,2	
07.3.3.	Αεροπορικές μεταφορές επιβατών	7,9	4,0	1,4	2,5	1,6	5,1	1,6	7,0	1,7	6,0	
07.3.4.	Μεταφορές επιβατών, θαλάσσιες και σε εσωτερικές πλωτές οδούς	1,5	0,9	0,0	2,3	1,3	4,2	0,2	0,0	0,3	1,3	
07.3.5.	Συνδυασμένες μεταφορές επιβατών	5,71	6,79	1,2	3,2	10,4	4,1	0,0	4,0	1,9	5,4	
07.3.6.	Άλλες υπηρεσίες μεταφορών που αγοράζει ο καταναλωτής	0,79	0,88	0,0	0,7	0,8	1,2	0,0	1,0	0,3	1,3	
08.	Επικοινωνίες	25,7	23,3	22,6	19,0	21,1	26,8	14,1	27,0	16,2	28,2	
08.1.	Ταχυδρομικές υπηρεσίες	1,9	2,4	1,3	1,2	4,0	0,6	0,5	2,0	1,3	1,6	
08.2./ 08.3.	Εξοπλισμός και υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	23,8	20,9	21,3	17,0	17,1	26,2	13,6	25,0	14,9	26,6	
08.2.	Εξοπλισμός τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	17,8	2,6	0,9	17,8	0,4	:	:	1,0	0,0	9,4	
08.3.	Υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	0,8	19,4	20,4	0,8	16,7	:	:	24,0	0,0	17,2	
09.	Αναψυχή και πολιτισμός	133,6	96,9	111,3	118,7	114,6	43,2	64,6	93,0	114,3	73,5	
09.1.	Οπτικοακουστικός και φωτογραφικός εξοπλισμός και εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών	19,8	16,5	16,5	29,1	18,8	10,3	13,3	21,0	6,0	9,7	
09.1.1.	Εξοπλισμός για τη λήψη, την εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχου και εικόνων	7,0	6,3	4,7	10,9	7,1	2,0	3,6	8,0	2,6	4,7	
09.1.2.	Φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα	2,9	1,6	1,0	1,9	1,9	4,4	0,6	2,0	0,5	1,7	
09.1.3.	Εξοπλισμός επεξεργασίας δεδομένων	3,2	3,6	4,3	9,9	5,4	0,4	4,3	3,0	0,2	1,3	
09.1.4.	Μέσα εγγραφής	5,7	4,1	5,0	4,7	3,6	2,9	3,3	7,0	2,7	1,8	
09.1.5.	Επισκευή οπτικοακουστικού και φωτογραφικού εξοπλισμού και εξοπλισμού επεξεργασίας πληροφοριών	1,0	0,9	1,5	1,8	0,9	0,6	1,7	1,0	0,0	0,3	
09.2.	Άλλα σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού	6,0	2,5	1,5	5,1	1,5	0,4	0,0	2,0	1,3	4,8	
09.2.1./ 09.2.2.	Σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής κλειστών και ανοικτών χώρων, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών οργάνων	6,0	2,4	1,5	5,1	1,5	0,4	0,0	2,0	1,3	4,8	
09.2.3.	Συντήρηση και επισκευή άλλων σημαντικών διαρκών αγαθών αναψυχής και πολιτισμού	:	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
2,9	8,5	6,1	3,7	19,7	2,4	14,0	12,6	12,2	11,4	Οδικές μεταφορές επιβατών	07.3.2.
6,0	6,2	5,1	1,6	9,1	5,1	9,0	8,0	11,2	9,7	Αεροπορικές μεταφορές επιβατών	07.3.3.
0,0	0,8	0,0	0,0	4,8	1,6	1,0	1,5	0,8	3,6	Μεταφορές επιβατών, θαλάσσιες και σε εσωτερικές πλωτές οδούς	07.3.4.
4,4	0,0	4,8	7,77	0,4	9,6	0,0	5,68	0,0	5,5	Συνδυασμένες μεταφορές επιβατών	07.3.5.
0,4	0,5	0,1	1,01	0,1	0,4	0,0	0,79	0,0	0,0	Άλλες υπηρεσίες μεταφορών που αγοράζει ο καταναλωτής	07.3.6.
13,3	20,4	32,1	20,6	23,9	35,8	25,0	25,5	18,0	20,6	Επικοινωνίες	08.
1,1	1,6	1,2	0,1	2,5	2,7	2,0	1,8	1,5	1,1	Ταχυδρομικές υπηρεσίες	08.1.
12,2	18,8	30,8	20,5	21,5	33,1	23,0	22,8	16,5	0,7	Εξοπλισμός και υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	08.2./ 08.3.
0,5	:	0,9	0,1	1,5	:	:	10,6	0,8	0,7	Εξοπλισμός τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	08.2.
11,7	:	30,0	20,4	20,0	:	:	8,2	15,8	18,8	Υπηρεσίες τηλεφωνίας και τηλεομοιοτυπίας	08.3.
110,0	120,6	116,3	39,2	115,1	114,4	149,0	133,7	130,1	136,1	Αναψυχή και πολιτισμός	09.
17,1	16,2	17,0	11,6	15,0	22,5	20,0	20,2	13,1	30,7	Οπτικοακουστικός και φωτογραφικός εξοπλισμός και εξοπλισμός επεξεργασίας πληροφοριών	09.1.
5,7	5,9	7,5	3,9	5,9	9,9	7,0	7,3	3,8	15,0	Εξοπλισμός για τη λήψη, την εγγραφή και την αναπαραγωγή ήχου και εικόνων	09.1.1.
1,9	1,7	1,4	0,4	1,5	1,2	3,0	2,9	1,4	2,8	Φωτογραφικός και κινηματογραφικός εξοπλισμός και οπτικά όργανα	09.1.2.
5,5	1,7	3,1	1,5	3,4	3,4	3,0	3,3	1,5	6,5	Εξοπλισμός επεξεργασίας δεδομένων	09.1.3.
2,9	5,8	3,5	3,6	3,6	7,0	6,0	5,7	4,7	5,9	Μέσα εγγραφής	09.1.4.
1,1	1,1	1,5	2,1	0,7	1,0	1,0	1,0	1,8	0,5	Επισκευή οπτικοακουστικού και φωτογραφικού εξοπλισμού και εξοπλισμού επεξεργασίας πληροφοριών	09.1.5.
4,8	4,1	1,3	0,2	5,3	4,3	7,0	6,1	1,3	7,9	Άλλα σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής και πολιτισμού	09.2.
4,0	3,2	1,3	0,1	5,3	4,3	7,0	6,1	1,3	7,9	Σημαντικά διαρκή αγαθά αναψυχής κλειστών και ανοικτών χώρων, συμπεριλαμβανομένων των μουσικών οργάνων	09.2.1./ 09.2.2.
0,8	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	:	0,0	0,0	Συντήρηση και επισκευή άλλων σημαντικών διαρκών αγαθών αναψυχής και πολιτισμού	09.2.3.

		ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΝΕ	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Ε	Ε	Ε	Ε
09.3.	Άλλα είδη και εξοπλισμός αναψυχής, κήποι και ζώα συντροφιάς	29,0	18,7	23,1	24,8	21,4	6,1	7,5	20,0	13,5	14,3	
09.3.1.	Παιχνίδια και χόμπι	12,4	4,2	5,0	6,4	3,7	3,0	4,6	5,0	3,3	3,6	
09.3.2.	Εξοπλισμός για αθλητισμό, κατασκήνωση και αναψυχή στην ύπαιθρο	4,4	3,1	1,7	2,9	3,7	0,7	0,7	4,0	1,5	2,4	
09.3.3.	Κήποι, φυτά και λουλούδια	5,1	7,1	8,8	8,8	9,5	0,3	1,1	6,0	5,4	5,4	
09.3.4./ 09.3.5.	Ζώα συντροφιάς και συναφή προϊόντα συμπεριλαμβανομένων των κτηνιατρικών και άλλων υπηρεσιών για ζώα συντροφιάς	7,05-ι	4,3	7,6	6,7	4,5	2,2	1,1	5,0	3,3	2,9	
09.4.	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες	32,3	26,0	27,2	26,6	28,2	10,9	16,2	30,0	38,3	19,7	
09.4.1.	Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες	12,2	10,8	5,0	8,2	7,9	2,0	10,2	13,0	12,0	14,1	
09.4.2.	Πολιτιστικές υπηρεσίες	20,2	15,2	22,2	18,4	20,3	8,9	6,0	17,0	26,4	5,6	
09.5.	Εφημερίδες, βιβλία και χαρτικά είδη	23,3	21,6	19,5	23,1	25,1	13,2	18,3	17,0	25,4	22,0	
09.5.1.	Βιβλία	4,2	7,6	6,9	5,5	9,6	4,2	8,8	4,0	5,8	8,2	
09.5.2.	Εφημερίδες και περιοδικά	10,4	10,4	9,6	14,7	11,2	8,5	6,3	9,0	16,0	11,3	
09.5.3./ 09.5.4.	Διάφορα έντυπα και χαρτικά και είδη σχεδίου	8,7	3,7	3,0	2,9	4,4	0,6	3,1	4,0	3,6	2,6	
09.6.	Οργανωμένες διακοπές	23,2	12,0	23,5	10,1	19,6	2,4	9,3	3,0	29,8	3,0	
10.	Εκπαίδευση	12,8	8,8	4,7	8,8	7,1	21,7	15,8	5,0	19,8	10,8	
11.	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	123,2	85,3	83,2	54,0	51,4	111,8	151,6	84,0	196,9	101,9	
11.1.	Υπηρεσίες τροφοδοσίας	105,6	70,1	65,0	50,5	43,2	103,2	143,4	69,0	180,1	76,7	
11.1.1.	Εστιατόρια, καφενεία και παρόμοια καταστήματα	99,0	62,3	61,7	46,0	38,4	98,7	139,7	54,0	171,5	68,9	
11.1.2.	Καντίνες	6,6	7,8	3,4	4,5	4,8	4,5	3,7	15,0	8,7	7,8	
11.2.	Υπηρεσίες καταλυμάτων	17,6	15,2	18,1	3,5	8,2	8,7	8,2	15,0	16,8	25,3	
12.	Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες	58,1	69,8	71,3	70,8	69,6	56,6	46,4	86,0	55,8	76,3	
12.1.	Προσωπική μέριμνα	27,8	28,6	26,5	27,0	29,5	23,5	26,8	32,0	28,1	26,8	
12.1.1.	Κομμωτήρια και καταστήματα προσωπικής μέριμνας	8,0	11,9	11,0	9,4	14,0	5,0	10,0	10,0	13,3	13,2	
12.1.2./ 12.1.3.	Ηλεκτρικές συσκευές προσωπικής μέριμνας και άλλες συσκευές, είδη και προϊόντα προσωπικής μέριμνας	19,8	16,7	15,5	17,6	15,6	18,4	16,9	22,0	14,8	13,7	
12.3.	Προσωπικά είδη π.δ.κ.α.	9,3	10,6	7,0	7,5	7,8	14,4	5,8	14,0	6,1	16,8	
12.3.1.	Κοσμήματα και ρολόγια κάθε είδους	7,0	5,6	4,1	2,9	5,5	10,7	3,7	7,0	5,0	6,4	
12.3.2.	Άλλα προσωπικά είδη	2,4	5,0	2,9	4,6	2,3	3,7	2,1	7,0	1,1	10,5	

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
22,2	26,1	26,1	4,4	23,2	23,0	33,0	28,7	18,7	23,1	Άλλα είδη και εξοπλισμός αναψυχής, κήποι και ζώα συντροφιάς	09.3.
5,5	5,6	6,0	0,9	4,3	5,1	15,0	12,1	6,2	4,3	Παιχνίδια και χόμπι	09.3.1.
1,6	2,7	5,2	0,3	5,1	4,3	5,0	4,4	4,4	4,8	Εξοπλισμός για αθλητισμό, κατασκήνωση και αναψυχή στην ύπαιθρο	09.3.2.
7,8	10,3	9,4	1,5	8,3	9,0	5,0	5,2	6,2	8,2	Κήποι, φυτά και λουλούδια	09.3.3.
7,3	7,4	5,6	1,6	5,5	4,60-i	8,0	6,98-I	2,0	5,8	Ζώα συντροφιάς και συναφή προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των κτηνιατρικών και άλλων υπηρεσιών για ζώα συντροφιάς	09.3.4. / 09.3.5.
24,0	34,0	31,7	7,8	24,2	29,4	36,0	32,4	45,3	32,8	Ψυχαγωγικές και πολιτιστικές υπηρεσίες	09.4.
8,7	14,2	16,6	3,2	9,6	10,7	14,0	12,2	15,6	12,5	Ψυχαγωγικές και αθλητικές υπηρεσίες	09.4.1.
15,3	19,8	15,1	4,6	14,7	18,7	22,0	20,2	29,7	20,3	Πολιτιστικές υπηρεσίες	09.4.2.
20,2	25,5	18,2	10,9	27,2	20,0	25,0	23,3	31,4	21,8	Εφημερίδες, βιβλία και χαρτικά είδη	09.5.
9,0	7,0	6,4	5,5	5,3	5,6	4,0	4,4	14,3	7,0	Βιβλία	09.5.1.
8,7	14,6	8,2	3,9	19,4	13,1	10,0	10,5	13,1	13,2	Εφημερίδες και περιοδικά	09.5.2.
2,5	3,9	3,6	1,5	2,5	1,4	11,0	8,4	4,0	1,6	Διάφορα έντυπα και χαρτικά είδη και είδη σχεδίου	09.5.3. / 09.5.4.
21,7	14,8	22,0	4,5	20,2	15,1	28,0	23,1	20,4	19,8	Οργανωμένες διακοπές	09.6.
1,1	15,9	7,4	18,2	2,1	3,5	13,0	12,9	14,4	14,3	Εκπαίδευση	10.
96,1	71,7	143,3	130,9	93,9	63,5	137,0	120,0	83,5	45,0	Ξενοδοχεία και εστιατόρια	11.
81,4	57,4	99,4	100,2	77,9	55,1	116,0	102,9	64,5	41,0	Υπηρεσίες τροφοδοσίας	11.1.
77,9	48,2	95,1	91,5	63,0	48,1	109,0	96,4	56,6	37,4	Εστιατόρια, καφεενεία και παρόμοια καταστήματα	11.1.1.
3,5	9,3	4,3	8,7	14,9	6,9	7,0	6,5	7,8	3,6	Καντίνες	11.1.2.
14,7	14,2	43,9	30,6	16,0	8,4	21,0	17,1	19,0	4,0	Υπηρεσίες καταλυμάτων	11.2.
58,8	53,4	53,8	39,4	46,9	60,3	57,0	58,1	67,2	56,2	Διάφορα αγαθά και υπηρεσίες	12.
24,1	23,9	28,6	23,8	21,1	23,2	29,0	27,6	29,5	22,5	Προσωπική μέριμνα	12.1.
10,5	8,9	10,0	10,3	7,4	11,1	8,0	8,1	14,3	9,3	Κομμωτήρια και καταστήματα προσωπικής μέριμνας	12.1.1.
13,6	14,9	18,6	13,5	13,7	12,1	21,0	19,5	15,3	13,2	Ηλεκτρικές συσκευές προσωπικής μέριμνας και άλλες συσκευές, είδη και προϊόντα προσωπικής μέριμνας	12.1.2. / 12.1.3.
11,6	8,8	10,9	4,9	6,2	7,3	9,0	9,2	5,7	6,3	Προσωπικά είδη π.δ.κ.α.	12.3.
7,5	4,6	6,4	2,9	3,9	5,1	7,0	6,8	3,1	3,2	Κοσμήματα και ρολόγια κάθε είδους	12.3.1.
4,1	4,2	4,5	2,0	2,4	2,2	2,0	2,4	2,5	3,1	Άλλα προσωπικά είδη	12.3.2.

		ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΝΕ	ΒΕ	ΔΚ	Δ	ΕΛ	Ε	Γ	ΙΡΛ	Ι
12.4.	Κοινωνική προστασία	6,9	1,9	2,5	16,7	1,1	0,0	0,5	3,0	4,1	3,7
12.5.	Ασφαλίσεις	6,7	16,1	20,2	12,0	23,5	7,1	4,8	18,0	13,1	8,6
12.5.2.	Ασφαλίσεις σχετικές με την κατοικία	2,0	3,0	5,4	3,5	2,4	0,2	0,5	5,0	1,7	0,0
12.5.3.	Ασφαλίσεις σχετικές με την υγεία	2,5	5,8	6,3	5,1	6,4	4,8	1,8	8,0	9,0	0,0
12.5.4.	Ασφαλίσεις σχετικές με τις μεταφορές	2,2	6,5	7,5	3,4	8,1	2,1	2,5	5,0	2,3	8,6
12.5.5.	Άλλες ασφαλίσεις	0,0	5,0	1,1	0,0	6,5	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
12.6.	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.	2,6	3,9	2,9	5,6	3,4	4,8	0,2	5,0	1,0	7,8
12.7.	Άλλες υπηρεσίες π.δ.κ.α.	5,6	8,4	12,1	2,1	4,2	6,8	8,3	14,0	3,4	12,6

~e = κατ' εκτίμηση

~i = διαφέρει ο ορισμός

: = δεν ισχύει

L	NL	A	P	FI	S	UK	ΔΤΚΕΟΧ	IS	NO		
3,5	3,9	0,6	2,6	5,7	7,3	6,0	7,3	12,5	16,0	Κοινωνική προστασία	12.4.
14,1	12,5	8,9	6,7	7,9	8,1	6,0	6,7	8,3	7,0	Ασφαλίσεις	12.5.
1,5	3,3	2,5	1,0	1,6	3,1	2,0	2,0	2,9	2,0	Ασφαλίσεις σχετικές με την κατοικία	12.5.2.
1,4	4,0	3,0	0,1	1,3	2,0	2,0	2,5	0,0	0,0	Ασφαλίσεις σχετικές με την υγεία	12.5.3.
10,0	4,2	3,4	4,7	5,0	3,0	2,0	2,3	5,4	5,0	Ασφαλίσεις σχετικές με τις μεταφορές	12.5.4.
1,2	1,0	0,0	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Άλλες ασφαλίσεις	12.5.5.
0,3	0,4	2,3	0,1	1,2	11,7	1,0	2,5	4,1	0,8	Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες π.δ.κ.α.	12.6.
5,2	3,9	2,6	1,5	4,7	2,6	6,0	5,5	7,1	3,6	Άλλες υπηρεσίες π.δ.κ.α.	12.7.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

Συντελεστές στάθμισης χωρών για το 2000, τιμές αναπροσαρμοσμένες στις τιμές
Δεκεμβρίου του 1999

	ΔΤΚΝΕ	ΕυρΔΤΚ	ΔΤΚΕΟΧ
Βέλγιο	39,90		
Γερμανία	346,51		
Ισπανία	90,83		
Γαλλία	209,07		
Ιρλανδία	9,80		
Ιταλία	183,08		
Λουξεμβούργο	1,99		
Κάτω Χώρες	56,54		
Αυστρία	29,10		
Πορτογαλία	18,13		
Φινλανδία	15,07		
Ζώνη του ευρώ (ΔΤΚΝΕ)	1000,00(*)	783,49	775,92
Δανία		13,50	13,37
Ελλάδα		21,87	21,66
Σουηδία		17,80	17,63
Ηνωμένο Βασίλειο		163,34	161,76
ΕΕ15 (ΕυρΔΤΚ)		1000,00(*)	
Ισλανδία			0,82
Νορβηγία			8,84
ΕΟΧ (ΔΤΚΕΟΧ)			1000,00(*)

(*) Λόγω στρογγυλοποίησης, οι συντελεστές στάθμισης ενδέχεται να μην έχουν ακριβές άθροισμα το 1000.